

Bogastvo misli Edvarda Kardelja

Te dni se bomo vsi občani socialistične Jugoslavije na svečanih sejah spomnili obletnice rojstva Edvarda Kardelja, ki bi bil 27. januarja praznoval 70-letnico svojega rojstva, življenja in dela, ki mu ga je zavratna bolezen mnogo, mnogo prezgodaj pretrgala.

Spomin na življenje in delo Edvarda Kardelja bomo počastili s še trdnejšimi dogovori za dosledno uresničevanje načel ustave, zakona o združenem delu, za uresničevanje nalog, ki izhajajo iz resolucij XI. kongresa ZKJ in VIII. kongresa ZKS, s posebnim poudarkom še na sklepe 8. seje CK ZKJ in 6. seje CK ZKS o nalogah Zveze komunistov v političnem sistemu socialističnega samoupravljanja. Vse to praktično pomeni uresničevanje tistega, kar je začrtal Edvard Kardelj v svoji študiji — Smeri razvoja političnega sistema socialističnega samoupravljanja. Z uresničevanjem teh nalog pa se bomo tudi na najboljši način oddolžili velikani, kakršni je bil Edvard Kardelj, ne le za Slovence, temveč za vse

jugoslovanske narode in narodnosti, pa tudi za vse napredne ljudi v svetu.

Tovariš Edvard Kardelj ni bil samo velikani naše revolucije, temveč tudi velikani našega obdobja. Bil je redki vzor revolucionarja, ki je presegel misel vizionarja in zmožnost, da to misel prelije v revolucionarni boj gibanja, bil je torej navdihovalec in razsvetljevalec poti hkrati.

Človeško življenje prav gotovo ne more biti več kot je bilo življenje Edvarda Kardelja, združeno z njegovim zmagovitim umom in s sposobnostjo, ki ji ni primere. Srečni in ponosni smo lahko, da živimo in delamo v obdobju, ki so ga ustvarili in začrtali največji, najimennejši sinovi jugoslovanskih narodov tovariši TITO, KARDELJ in njegovi najbližji sodelavci. Povedli so naše narode in narodnosti iz globoke zaostalosti na pot svobode, revolucije in socializma... Prav tu je bil tovariš Kardelj tisti, ki je znal svojo misel naravnati tako, da lahko iz nje črpamo moč in znanje za naše sedanje in bodoče

delo. In ne samo mi, vse človeštvo bo lahko črpalo iz Kardeljeve zakladnice, zlasti še iz njegove opredelilne nacionalnega vprašanja, teoretično-idejne zasnove neuvrščenosti, njegovega dela »Socializem in vojna«, zlasti pa iz njegovih globoko teoretičnih opredelilnih socialističnega samoupravljanja v idejnem in praktičnem pomenu.

Prav je, da se ob tem še posebej spomnimo Kardeljevega dela »Razvoj slovenskega nacionalnega vprašanja«, ki je izšlo leta 1939, pod znanim psevdonimom SPERANS. To delo je pripravljalo precej let. Obravnava našo revolucijo od kmečkih uporov naprej, v njem je odkril pot, na katero se je moral podati slovenski narod, če ni hotel biti obsojen na smrt. Sperans nam je nakazal pot, nam dal odgovore na vse usodne dni v revolucionarnem boju slovenskega naroda.

V tem času, ko smo pričeli številnih zaostritev v mednarodnih odnosih, hegemonizmu, lokalnim agresijam, toliko bolj spoznavamo globino misli, ki jih je razvil za

sedanjost in bodočnost Edvard Kardelj v svojem delu »Socializem in vojna«. Naj za podkrepitev tega citiramo samo en odstavek iz te knjige:

»Vojna socialističnih dežel, katere namen bi bil vsiliti socializem drugim z nasiljem, bi nedvomno za določen čas ustavila določeno politično hegemonijo in ideološki monopol prav nad socialističnimi deželami in razvoj svetovnega socializma. Zato je jasno, da bi bila taka vojna ravno s stališča socialističnega razvoja reakcionaren faktor. V našem času je potemtakem mogoče označiti za progresivno in pravično vojno razen narodnoosvobodilnih in notranjih revolucionarnih vojn — le še obrambno vojno socialističnega sveta pred agresijo — sicer pa nobene vojne.«

Ob tem, ko proslavljamo 70-letnico Edvarda Kardelja, moramo iz njegove neizčrpane zakladnice dvigniti marsikatero delo, ki nam bo kašipot, svetlo vodilo za naše sedanje in bodoče delo.

FF

Predsednik republike odlikoval ptujske planince

Na 26. občnem zboru planinskega društva Ptuj je dr. Cveto Doplihar, predsednik SO Ptuj izročil Maksu Žmavcu, dosedanjemu predsedniku planinskega

z dne 26. novembra 1979 odlikoval planinsko društvo Ptuj z »redom zaslug za narod s srebrno zvezdo.« To visoko odlikovanje je priznanje socialistične družbe

vsega aktivnega članstva kar 83 odstotkov mladine. Ta ugotovitev dokazuje, da ima društvo zelo pomembno vlogo pri vzgoji mladine, zlasti na osnovnih in srednjih šolah, prav tako pa tudi v tistih OZD v katerih delujejo planinske skupine.

Leta 1978 je planinsko društvo Ptuj prejelo plaketo občine Ptuj, s katero je SO Ptuj izrekla svoje najvišje priznanje za posebne in izredne uspehe, dosežene na področju planinstva. Odlikovanje s katerim je predsednik republike odlikoval planinsko društvo Ptuj je priznanje naše socialistične družbe za vloženo delo in trud, ki

so ga člani in vodstvo društva vlagali za uresničevanje programske skrbno zastavljenih nalog. Uspehi vztrajnega in dobro načrtovanega dela se izražajo v odnosih do narave in naših gora, v skromnosti, tovarištvu, vzajemnosti, pogumu in srčni kulturi članstva, v razvijanju in negovanju tradicij NOV in socialistične revolucije, v pripadnosti samoupravnih socialističnih skupnosti, narodom ter narodnostim socialistične Jugoslavije in v utrjevanju koncepta SLO in družbene samozasčite.

Vsi ti doseženi uspehi so vrednote, s katerimi je planinsko društvo Ptuj doprineslo dragocen delež pri uveljavljanju človeka ter bogatitvi njegove družbene angažiranosti.

Dr. Cveto Doplihar je k visokemu odlikovanju vsem planincem še posebej čestital in jim zaželel še v naprej veliko uspehov.

-OM

V imenu ptujskih planincev je visoko odlikovanje sprejel Maks Žmavc.

društva Ptuj visoko državno odlikovanje RED ZASLUG ZA NAROD S SREBRNO ZVEZDO, s katerim je predsednik SFRJ Josip Broz TITO odlikoval ptujske planince za njihove dosedanje aktivnosti in uspehe na vseh področjih.

Uvodno obrazložitev za odlikovanje je podal Feliks Bagar, predsednik komisije za odlikovanja pri SO Ptuj:

»Predsednik SFRJ, tovariš Josip Broz TITO se z ukazom št. 139

planinskemu društvu Ptuj ob 25-letnici obstoja, za zasluge in uspehe pri razvijanju planinstva ter za njihov prispevek k negovanju tradicij NOV.

Planinsko društvo Ptuj, ki je pričelo svoje delo s 46 člani leta 1953, je z marljivim in požrtvovalnim delom doseglo zavirljive uspehe, kar potrjujejo številne planinske sekcije in skupine v katerih deluje prek 1100 aktivnih članov. Posebno pomembna je ugotovitev, da je v društvu od

SVEČANA SEJA SKUPŠČINE OBČINE LENART

Ob 70-letnici rojstva Edvarda Kardelja

Jutri, 25. januarja dopoldne se bodo na svečani skupni seji sestali delegati družbenopolitičnega zbora, zbora združenega dela in zbora krajevnih skupnosti skupščine občine Lenart in delegacije družbenopolitičnih organizacij občine Lenart v počastitev 70. OBLETNICE ROJSTVA EDVARDA KARDELJA, ČASTNEGA OBČANA OBČINE LENART.

Po svečani seji, posvečeni našemu velikemu revolucionarju in mislecu, se bodo delegati vseh treh zborov sestali še na skupni seji in razpravljali o prošnji predsednika izvršnega sveta za razrešitev dolžnosti predsednika. Nato pa bodo zbori zasedali še na ločenih sejah, saj imajo na dnevnem redu precej vprašanj s področja pristojnosti posameznih zborov.

-u

S SEJE PREDSEDSTVA OBČINSKEGA SVETA ZSS PTUJ

Stabilizacijo v sleherni delovni načrt

Predsedstvo občinskega sveta ZSS Ptuj je na seji v preteklem tednu v osrednji točki razpravljalo o aktivnostih sindikata pri uresničevanju družbeno-ekonomske politike gospodarske stabilizacije v letu 1980. Pri tem je ugotovilo, da gre za dolgoročni proces, v katerega se mora vključiti sleherni delovna sredina, vsak zaposleni in občan v krajevni skupnosti. Posebej pomembno pa je, da se dosledno vključimo v uresničevanje resolucije za letošnje leto. Za stabilizacijo v združenem delu pa ni odgovoren samo sindikat, temveč tudi ostale družbeno-politične organizacije, strokovne in poslovodne strukture.

Predsedstvo je v celoti podprlo resolucijska predvidevanja ter zaključilo, da jih je potrebno izvajati od osnovne organizacije pa tja do zveze. Najstrožje pa je potrebno kaznovati vse, ki resolucije ne bodo spoštovali. Stabilizacijsko obnašanje je potrebno takoj vnesti v vse delovne programe in začeti tam, kjer je to mogoče. Velike rezerve namreč še obstajajo pri izrabi delovnega časa, povečanju produktivnosti, organizaciji dela in podobno. Delavci morajo biti sprotno informirani dosežkih stabilizacije in o namenih varčevanja. Tudi do družbenih dejavnosti, ki se bodo razvijale počasneje v letošnjem letu, se bo

potrebno selektivno obnašati. Tako se bo treba odločiti za prioriteten razvoj določenih dejavnosti in prej razvijati tiste, ki so nujno potrebne. Poleg tega pa politika uresničevanja gospodarske stabilizacije zahteva da se na novo ne dpirajo dodatne dejavnosti, ki bi obremenjevale združeno delo.

Skratka stabilizacijska prizadevanja morajo najti konkretni odziv povesdo. Morajo postati sestavni del našega vsakodnevnega obnašanja in odločanja.

Ob tej priložnosti je predsedstvo obravnavalo tudi predlog dogovora o oblikovanju družbenih svetov v občini Ptuj in pri upravnih

organih SO Ptuj ter odločilo, da se odlok sprejme. Poleg tega je bila razprava tudi o dosedaj izvedenih občinskih zbora osnovnih organizacij sindikata in o nalogah pri izvedbi skupščine konferenc osnovnih organizacij sindikata in občinskih odborov sindikata dejavnosti v občini Ptuj. Znamenilo pa se je tudi s pripravami na gradnjo pekarnice v Ptuj, za katero si v občini prizadevamo že od leta 1975 dalje. V realizacijo zastavljene programa pa se bo morala vključiti širša družbena skupnost, saj temeljna organizacija Pekarne „vinko Reš“ v celoti ne bo zmogla bremena novogradnje.

MG

IZ VSEBINE

Vsi se odgovorno zavedajo nalog (stran 2)
Akcija zaključni račun 79 (stran 3)
Zakonska svetovalnica v Ptuj (stran 5)
Kjer valovi Drave režejo gore (stran 10)
Letna skupščina aerokluba Ptuj (stran 13)

ORMOŽ

Do sredine februarja zaključili s proizvodnjo sladkorja

Na tiskovni konferenci, ki so jo v ponedeljek sklicali predstavniki tovarne sladkorja smo med drugim zvedeli, da proizvodnja sladkega izdelka teče normalno, čeprav je v tovarni v zadnjem obdobju nastalo nekaj pomankljivosti. Napake so pri napravi za odlaganje pese v odprto skladišče, pri ventilaciji pese in pri vibracijskih stihih za odstranjevanje vseh organskih ostankov iz plavne vode. Prav tako bo treba v prihodnjem času odpraviti še napake na energetskem objektu. Tako bodo šele po končani proizvodnji tehnične pomankljivosti odstranili oziroma popravili, testiranje proizvodnih zmogljivosti pa prenesli v prihodnje leto.

Poudariti je treba, da je v teh dneh na železniških tirih nove tovarne sladkorja zelo živahno, kaj ne bi bilo, ko pa delavci v vagonih transportirajo prve petdeset kilogramske vreče, v drugem obratu pa pripravljajo tekoči trak za pakiranje sladkorja v kilogramske in dveh kilogramske vreče.

Do sredine februarja bodo v novi tovarni predelali okoli 1500 vagonov sladkorne pese, četrtno so že in pričakovati je, da bodo s proizvodnjo zelo zadovoljni, čeprav se je vsebnost sladkorja, od povprečja 16,5 znižala na 14 do 14,5 odstotka. Zvedeli smo tudi, da je lani sejalno peso okoli 1800 kooperantov na zasebnem sektorju — Proizvodni proces predelave pese v sladkor traja pet dni, za nemoten potek proizvodnje pa trenutno skrbi 270 zaposlenih, ko bo tovarna obratovala s polno kapaciteto pa bo v tovarni zaposlenih okoli 350 delavcev.

zk

PTUJSKI LETALCI TOVARIŠU TITU

V petek, 18. januarja so se v delavskem domu Franca Krambergerja v Ptuj sestali na letni delovni skupščini člani Aerokluba Ptuj. Ob tej priložnosti so poslali predsedniku SFRJ in predsedniku ZKJ maršalu Titu pozdravno pismo:

DRAGI TOVARIŠ TITO!

Motorni in jadralni piloti, padalci, modelarji in člani aerokluba Ptuj, zbrani na letni delovni skupščini, ocenjujemo danes svoje delo v preteklem letu ter načrtujemo razvoj Tvojega letalstva vnaprej, nad katerimi si pokrovitelj že toliko let. Ob tem krepimo socialistično samoupravno zavest članstva in našega združenega dela.

Obljublamo TI, da bomo vsi ljubitelji letalstva krepili bratstvo in enotnost naših narodov, vse pridobitve socialistične revolucije, zlasti pa našo svobodno nebo.

Zelimo TI, da bi čimprej okreval in prišel med svoje letalce. Udeleženci letne skupščine

Ptuj, 18. 1. 1980

ZIMSKA PRESKRBA

Foto: Alfred Bradač

Medtem ko bi se v mestu radi pripeljali z avtomobilom pred vrata trgovine kadar nakupujemo, to je pa v zadnjih dneh precej pogosto, saj nekatere kar tišči denar in na veliko praznijo police, da včasih tudi za tiste ne ostane dovolj, ki niso navajeni nakupovati na zalogo, pa morajo marsikje v Halozah takole skrbeti za krmo svojim štirinožnim prijateljem.

TRGOVSKO PODJETJE MIP PTUJ

Varčevanje in boljša organizacija dela

Delavci MIP-a so v letošnji delovni plan v okviru sozda zapisali, da bodo osebni dohodki rasli za 25 % počasneje od dohodka. In to bodo tudi dosledno uresničili. V tem času so pripravili tudi program stabilizacijskih ukrepov na področju stroškov, osebnih dohodkov, produktivnosti, obračanja zalog, delovne discipline in racionalnega delovnega časa. Prvi ukrep na slednjem je dežurstvo dveh trgovskih lokalov ob sobotah, s tem da zapirajo vse ostale trgovine že ob 12. uri.

Med varčevalne ukrepe so zapisali zmanjšanje stroškov reprezentance, reklam, potnih stroškov, stroškov za energijo in vseh ostalih, ki so pomembni in lahko vplivajo na boljše gospodarjenje.

Posebno pozornost so namenili tudi racionalni porabi časa za sestanke. To pomeni, da bodo sestanki dobro pripravljene s točno opredeljenim dnevnim redom, vsi pa bodo izven delovnega časa, — razen v primeru, ko to zaradi narave dela ni mogoče. Predvsem veljajo ta merila za vse družbenopolitične organizacije v trgovskem podjetju. S sedanjo organizacijo dela ob sobotah bodo lahko te ukrepe tudi uresničili.

Pomembno je tudi delo vseh služb, ki lahko izboljšajo poslovno firmo. Gre za vodstva temeljnih organizacij, komercialne, finančne službe ki lahko precej prispeva s primerno finančno politiko.

O stabilizacijskem programu bodo razpravljali in odločali do konca tega tedna in jih v tem roku tudi sprejeli na vseh delavskih svetih trgovskega podjetja MIP. N. D.

Gradnja trgovine pod vprašajem

Trgovsko podjetje MIP že lep čas pripravlja gradnjo trgovskega lokala v krajevni skupnosti Boris Zihnerl v Ptuj. V tem posloplju bi dobili krajani poleg samopostrežne trgovine in trgovine s tehničnim blagom za vsakdanjo uporabo, frizerski salon, pošto in prostore za delo krajevne samouprave. Pogovori so sedaj tako daleč, da je tik pred sklenitvijo pogodba z delavci Pokrajinskega muzeja o arheoloških izkopavanjih. V MIP-u so se dogovorili, da bodo vsa nestrokovna dela opravili sami s prostovoljnimi delom, da bi investicijo kar se da pocenili. Predvidevajo, da bi lahko z raziskavami končali do konca aprila, če bodo to dopuščale vremenske razmere.

Celotna investicija bi znašala okrog 50 milijonov dinarjev, sredstva pa bodo prispevali uporabniki prostorov, predviden pa je tudi bančni kredit. Glede na izredne ukrepe varčevanja v gospodarstvu, bo to edina investicija MIP-a v tem letu. Dokončali bodo le še začete investicije v preteklem letu, kjer gre za posodabljanje trgovskih lokalov, tako v Ptuj kot v okolici. Urediti bi sicer morali še skupne prostore za delo skupnih služb, vendar to trenutno ni izvedljivo. Bljže je najbrž izboljšanje tehnične opreme skladišč, ki so jih specializirali.

Kot primer dobrega sodelovanja in stabilizacijskih prizadevanj pa so v MIP-u navedli sodelovanje s krajevno skupnostjo Bratje Reč v Ptuj. Tam načrtujejo gradnjo doma krajanov, v njem pa bodo namenili še prostor za trgovino. MIP je pripravljen prispevati opremo in kadre. Tako bi lahko reševali vprašanja osnovne preskrbe prebivalstva tudi v ostalih krajevnih skupnostih, kjer le-ta še ni urejena. N. D.

Razvoj, ki ga ovira skupna nenačrtnost

V zadnjem obdobju je obrtno-nabavno-prodajna zadruga Panorama Ptuj dosegla kakovosten razvojni korak; uspelo ji je znatno dvigniti obseg proizvodnje. Za poslovno leto 1979 so načrtovali, da bo skupni prihodek dosegel 70 milijonov dinarjev, vendar ocene kažejo, da bodo načrtovanja presežena za okrog 35 odstotkov in bo dosegel 95 milijonov dinarjev. Pri tem pa je potrebno dodati, da proizvodni uspeh ne gre na račun povišanja cen, temveč gre za celoten dvig proizvodnje na različnih sektorjih dejavnosti, s katerimi se Panorama ukvarja, predvsem pri kovinski predelavi, livarstvu, steklarski predelavi, plastiki, predelavi lesa, izdelavi zaščitnih sredstev za delavce in investicijski dejavnosti.

Med letom so pri Panorami sklenili več dodatnih pogodb in tako segli na nova tržišča, kot Štajersko, Prekmurje in Hrvaško. Ptujsko gospodarstvo je s svojimi zahtevami oziroma deli pri celotnem proizvodni Panorame zastopano le s 40 odstotki. Kot poudarja direktor Panorame Anton Čokl, ugotavljajo sicer, da so potrebe gospodarstva ptujске občine znatno večje, vendar le-te prihajajo od njih s časovno zamudo, zato jih tudi ni mogoče vnesti v plan v taki kakovosti, kot jih pozna kratkoročno in srednjeročno planiranje.

Veliko v občini pričakujemo od sprejema družbenega dogovora o pospeševanju razvoja malega gospodarstva, ki bi naj bil dokončno sprejet v letošnjem letu. Le-ta naj bi tudi omogočil usklajen razvoj vseh vrst malega gospodarstva. Vsi ti vzroki so tudi vplivali, da Panorama ni pravočasno sprejela srednjeročnega razvojnega programa za obdobje 1976—1980, ker pač ni razpolagala s potrebnimi elementi razvoja. Kljub temu, da za obdobje 1981—1985 ni trdnih planov razvoja malega gospodarstva, pri Panorami že pripravljajo osnovne planske dokumente njenega razvoja. Seveda pa ta plan ne bo kakovosten in družbeno najbolj sprejemljiv, če ne bo potrebnih podatkov iz gospodarstva. Svetla točka pri sodelovanju Panorame z gospodarstvom je AGIS Ptuj, s katerim so že sklenili 3-letne sporazume.

Za tekoče leto so si zadali precej smeli proizvodni plan, ki je kar za 100 odstotkov večji kot v letu 1979 in načrtujejo, da bodo letos dosegli za 141 milijonov skupnega prihodka. Kljub smelosti programa so prepričani, da ga bodo uresničili, saj imajo že za 80 odstotkov plana sklenjenih pogodb.

Pri tem pa ne morejo pričakovati, da ne bo težav, saj taka proizvodna rast zahteva tudi več obratnih sredstev. V tem trenutku imajo le tri milijone kreditov za obratna sredstva. Glede na rezultate, ki jih dosegajo, je nujno, da bi bili deležni širšega družbenega posluha. Pri tem pa bi se morali zavedati, da je Panorama družbeni sektor in ne privatni sektor, kot se sedaj smatra pri veliki večini. Vsa sredstva, ki se pri Panorami ustvarijo ali trošijo, so družbena sredstva in z njimi upravljajo izključno samo njeni delavci. MG

Obračun minulega in smernice za nadaljnje delo

V petek so se sestali na rednem občnem zboru člani osnovne organizacije sindikata Opekarne Ptuj ter o ocenili svoje dosedanje delo, ki je bilo, kar smo razbrali iz poročila tajnika IO OOS Silve Brodnjak, zelo uspešno. Povedala je, da je za njimi zelo naporno dvoletno obdobje. Pohvalijo se lahko z uspehi pri usklajevanju samoupravnih aktov z zakonom o združenem delu, z uvajanjem nagrajevanja po delu, z mnogimi aktivnostmi na športnem in kulturnem področju in tako dalje.

V oceno dela se je vključil tudi direktor Anton Hlupič in poudaril precejšnje uspehe in vzpodbudne poslovne rezultate, ki so rezultat skupnih prizadevanj, dobre organizacije dela in s tem v zvezi dviga produktivnosti. Obenem je pozval vse člane kolektiva, da s se bolj zavzetim delom prispevajo k reševanju zahtevnih gospodarskih in družbenih nalog, ki so pred nami.

Obširneje bomo o delu in načrtih ptujskih opekarjev poročali v naslednji številki, povemo pa naj še to, da so z občnega zbora poslali predsedniku Titu po zdravno pismo z iskrenimi željami za hitro izboljšanje njegovega zdravstvenega stanja. JB

POSVET S PREDSTAVNIKI SIS

Vsi se odgovorno zavedajo nalog

Predsednik izvršnega sveta skupščine občine Ptuj, Martin Berden je minuli četrtek sklical predstavnike samoupravnih interesnih skupnosti s področja družbenih dejavnosti ter jih uvodoma informiral o naših skupnih prizadevanjih za gospodarsko stabilizacijo v kateri se morajo vključiti tudi samoupravne interesne skupnosti. Tako kot na celotnem območju SFRJ moramo tudi v Sloveniji vsi skupaj prispevati, da bomo z ozirom na minula gospodarska gibanja in predvidevanja v naslednjem obdobju, s skrajnim varčevanjem, najnujnejšimi posegi v širitve dejavnosti in drugimi stabilizacijskimi ukrepi, zagotovili večjo produktivno sposobnost gospodarstva. Na osnovi resolucije o uresničevanju družbenega plana Jugoslavije, ki jo sprejela zvezna skupščina na skupni seji, pripravljamo republiko in občinsko resolucijo, sprejeli pa smo že sklep, da se lahko skupna poraba v občini poveča le za dogovorjenih 16 odstotkov v primerjavi z dogovorjenimi sredstvi za leto 1979. To pa pomeni, da morajo vse samoupravne interesne skupnosti delno korigirati že sprejete in ovrednotene programe ter letošnjo prispevno stopnjo.

Večina samoupravnih interesnih skupnosti se je na sejah predsedstev dogovorilo čemu se bo v letošnjem letu potrebno odpovedati, o tem pa so stekla tudi razprava na skupščinah, ki jih bodo sklicali ob koncu tega in v začetku prihodnjega meseca.

Tako so predstavniki otroškega varstva dejali, da bo dejavnost tekla sicer neokrnjeno, vendar novega vrta na Zihnerlovi ploščadi v tem letu še ne bo moč začeti graditi. Občinska skupnost otroškega varstva pa bo zaradi tega izgubila tudi okrog 3.200 tisoč dinarjev solidarnostnih sredstev za širitve zmogljivosti na manj razvitem območju.

Nekoliko težja situacija se predvideva v izobraževanju, kjer bi že s poprejšnjo prispevno stopnjo komajda pokrili najnujnejše. Izrazili so tudi bojazen, da bo tako ostalo še več denarja v naših žepih in da bo moral biti ukrep zares učinkovit, da bodo tudi posledice tiste, ki jih pričakujemo in so v tem trenutku naša skupna in resna odgovornost. Pri izobraževalni skupnosti je tako pod vprašanjem letošnja predvidena investicijska dejavnost, kjer predvsem izstopata novi osnovni šoli v Trnovski vasi in pri Lovrencu na Dravskem polju. Krčetev programa ima za posledico tudi manjša, solidarnostna sredstva. Zavedajo pa se, da je tak ukrep nujen in ga s toliko večjo odgovornostjo tudi sprejemajo.

Predsednica skupščine kulturne skupnosti Marija Magdalenc je ravno tako potrdila nujnost ukrepa in prisotne seznanila s sejo, ki so jo pri kulturni skupnosti sklicali in na kateri so sprejeli sklep o črtanju vseh investicij, le z akcijo za muzej NOB bo potrebno nadaljevati. Posebej je opozorila na vprašanje borlskega gradu v katerem Haloški biser v prihodnje ne bo imel več svojega obrata, del posloplja pa je že tako ogrožen, da se lahko vsak čas zruši. Tu bo brez dvoma potrebna širša družbena akcija. Nekatere naloge vo potrebno tudi v redni dejavnosti zmanjšati, odgovorno obnašanje pa vse to terja od vseh, ne samo od občinskih interesnih področij. Po prispevni stopnji smo v kulturni sferi na 52 mestu med 60 občinami. Iščemo solidarnost, govorimo o nacionalni kulturi, sami pa le nismo zanjo toliko pripravljivi dati. V okviru dovoljenega 16 odstotnega povečanja bo pač potrebno pripraviti program, sleherni zmanjšanje sredstev pa bi že pomenilo tudi zapiranje katere izmed dejavnosti.

V telesni kulturi sicer pravijo, da so že tako na zadnjem mestu v deležu prispevne stopnje in da tako rekoč ni več kaj vzeti, vendar jim

predstavlja poseben problem vzdrževanje objektov, težko pa bo tudi zagotoviti osnovne dejavnosti telesnovzgojnimi organizacijam.

Tudi v socialnem skrbstvu občine Ptuj bodo programi tekli v okviru 116 odstotkov, nekatere ukrepe pa bo kljub vsemu potrebno podvzeti. Ptujška občina jetista v SR Sloveniji, ki zaradi svoje specifičnosti dobiva največ solidarnostnih sredstev za delovanje socialnega skrbstva pa tudi po prispevni stopnji iz osebnega dohodka smo na samem vrhu. Skupnost pa je, pred eno pomembno nalogo — graditvijo 6. posteljnega bivalnega objekta za oskrbovanje v Muretincih kjer sodela že v teku, zagotovljena pa tudi potrebna finančna sredstva. Še vedno je namreč 49 občanov, ki čaka na sprejem v dom.

V skupnosti za zaposlovanje so ravno tako pravočasno pristopili k usklajevalnemu postopku za spremembo programa v okviru dovoljenega globala za leto 1980 in bo nekatere predvidene akcije, oziroma sredstva za delovno usposabljanje potrebno skrčiti.

Nekoliko več težav je v zdravstveni skupnosti o čemer se bo z občinskim izvršnim svetom potrebno posebej dogovoriti in enotno zaustaviti nadajo akcijo. Tu je prisotnih še nekaj nerešenih problemov iz preteklega leta, ki jih naši delovni ljudje in občani več ali manj poznajo oziroma posledice neurejenih razmer tudi najbolj čutijo na lastni koži. V reševanju teh aktualnih nalog bo zato potrebno vložiti še več energije kot zavarovancih.

Iz četrkovne razprave lahko povzamemo, da se v samoupravnih interesnih skupnostih resnično zavedajo resnosti sedanjega gospodarskega in družbenopolitičnega trenutka v pričanju, da bodo tudi delegati na skupščinah sprejeli predvidene ukrepe kot pomemben prispevek k našim skupnim stabilizacijskim prizadevanjem. mi

O VSEBINI IN POTEKU OBČNIH ZBOROV GASILSKIH DRUŠTEV

Gasilstvu vse večji pomen

V okviru občinske gasilske zveze Ptuj deluje 61 prostovoljnih in industrijskih gasilskih društev. V nekaterih društvih so se gasilci že sestali na občnih zborih, večina pa jih bo potekalo v drugi polovici januarja in v začetku februarja. Že pred začetkom občnih zborov je v okviru temeljitih priprav občinska gasilska zveza sklicala vse predsednike, tajnike in poveljnike gasilskih društev ter se dogovorila z njimi o pripravah in poteku letošnjih občnih zborov. O tem je stekel pogovor s Cvetko Medved, tajnico občinske gasilske zveze v Ptuj, ki je uvodoma dejala:

„V pripravah na letošnje občne zborove gasilskih društev smo povdarili predvsem pomembnost izhodišč osmega kongresa Gasilske zveze Slovenije iz leta 1976. Zato naj bi na vsakem občnem zboru uvodoma gasilci zvedeli kaj več o družbenopolitičnem življenju v KS kjer delujejo, prav tako v občini in nasploh o dogodkih v našem družbenopolitičnem življenju. Osnovna poročila o dejavnosti društev pa naj bi

tičem življenju. Osnovna poročila o dejavnosti društev pa naj bi

Cvetka Medved, tajnica občinske gasilske zveze v Ptuj. (foto: M. Ozmeč)

izhajala iz statističnih popisov, ki jih v občinski gasilski zvezi že izvajamo. Naj povdarim, da morajo biti občni zbori vseh gasilskih društev zaključeni najpozneje

do 15. februarja, v občinski gasilski zvezi Ptuj pa bomo imeli občni zbor do 31. marca letos.

Statistični popisi bi morali biti končani že do 20. decembra 1979, zaradi prevelike zahtevnosti od gasilskih društev, pa se je žal vse skupaj nekoliko zavleklo. Vsekakor pa se moramo zavedati, da moramo do 31. januarja 1980 poslati že vse podatke Gasilski zvezi Slovenije. Časa imamo na voljo torej zelo malo.”

Kdaj so gasilska društva začela z občnimi zbori?

„Nekaj društev je svoje občne zborove že izvedlo v začetku januarja. Razen že omenjenega, pa posebej obravnavajo na občnih zborih predvsem uveljavitev Titovih pobud o kolektivnem vodenju in odgovornosti. Pri izvolitvi novih vodstev morajo vsklajati interese tako kot mi v občinski gasilski zvezi z občinsko konferenco SZDL in drugimi organizacijami. Predsedniki in tajniki GD morajo takoj za tem zagotoviti ključ za volitev delegatov za občni zbor občinske gasilske zveze Ptuj.”

Čemu naj gasilci na občnih zborih namenijo največ besed v razpravi?

„Predvsem razvoju samoupravljanja v sami gasilski organizaciji in v krajevni skupnosti, odnosu do samoupravne interesne skupnosti za varstvo pred požari ter delovanju poklicnih teritorialnih gasilskih enot in drugih organizacij. Posebej je treba razčleniti mesto in vlogo gasilske organizacije v družbeni

samozaščiti. Ugotoviti morajo realizacijo sklepov o pretekih nalogah skupnega pomena za požarno varnost in za civilno zaščito. Oceniti je treba pomen financiranja in porabe sredstev po formiranju SIS za varstvo pred požari — posebej za društvo in za gasilsko zvezo, s poudarkom na nujno združevanje sredstev v regiji in republiki. Ugotoviti je treba kakšno je stanje opreme in gasilske mehanizacije. Če je potrebno določeno stvar obnovimo ali nabavimo novo. Skrbeti je treba za pridobitev novih članov, za izobraževanje gasilskih kadrov, še posebno skrb pa morajo posvetiti mladim gasilskim desetinam. Posebej opozarjamo na komisijo za delo z ženami, ki deluje pri občinski gasilski zvezi, njene članice pa so vodje ženskih desetin pri vseh desetih gasilskih centrih v občini Ptuj. Članice se morajo v bodoče še širše izobraževati, predvsem praktično. Zagotoviti pa je treba tudi njihovo zastopanje v organih društev in zveze.

To je le nekaj najosnovnejših elementov gasilskih aktivnosti, ki smo jih zastavili v našem predkon-gresnem obdobju za čim bolj konkretno in uspešno izvedbo občnih zborov gasilskih društev. Menim, da je gasilska dejavnost kljub našim nenehnim prizadevanjem še vse premalo znana, razen tega pa v naši družbi še ni dosegla tiste ocene in vloge, ki jo zasluži.”

M. Ozmeč

Kako zmanjšati bolniške izostanke

V preteklem letu smo v ptujski občini zabeležili rekordno število bolniških izostankov. Vzrokov za takšno stanje pa je veliko, od delovnih pogojev, medsebojnih odnosov in še kaj. V delovnih organizacijah pa so se različno spopadli s tem problemom; nekateri, med njimi tudi temeljna organizacija Elektrokovinar v Ptuj, so se odločili za poizkusno metodo, ki bi naj zmanjšala število bolniških izostankov in tako tudi število izgubljenih delovnih dni. Celoten proizvodni proces je v Elektrokovinarju razdeljen na več delovnih področij. Ugotovili pa so, da je bilo v montaži le štiri odstotke bolniških izostankov v proizvodnji pa okrog 10 odstotkov, to so povprečni podatki, ki pa so se med letom različno gibal. Za proizvodnjo je ta odstotek v mesecu oktobru znašal kar 16 odstotkov.

Proizvodnja, ki se sicer odvija v zaprtih, ogrevanih prostorih, bi lahko, imela manjši izpad delovnih ur, glede na boljše delovne pogoje kot v montaži, vendar se ugotavlja, da le-ta poteka v bistveno slabših pogojih zaradi velikega hrupa in ker je industrijska hala slabo projektirana. Zato bo tudi nujno, da pristopijo k delni sanaciji stanja.

Medsebojni odnosi zaposlenih se tudi bistveno krhajo, ko gre za povečano število bolniških izostankov, saj pri tem nastradajo dobri delavci, ki morajo zapolniti vrzel zaradi manjkajočih delavcev. V Elektrokovinarju tudi ugotavljajo, da je največ bolniških v spomladanskem in jesenskem obdobju zaradi že znanih vzrokov.

Zavedajo se, da so povečane bolniške ure vzrok za zmanjšanje bogastva združenega dela, ob tem pa se zmanjšuje tudi osebni in družbeni standard.

Eden izmed bistvenih elementov za boljše delo je dosledno nagrajevanje po delu, tega pa še niso v celoti izpeljali, saj meril za nagrajevanje režijskega dela še ne poznajo. Sicer to ne pomeni, da na tem področju še niso ničesar storili, vendar vse premalo dosedaj. Za zmanjševanje bolniškega staleža, ki je zlasti pogosten med mladimi delavci in je pogosto neupravičen, so se v temeljni organizaciji odločili za več ukrepov. Sklenili so, da se bodo dogovorili z zdravstvenim centrom o pregledih delavcev, ki bi naj bili natančno opredeljeni. Poleg tega pa so uvedli poizkusno metodo stimuliranja zaposlenih, ki bi določenemu času ne imeli bolniške. To metodo bodo preizkušali šest mesecev, nato pa bodo izdelali natančno analizo ustreznosti ali neustreznosti ukrepa. Že sedaj pa imajo pri tem ukrepu določene pomisleke, vendar v tem trenutku ne vidijo boljše rešitve. MG

Pestra sindikalna aktivnost

Pretekli petek so se na občnem zboru sestali člani osnovne organizacije temeljne organizacije bolnišnica Zdravstvenega centra Ptuj. Za to priložnost so se izredno dobro pripravili, saj so strnili v poročilo o sindikalnem delu v zadnjih letih res tisto, za kar smo se dogovorili že v pripravah na občne zborove osnovnih organizacij sindikata. Posebno pozornost so namenili oceni političnega delovanja osnovne organizacije, dalje prikazu gospodarskega položaja temeljne organizacije, delovanju delegatskih odnosov, informiranju delavcev, nagrajevanju po delu, organizaciji dela in drugim vprašanjem, ki so tesno povezana z delom in življenjem temeljne organizacije. Ugotovili pa so, da dohodkovni odnosi še niso v celoti zaživel, prav tako pa tudi svobodna menjava dela.

Če bi občni zbor primerjali z ostalimi, bi lahko ugotovili, da so se sindikalni delavci v bolnišnici odločili že za nove metode dela. Tako smo bili priča že prvi obliki kolektivnega dela. Namesto tega, da bi poročilo o dosedanem delu v celoti podal predsednik osnovne organizacije, so to opravili posamezni člani izvršnega odbora osnovne organizacije oziroma vodje sindikalnih skupin.

Za občni zbor so člani sindikata pripravili tudi več filmov o dejavnostih članov sindikata v zadnjem obdobju in kulturni nastop, v katerem so se predstavili člani dramske in folklorne skupine. V osnovni organizaciji bolnišnice so se odločili za novo vodstvo in so se ob tej priložnosti zahvalili za dolgoletno uspešno delo Marjanu Stolfi; za novega predsednika organizacije pa so izvolili Anico Vnuk. Posebno zahvalo so tokrat izrekli tudi Fani Nadižar za njeno večletno delovanje v osnovni organizaciji. MG

AKCIJA ZAKLJUČNI RAČUN 79

Sprotno preverjanje rezultatov gospodarjenja

Sprotno spremljanje rezultatov poslovanja je ena temeljnih in vsakodnevnih aktivnosti sindikatov na vseh ravneh. Že ob sprejemu zaključnega računa za leto 1978 smo zastavili širšo družbeno aktivnost za obravnavo zaključnih poslovnih rezultatov. Takrat smo postavili tudi temelje za stalno spremljanje rezultatov gospodarjenja in določili programske naloge ob tem ter sam potek obravnav od sindikalne skupine, do temeljne organizacije in samoupravnih organov.

Za obravnavo zaključnih računov za poslovno leto 1979 lahko trdimo, da bo mnogo manj kampanjska kot je bila prva in da bo s svojo vsebino v resnici dosegla svoj namen. V teh obravnava je še kako pomembno, da se dogovorimo za aktivnosti na področju gospodarske stabilizacije, ki je proces dolgoročnejšega značaja in da slehernega delavca motiviramo za boljše delitev po delu in tudi to, da bi delali, vsi, ki so zaposleni.

Resolucija razvoja za leto 1980 nam prinaša mnogo nalog, ki jih bo potrebno dosledno uresničevati, če bomo hoteli umiriti in

stabilizirati gospodarske tokove in doseči boljše in trajnejšo perspektivo. Zato nam ne more biti vseeno, kako bodo potekale obravnave zaključnih računov.

Občinski svet zveze sindikatov Ptuj je skupaj z občinsko konferenco ZKS Ptuj že postal v delovne organizacije podrobna navodila za vsebinski potek razprav o rezultatih gospodarjenja za preteklo leto. Tako morajo poslovna poročila vsebovati vse podatke o subjektivnih in objektivnih vzrokih, ki so vplivali na gospodarjenje in delitev dohodka v letu 1979. Pri tem pa je potrebno poseben poudarek dati izrabi delovnega časa in prikazu vzrokov, zakaj le-ta ni bil v celoti izkoriščen. Poleg tega je nujno zabeležiti podatke o povečanju števila zaposlenih prek planiranega in navesti podatke, koliko so ti vplivali na povečanje proizvodnje. Nič manjše pozornosti ne zasluži podatki o zagotavljanju stalne in neprekinjene preskrbe s potrebnimi surovinami.

Poslovno poročilo mora zajemati tudi podatke o uresničevanju nagrajevanja po delu in rezultatih dela ter njegovem prispevku k večji storilnosti. Posebno pozornost je treba nameniti prikazu iz-

korisčenosti delovnih priprav, za katere vemo, da niso v popolnosti izkoriščene in seveda ob tem prikazati, kakšni bi bili rezultati pri 100 odstotni izkoriščenosti delovnih priprav.

Obravnava poslovnih rezultatov za leto 1979, je ponovno priložnost, da pregledamo, kako smo med letom izvajali ukrepe, sprejete že v akciji zaključni račun 79. Pomembna je tudi primerjava rezultatov gospodarjenja s sorodnimi organizacijami v občini in republiki ter ob tem prikazati vsa odstopanja pri določenih elementih dohodka.

Pri analizi gospodarjenja za preteklo leto je potrebno posebej podrobno obravnavati izpolnjevanje plana temeljne organizacije. Navesti ali je bilo med letom sprejeto dopolnilo plana in če je delitev dohodka med letom potekala v skladu s sprejetimi plani, samoupravnim sporazumom in resolucijo občine. V teh razpravah je treba obravnavati še vplive finančne politike na gospodarjenje v delovni organizaciji, podatke o učinkovitosti združevanja sredstev na nivoju delovne organizacije.

Omenjeni podatki iz poslovnih poročil pa so temelj za izdelavo

predloga delitve dohodka za leto 1979, v katerem je potrebno upoštevati, da je treba z delitvijo zagotoviti večji delež za sredstva za povečanje materialne osnove dela, z dokončno delitvijo dohodka uskladiti le-to s planom in resolucijoinobenemzagotoviti, da bodo s predlagano delitvijo sredstva za razširjeno reprodukcijo izkazala višjo rast kot sredstva za osebne dohodke in skupno porabo. Ob tem pa posebej poudariti, da vsaka delitev sredstev za osebne dohodke vpliva na razpoložljivo maso osebnih dohodkov za leto 1980, ker se po resoluciji za letošnje leto delitev po zaključnem računu za leto 1979 smatra kot del razpoložljive mase za leto 1980, če seveda pride do dodatnih izplačil osebnih dohodkov za leto 1979.

Do obravnave zaključnega računa za leto 1979 pa je potrebno pripraviti tudi plan za leto 1980, ki mora biti uskladen z resolucijo. Le-ta mora upoštevati vse ukrepe gospodarske stabilizacije. Glede na postavljene zahteve, je potrebno tudi rokovno opredeliti naloge v obravnava zaključnih računov za preteklo leto. Tako morajo poslovodni organi izdelati poslovna poročila do 10. februarja; zatem pa morajo biti organizirane razprave v sindikalnih skupinah, ki se naj zaključijo do 20. februarja. Zaključni računi za leto 1979 morajo biti sprejeti na zborih delavcev do 29. februarja in v tem roku tudi predloženi službi družbenega knjigovodstva.

Pripravila: MG

S POSVETA SEKRETARJEV OO ZKS PTUJ

Sklepi so obvezujoči za vse

Na zadnjem posvetu sekretarjev OO ZKS občine Ptuj, bil je v sredo, 16. januarja, so bili sprejeti sklepi, ki se nanašajo predvsem na stabilizacijske ukrepe. Tako morajo v vseh delovnih okoljih sprejeti stabilizacijske pogoje in to brez odlašanja. Z njimi morajo biti seznanjeni vsi delavci in občani, obenem pa tudi z ekonomskim položajem v tozdih in v krajevnih skupnostih. Zato je potrebno dosledno izvajati sklepe predsedstva CK ZKJ in resolucije o družbenoekonomskem razvoju, ki morajo biti sestavni del letošnjih planov, održati pa se morajo tudi v pripravah načrtov za naslednje srednjeročno obdobje.

Pred delovnimi ljudmi je akcija »zaključni račun«, — ki je stalna naloga. S poslovanjem in njegovimi rezultati mora biti seznanjen sleherni delavec, razprava ob zaključnih računih pa naj ne temelji na željah po dvigu osebnih dohodkov, saj gre sleherni poračun osebnih dohodkov po zaključnem računu v breme mase osebnih dohodkov za tekoče leto. Prav je, da se na sestankih sindikalnih organizacij in na zborih delavcev pogovorimo o delovni disciplini, o povečanju produktivnosti, o odnosu do dela, o varčevanju o spoštovanju samoupravnih dogovorov, o uveljavljanju dohodkovnih odnosov, o nagrajevanju po delu ter o zmanjševanju potrošnje in o uskladitvi osebne, skupne in splošne porabe glede na dane možnosti. Razpravo je treba usmeriti na področje stabilizacijskih ukrepov, na zmanjševanje zaposlovanja na neproduktivnih delovnih mestih, oceniti je potrebno načrtovane in tekoče investicije ter se odločiti za ukrepe v prihodnje.

»Bitka za stabilizacijo družbenoekonomskih odnosov je temeljno vprašanje aktivnosti vseh delovnih ljudi in občanov s popolnim uveljavljanjem političnega sistema socialističnega samoupravljanja, kar je hkrati temeljni prispevek za uveljavljanje koncepta SLO in DS ter nevtrščene politike Jugoslavije« — je zapisano med sklepi posveta sekretarjev.

Zadnji in vsi prej omenjeni sklepi so obveza, kot smo dejali. Obveza ne samo za komuniste temveč za vse subjektivne sile v naši družbi.

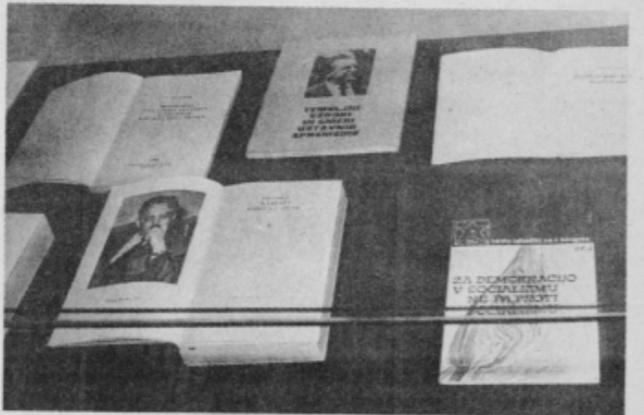
N. D.

Edvard Kardelj: Življenje in delo (Razstava v študijski knjižnici)

27. januarja bo vsa Jugoslavija praznovala 70-letnico Edvarda Kardelja. Če bi ga v lanskem letu ne odtrgala od dela neizprosna smrt, bi danes potekalo praznovanje 70-letnice njegovega rojstva močno drugače, kakor sedaj. Vendar je od smrti močnejše delo, ki ga je opravil vse svoje življenje — samoupravljanje — ideja in praksa, čigar utemeljitelj in največji zagovornik je bil ravno pokojnik.

Kakor se mu bo ob obletnici poklonila vsa Jugoslavija z zbori skupščin, predavanji in razstavami, tako bo tudi Ljudska in študijska knjižnica pripravila razstavo »Edvard Kardelj — življenje in delo«. O delu Kardelja bi bilo potrebno spregovoriti še in še, a mi pa se bomo omejili na samo razstavo in problem ob njej.

Razstava je v glavnem razdeljena na dve tematski skupini. V prvi so Kardeljeva dela, v drugi pa literatura o njem. Kronološko so razstavljene izdaje od predvojnih, kolikor jih pač knjižnica ima, do zadnjih, ki so izšla po avtorjevi smrti, od drobnih brošur do zbranih ali izbranih del. Poleg tega je nekaj predvojnih člankov iz revij in časopisov, če bi pa hoteli razstaviti primerke s povojne periodike, bi pa razstava preveč narasla in postala tudi nepregledna. Seveda so razstavljena Kardeljeva dela v glavnem v slovensčini, saj knjižnica pogreša številne prevode v ostalih jugoslovanskih in tujih jezikih. Sicer bo pa taka obširnejša razstava v Ljubljani na Gospodarskem razstavišču, ki bo tudi zajela vse prevode, elaborate itd.

Ena od vitrin z deli E. Kardelja.

Foto: m. š.

V drugem delu razstave je literatura o Kardelju, posebno ob jubilejnih obletnicah in tu opazimo, da se je največ o njem pisalo šele ob smrti, kar kaže, da mu ni šlo za zunanji blišč, temveč je delal tiho in neopazno, kolikor se je pač dalo glede na njegov položaj.

Razstava je na hodniku študijskega oddelka in v 14 vitrinah je čez 120 knjižnih enot. Odprta bo od jutri 25. januarja do 20. februarja, vsak delavnik od 7. do 19. ure, v soboto le do 12. ure. Priporočamo zlasti šolski mladini, da si razstavo ogleda.

E. J.

Razvojni problemi malega gospodarstva v občini Ptuj

Z družbenim planom občine za obdobje 1976—1980 smo razvoju malega gospodarstva določili prednostno mesto. Opažamo, pa, da v tej dejavnosti, ki ne pomeni le čiste obrti, pač pa številne spremljajoče dejavnosti gospodarstva, ne dosegamo željenih razvojnih ciljev, zlasti na nekaterih deficitarnih obrtih.

V družbenem sektorju obrti smo imeli v letu 1975 7 OZD s povprečno 736 zaposlenimi, toda v tem srednjeročnem obdobju je prišlo do sprememb v razvrščanju OZD po temeljni klasifikaciji tako, da je v letu 1978 všteto v družbeno obrt le 5 OZD s 749 zaposlenimi.

Zasebni sektor obrti sicer postopoma narašča skozi celo srednjeročno obdobje, pri čemer je rast najbolj izrazita v lanskem letu. Tako se je število obrtnih delavnic v letu 1979 povzpelo na 252 v primerjavi z 211 v letu 1975, število gostiln in bifejev na 65 v primerjavi z 51 v letu 1975, število

avtoprevoznikov pa kar na 113 v primerjavi z 80 v letu 1975. Tudi število zaposlenih se je povzpelo od 626 v letu 1975 na približno 880 v letu 1979, kar pomeni prek 8 odstotno letno rast.

Ti razvojni kazalci zasebne obrti pa so le navidezno ugodni, saj beležijo nesorazmerno hitro rast oziroma večanje števila zlasti tiste obrti, ki jih ne štejemo za deficitarno (avtoprevoznništvo, gostinstvo, izdelava raznih izdelkov ali polizdelkov na visokoproduktivnih strojih, frizerstvo itd.) Izvršni svet SO Ptuj je namreč v letu 1979 določil 40 obrti, ki so v občini slabo razvite in jim mora veljati v bodoče širša družbena skrb (npr. razna servisna obrt za stroje, aparate, avtomobile, celotno področje gradbene dejavnosti in vse izumirajoče ročne obrti).

Nadpovprečno hitro rast pa beleži t. im. popoldanska obrt, kjer smo imeli ob koncu leta 1979 124 takih obrtnikov, v letu 1975 pa

le 82. Tudi tu je usmerjanje v donosnejše smeri večja, kot pa v čisto storitvene.

V družbenem dogovoru o pospeševanju razvoja malega gospodarstva v občini Ptuj, ki ga bomo kmalu sprejeli, bodo udeleženci konkretno opredelili naše razvojne cilje na tem področju in določili obveznosti posameznih podpisnikov (SO Ptuj, banka, MIP, OPNZ Panorama, AGIS in drugi).

Na osnovi tega dogovora bo izvršni svet SO Ptuj prek posebnega odbora oblikoval letne programske usmeritve razvoja malega gospodarstva. Tu bi posebej izpostavil davčno in kreditno politiko. Prva bo predvidoma doživela znatne spremembe z novimi republiškim zakonom o davkih, ki bo sprejet v tem letu. Ta namreč obeta ponovno uvedbo pavšaliranja davščin ob dodatni zaposlitvi še enega delavca.

Seveda bodo deležna največjih ugodnosti le tiste obrti, ki bodo z letnimi oziroma srednjeročnimi programi označene kot deficitarne. Za te že sedaj veljajo znatne davčne olajšave v prvem, drugem in tretjem letu po prevzemu obrti, vendar številni drugi prispevki SIS in krajevnim skupnostim, kjer pa ni olajšav, povsem izničijo olajšave pri davku. Zato morajo biti v bodoče davčne olajšave celovite in znatno večje, zlasti za deficitarne obrti in zdomce. Tem bo verjetno zanimiva možnost prodaje na drobno na območju Haloz in Slovenskih goric, kar bo urejeno s posebnim odlokom.

Janko Bezjak

KIDRIČEVO

Uspešni zbori občanov

Krajevna konferenca SZDL Kidričevo in krajevna skupnost sta v nedeljo 20. januarja organizirali in izvedli zbor občanov v vseh vaseh in krajih, ki spadajo v območje krajevnih skupnosti Kidričevo. Glavna točka dnevnega reda je bila informacija o naši sedanji politični situaciji tako doma kot tudi na zunanje-političnem področju. Dobro organizirani in pripravljeni zbori so bili dokaz, da se naši občani še kako zanimajo za našo notranjo politiko in tudi za našo dejavnost na področju zunanje-političnega torišča.

Vsi zbori občanov so bili izvedeni v istem času, to je ob 10. uri dopoldan na običajnih mestih in ugotovitev je enotna: Povsod je bila nadpovprečna udeležba, saj so v nekaterih krajih bili zbori obiskani tudi do 95 %, kar daje realno sliko dejanskega stanja in zanimanja našega občana za vse dogodke v sliki, v naši SFRJ in na področju naše zunanje politične angažiranosti. Posebna zanimivost in novo odkritje je to, da so bili občani za omenjene zborne poklicani neposredno pred samim pričetkom po kurirski mreži in da je le-ta v celoti uspeła. To je dokaz več, da vabila, ki so poslana nekaj dni prej navadno obležijo v raznih predelih in ljudje nanje kaj radi pozabljajo, da pa je takojšnja angažiranost zelo uspešna, če je dobro in temeljito organizirana.

To se je v KS Kidričevo pokazalo tudi tokrat in prav gotovo ne gre prezreti takega obveščanja tudi v bodoče. Skoraj 100 % udeležba naših občanov na zborih je dokaz, kako je utrjena naša enotnost in da se vsi skupaj zavedamo naše vloge in naših dolžnosti, to pa je tudi osnovno in največje poročilo za to, da nas tudi v bodoče ne bo nikoli nič presenetilo. Izvedeni zbori občanov v KS Kidričevo (prav verjetno tudi drugod) so samo potrditev naše visoke zavesti in neomajne pripadnosti, zaupanje in zagotovitve, da bo tako tudi v bodoče!

France Meško

KS ORMOŽ

82 odstotkov glasov za

Nedeljski referendum je v krajevni skupnosti Ormož zelo lepo uspel. Volilne komisije na voličnih niso imeli težkega dela. Volilni opravičenci so svojo dolžnost opravili hitro in navsezadnje zelo uspešno, saj se je za uvedbo novega petletnega krajevnega samoprispjevka odločilo kar 82 odstotkov vseh volilnih upravičencev. Glasovanje se je udeležilo 2814 volilnih upravičencev, od teh je za uvedbo glasovalo 2417, glasovanja pa se ni udeležilo 131 občanov, proti pa 373.

Najboljše je bilo v Sp. Ključevcih, kjer je za uvedbo samoprispjevka glasovalo kar 97 odstotkov volilnih upravičencev in v Ormožu, kjer so dosegli 87 odstoten uspeh.

Z zbranimi sredstvi krajevnega samoprispjevka bodo v krajevni skupnosti modernizirali več cest, poskrbeli za vodovodno omrežje, razširitev električnega omrežja in za sofinanciranje otroškega vrta Duga lesa.

zk

KS TOMAŽ PRI ORMOŽU

V nedeljo za boljši jutri — za večji napredek

Sodeč po vzdušju in po vseh opravljenih nalogah, je v krajevni skupnosti Tomaž pri Ormožu, pričakovati zadovoljiv uspeh na nedeljskem referendumu. Z zbranimi sredstvi samoprispjevka bodo pri Tomažu modernizirali več cest, obnovili kinodvorano, uredili cestno razsvetljavo pri Tomažu, razširili zmogljivosti PTT omrežja in zgradili telefonsko govorilnico. Z denarjem samoprispjevka bodo modernizirali še športno igrišče in napravili nekaj cestnih propustov in financirali dejavnosti društev, ljudske obrambe in družbene samozaščite.

S prispevnimi stopnjami, ki znašajo 2,5 odstotka od neto osebnega dohodka in pokojnine, 3 odstotke od obrti in 1000 dinarjev od zdomcev, bodo v krajevni skupnosti do 31. januarja 1985 zbrali predvidoma 5.310.000 dinarjev.

Glavno nalogo pri pripravah na nedeljski referendum so opravili aktivisti socialistične zveze in predstavniki krajevnega samouprave in kot le-ti zagotavljajo, se bodo delovni ljudje in občani znali odločiti, saj navsezadnje gre za pomemben korak iz manjrazvitosti.

zk

mš

Po poteh revolucije

Pri občinski konferenci SZDL v Ptujju so že stekle priprave na letošnji pohod PO POTEH REVOLUCIJE, ki bo tokrat v znamenju 35-letnice osvoboditve. Na torkovi prvi seji odbora za organizacijo pohoda so se dogovorili, da bo ta največja manifestacija delovnih ljudi in občanov občine v soboto, 26. aprila, ki bi naj tudi tokrat zajela več tisoč pohodnikov. S pripravami je potrebno začeti takoj in zastopati predvsem teritorialni princip zbiranja delovnih ljudi in občanov ter mladine, predvsem pa poskrbeti za vsebinsko plat pohoda, kot je to že bilo doslej v Krambergerjevem odredu in v nekaterih drugih enotah.

Razpravljalci so opozorili na pomembnost pravočasnih priprav ter angažiranje krajevnih konferenc SZDL v krajevnih skupnostih, sindikatov v združenem delu, vodstev šol, ki naj tega dne pripravijo redni delovni dan, pa nenazadnje tudi tistih, ki bodo sodelovali v kulturnem programu.

Tudi za letošnji pohod PO POTEH REVOLUCIJE bi naj izdali posebno značko in sicer bronasto in serije treh, ki se bodo zvrstile še v naslednjih letih, na slovesnosti v Mostju pa bodo sprejeli nove člane v ZKS, podelili državna odlikovanja in srebrna odličja OF.

Vzporedno s pripravami programa in udeležbe, bo v Mostju stekla tudi akcija nadaljnjege urejanja spomenika, ki ga je prevzela v varstvo skupščina občine Ptuj. Mladino in pripadnike JLA pa bo potrebno angažirati še pri delih v spominskem parku.

OBČINSKA KULTURNA SKUPNOST ORMOŽ**O spremembi vrednosti programa**

Zaradi omejitve, določenih z zvezno, republiško in občinsko resolucijo morajo tudi samoupravne interesne skupnosti temu ustrezno uskladiti svoje programe. To pomeni, da je treba spremeniti vrednosti programov in temu primerno tudi višino prispevnih stopenj. Ker gre za vprašanja ki zahtevajo hitro odločitev, so tudi predsedniki skupščin SIS v ormoški občini sklicali seje skupščin po skrajšanem postopku.

Tako se bo jutri popoldne, 25. januarja, v prostorih delavske univerze Ormož sestala na 9. seji občinska kulturna skupnost Ormož. Glavna točka dnevnega reda bo razprava o spremembi vrednosti programa in sprejem sklepa o višini stopnje prispevka za uresničitev programa občinske kulturne skupnosti za letošnje leto, povezano z nalogami, ki izhajajo iz resolucije o politiki izvajanja družbenega plana SR Slovenije za leto 1980.

Iz predloga sklepa, ki so ga prejeli delegati za jutrišnje sejo izhaja, da bi naj sredstva za zagotavljanje programa kulturne dejavnosti v letošnjem letu znašala 5.487.000 din, od tega za občinsko skupnost 2.292.000 din, za skupne naloge pa 3.195.000 din. To pomeni, da morajo sprejeti že sprejete dopolnitve in uskladiti porabo tako, da bo le za 16 odstotkov višja od realizacije v letu 1979.

Povezano s tem je treba tudi zmanjšati prispevno stopnjo in to za potrebe občinske kulturne skupnosti od 0,44 na 0,36 %, za skupne naloge pa od 0,56 % na 0,51 %, kar pomeni, da bo treba prispevno stopnjo za območje občine Ormož za kulturne dejavnosti zmanjšati od predvidene 1 % na 0,87 %. O tem bo sklepala skupščina občinske kulturne skupnosti na skupnem zasedanju zbora uporabnikov in zbora izvajalcev na jutrišnji seji.

-u

STONE ULRIH-KRISTL DOBITNIK PLAKETE „POHORSKI BATALJON“

Občina Slovenska Bistrica podeljuje v okviru svojega občinskega praznika 8. januarja najzaslužnejšim občanom za dosežene delovne uspehe na raznih področjih plakete, nagrade in priznanja.

Najvišje občinsko priznanje je plaketa »Pohorskega bataljona«, ki so ga letos podelili predvojnemu revolucionarju, borcu NOB in

kjer je tudi deloval vse do pričetka vojne 1941. Že leta 1939 je postal član SKOJ in kot dober skojevac je bil sprejet leta 1940 v KP. Prve dni vdora sovražnih sil na naše ozemlje pa se je priključil v osvobodilno gibanje. Kot partizan je leta 1941 sodeloval v raznih diverzantskih skupinah in akcijah. Bil je v Saleški četi, ko je ta prišla v sestavo I. Pohorskega

Predsednik skupščine občine Slov. Bistrica Mihael Špindler predaja plaketo »Pohorskega bataljona« Tonetu Ulrihu-Kristlu

povojnemu aktivistu Tonetu Ulrihu-Kristlu. Iz obrazložitve predsednika OK SZDL Slovenska Bistrica, Ladislava Cvaheta je razvidno, da je Tone Ulrih-Kristl v času NOB uspešno deloval tudi na območju občine Slovenska Bistrica kot bорец legendarnega I. Pohorskega bataljona, kjer se je odlikoval kot neutrujen aktivist in terenski delavec, ki je uspešno širil ideje naše revolucije med pohorskim ljudstvom. Bil je in ostaja človek kateremu je Pohorje prirastlo k srcu, zato je bil tudi eden glavnih pobudnikov današnje zasnovne spomenika legendarnemu boju Pohorskega bataljona pri Treh žebelih in tudi ustanovitelj spomeniškega muzeja na Osankarici.

Kljub temu, da se je njegova življenska pot pričela v vasi Pesje pri Velenju je danes 64 letni Tone Ulrih-Kristl s svojo medvojno pa tudi povojno aktivnostjo na območju občine Slov. Bistrica prispeval pomemben delež k njenemu razvoju. Izhaja iz delavske družine, saj je bil oče rudar, mati pa gospodinja. Težke gnotne razmere v družini so ga primorale, da se je zaposlil, najprej kot priložnostni delavec, da bi kasneje nadaljeval študij na vinarski in sadjarski šoli v Mariboru.

Bil je med ustanovitelji delavskega kulturnega društva Vzajemnost svojem rojstnem kraju,

bataljona v katerem je deloval do leta 1942, ko je po nalogu KP prevzel dolžnosti aktivista na terenu.

Tudi po osvoboditvi je uspešno nadaljeval v NOB začetne naloge. Opravljal je in še opravlja vrsto političnih in oblastvenih funkcij in nalog. Tako je bil tudi sekretar Saleško-mislinskega, pohorskega in mariborskega okrožja. Daljše obdobje je opravljal odgovorne funkcije v okrožju Maribor, vladi SRS, bil sekretar okrajnega komiteja KPS Maribor-okolica, sekretar občinskega komiteja KPS v Slovenskih Konjicah in Lenartu. Ob številnih drugih pomembnih družbeno političnih nalogah pa je bil vrsto let direktor tovarne Zlatorog.

Tudi po upokojitvi opravlja uspešno in zagnano družbenopolitično delo v različnih organizacijah in društvih. Še posebno bogata pa je njegova aktivnost na področju prenašanja revolucionarnih tradicij. Za vztrajno in neutrudno aktivnost je bil odlikovan z visokimi državnimi priznanji. Je tudi nosilec spomenice 1941.

Za vse te kvalitete in njegovo pomemben prispevek tudi v družbenopolitičnem delu občine Slovenska Bistrica so mu podelili najvišje občinsko priznanje.

Posnetek in besedilo: Viktor Horvat

Delovanje delegatskega sistema**KS DESTRIK**

Na pobudo zbora krajevnih skupnosti SO Ptuj je bil v petek 11. januarja 1980 ob 17. uri v prostorih osnovne šole Destrnik sklican delovni sestanek vseh članov temeljne delegacije, predsednikov vseh treh združenih delegacij za SIS, predsednik skupščine in predsednik sveta skupščine KS, sekretar krajevnih organizacij ZKS, predsednik in sekretar krajevnih konferenc SZDL, ravnatelj osnovne šole in tajnik KS Destrnik. Kot gosta sta bila na sestanku navzoča Jože Kolar, predsednik zbora krajevnih skupnosti SO Ptuj in Feliks Bagar, sekretar zbora krajevnih skupnosti SO Ptuj.

V krajevni skupnosti Destrnik delujejo tri združene delegacije za SIS s trinidesetimi delegati in ena temeljna delegacija za zbor krajevnih skupnosti SO Ptuj, ki ima 18 delegatov. Udeležba delegatov je na sejah v KS skromna. Analiza za temeljno delegacijo je pokazala, da je v času mandata bilo enaindvajset sej, ki so bile povprečno obiskane 29 %. V minuli prejšnji mandatni dobi za enaindvajset sej pa je bila povprečna udeležba 48 %. Pričakovanja, da bo udeležba v novem mandatu boljša se niso uresničila.

Delegacije v krajevni skupnosti nimajo problema prostora. Večina sej je na sedežu KS, prostor pa najdejo tudi v osnovni šoli. Vsa vabila za sklic sej v KS pošilja tajnik KS, ki se srečuje od časa do časa tudi s problemi. Gradiva za skupščino zbora KS redno prihajajo v enem izvodu na KS in tako samoiniciativno sklicuje seje v primerih, ko ne dobi obvestila od predsednika delegacije. Žal se zgodi, da mora tako sklicano sejo tudi sam voditi. Toda boljše to kot pa da pobuda ni podana, saj takrat seje v KS sploh ni. SIS pa pošiljajo gradiva za skupščine samo predsednikom delegacij in na sedežu KS ne vemo kdaj bodo seje in je aktivnost izključno odvisna od predsednika delegacije. Menimo, da bi z enim izvodom vabila morala biti obveščena tudi KS, če že ne s celotnim gradivom.

Delegacije se srečujejo s problemom sklicevanja sej, saj člani delegacij delajo v izmenah in nemožeče je sklicevati seje ob takem času, da bi se se lahko udeležila večina članov. Nekatere člane delegacij pesti tudi varstvo otrok. Otroškega varstva še v KS nimamo rešenega. Gradiva,

ki prihajajo so preobsežna. Predsednik delegacije bi moral biti tisti, ki bi gradivo predelal temeljito sam in nato izluščil bistva, o katerih bi tekla beseda na sejah in sestankih. Tega pa največkrat zaradi drugega dela ne zmore. Akcija, da bi gradivo pomagali predelati še ostali delegati pri nas ni uspela. Pri nekajkratnih poskusih se nam je zgodilo, da delegata kateremu smo dali gradivo ni bilo na sejo in tako je ostalo gradivo nepredelano, ali pa so bili vmes drugi objektivni vzroki.

Premalo je povezanosti med delegacijami in DPO znotraj KS, kar ima za posledice, da se delegacije ne povezujejo navzven izven KS z drugimi KS. Gradiva, ki prihajajo v KS pravočasno — najmanj štirinajst dni pred sejo, so še predelana, medtem ko gradiv, ki pridejo tri do pet dni pred sejo ponavadi ne moremo predelati zaradi kratkega časa. Imamo dvodnevno dostavo pošte in v kolikor pride gradivo v petek ali soboto, seja pa je že v torek naslednjega tedna, je skupna predelava gradiva nemogoča.

Po uvodni obrazložitvi je stekla živahna razprava, ki je uvod dopolnila, odprla konkretna vprašanja in zavzela naslednja stališča. Boljša bo morala biti povezanost in obveščena znotraj KS med organi KS in DPO. Delegacije se bodo morale povezati tudi navzven z ostalimi KS in zavzemati določena skupna stališča.

Več pozornosti bo morala pokazati SZDL, ki se je dosedaj vse premalo posvečala delovanju delegacij. Določena gradiva bi bilo treba obravnavati med občani v vaseh.

Minulo izobraževanje delegatov ni rodilo željenih rezultatov. Teme izobraževanja bi morale zajemati področje delovanja delegacij, vodenje sestanka, nalog in odgovornosti delegatov do KS, do občanov, ki so jim zaupali to odgovorno nalogo.

Vsa gradiva za seje delegacij naj vsaj v enem izvodu prihajajo na sedež KS skupaj s tolikimi izvodi dnevnega reda kolikor ima članov posamezna delegacija, ki gradivo obravnava, da

se skupaj z vabilom za sklic delegacije KS pošlje to vabilo, da delegat iz dnevnega reda razbere kaj se bo na seji obravnavalo in pride na sejo z že določenimi stališči. Sedaj take prakse ni. Za krajevno skupnost je to veliko dodatno delo, medtem ko izdajatelj gradiva ima že napisano matrico in jo je treba samo v toliko večji nakladi razmnožiti.

Na sejah delegacij naj bi bili navzoči posamezni predstavniki organov KS in DPO v KS, saj bi tako lahko sami pripomogli k boljši predelavi gradiva, istočasno pa bi bila hitrejša in boljša informiranost o stališčih, ki jih imajo posamezne delegacije.

Ko skupščine obravnavajo probleme z območja več KS, bi se morale le te skupaj dogovarjati in skupaj nastopati na skupščinah z enotno zavzetimi stališči, da bi lahko bili uspešnejši pri uveljavljanju delegatskega sistema.

Delegacije bi morale posebno pozornost posvečati osnutkom gradiv, ker je le te mnogo lažje dopolnjevati ali spreminjati. Pri predlogih je to malce težje, ker je potrebno nastopati z amandmani. Delegacije bi o svojem delu morale poročati na zborih občanov, posamezni delegati pa že na sestankih vaške samouprave. Vaščani in vaška samouprava bi morali delegate vzpodbujati, da bi le ti prihajali na seje in tako zastopali svoje vase v KS in skupno v občini na skupščinah delegacij. Obveščanje delegatov naj bi potekalo tudi prek raznih glasil KS pa tudi po Tedniku in radiu.

V bodoče bo posvečena večja pozornost tudi delegatskim vprašanjem. Delegatsko gradivo, Uradni vestnik in zapisniki sej pa se morajo najmanj v enem izvodu arhivirati v KS. Arhivno gradivo lahko delegacije uporabljajo pri svojem delu, posebej prav pride pri sprejemnih odlokih in raznih drugih zadev za primerjavo med stari in spremenjenim besedilom in za razne druge primere. Z delegati, ki jih na sejah ne vidimo večkrat, se bo treba osebno pogovoriti o vzrokih zakaj ne prihajajo na seje.

To je le nekaj utrinkov iz uspelega delovanja sestanka o dosedanjem in nadaljnjem delovanju delegatskega sistema v KS Destrnik.

a. k.

Značilnosti ptujske občine se odražajo tudi v socialnem skrbstvu

Zakon o socialnem skrbstvu pravi, da je dejavnost socialnega skrbstva posebnega družbenega pomena, ki obsega naloge in ukrepe za zagotavljanje materialne pomoči ogroženim posameznikom, družinam in skupinam delovnih ljudi in občanov ter pomoč pri njihovem usposabljanju za življenje in delo. Samoupravna interesna skupnost za področje socialnega skrbstva ima v ptujski občini — kot deloma manj razvitem področju, poseben družbeni pomen in tudi uspehi, ki jih pri tem delu v zadnjih letih beležimo niso majhni. Kljub vsemu pa v naslednjem letu in tudi srednjeročnem obdobju čaka izvajalce vrsta nalog, ki jih bo potrebno uresničevati za našega občana. O dejavnosti socialnega skrbstva v občini Ptuj je tekla beseda s predsednico izvršnega odbora Vido Vidovič, ki nam je takole opisala prizadevanja celotne naše družbene skupnosti:

„Leta 1975 je bila ustanovljena samoupravna interesna skupnost za področje socialnega skrbstva, ki organizira dejavnost socialnega varstva tako, da občani in delovni ljudje neposredno zadovoljujejo svoje potrebe in interese na tem področju. V ta namen ima organizirano strokovno socialno službo v kateri delajo v glavnem socialni delavci, pa psiholog, pravnik in kot zunanji sodelavci tudi drugi strokovnjaki.

Tako organizirana dejavnost je v socialnem skrbstvu nujno potrebna, ker so problemi, ki jih v tem okviru rešujemo zamotani in često zadevajo več področij človekove življenja in udeleževanja ter jih ne moremo reševati le iz enega zornega kota. K temu pa je potrebno dodati še posebne demografske in ekonomske razmere v občini Ptuj ki kot objektivni dejavniki tudi narekujejo precejšen obseg našega dela. To je velik delež kmečkega prebivalstva, močno preseljevanje mladih iz vase v mesto in problemi alkoholizma.

Problemi ostarelih in osamljenih ljudi so že nekaj let tisti, ki terjajo od socialnega skrbstva glavno pozornost. Stari ljudje ostajajo sami na kmetijah, ki jih ne morejo več obdelovati in se kljub svojemu premoženju znajdejo v položaju, da nimajo niti najosnovnejših življenjskih potrebščin. Otroci so se osedli in si ustanovili svoje življenje, starše obiščejo le tu in tam, ne pomagajo jim v težavah. Mnogi tega resnično ne morejo sotrži, mnogi pa se tudi

svojih dolžnosti ne zavedajo in nočejo ukrepati.

Tu so še stari ljudje, ki so se vse svoje življenje — dokler so lahko

Vida VIDOVIČ — predsednica IO skupnosti socialnega skrbstva občine Ptuj. (foto: mš)

delali, preživljali z dninami ali so bili viničarji. Danes so ostali brez premoženja, nimajo pokojnine in tudi delati ne morejo več. Tako so v celoti odvisni od pomoči otrok, ki je žal še vedno prerodka ali pa jim pomaga socialno skrbstvo z denarno pomočjo ter z organiziranjem nege na domu ali z namestitvijo v dom.

Že nekaj let prejema povprečno 750 do 780 ostarelih občanov družbeno denarno pomoč, da se lahko vsaj skromno preživljajo. Denar za te pomoči zagotavljajo deloma delovni ljudje v občini, deloma pa jih skupnost prejema tudi v obliki solidarnosti drugih občin.

Poseben problem pomeni v občini Ptuj zagotavljanje domskega varstva za ostarele ljudi, ker je stalno 40 ali 50 občanov, ki čakajo na sprejem v dom. Dom upokojencev Ptuj—Muretinci ima dve enoti, ki sta polno zasedeni od leta 1976 dalje, ko je bil odprt tudi dom v Ptuj. Upoštevajoč predvidena demografska gibanja prebivalstva lahko pričakujemo ta problem še naprej, zato bomo morali nujno zagotoviti nove domske zmogljivosti v občini.

Drugo vprašanje je usposabljanje in zaposlovanje mladine, ki je motena v svojem telesnem in duševnem razvoju. Ugotavljamo, da je število te mladine pri nas nekoliko nad slovenskim povprečjem za kar je verjetno potrebno iskati razloge

v nerazvitosti ter nizkem higienem kulturnem in civilizacijskem nivoju nekaterih področij v občini. Že razvrščanje otrok z motnjami v telesnem in duševnem razvoju je zahtevno delo, nadalje pa je usposabljanje, ki terja velika finančna sredstva od družbe saj starši sami ne bi zmogli plačevati usposabljanja v ustreznih zavodih in organizacijah. To mladino pa v ptujski občini tudi težko zaposlimo s čimer bi ji omogočili ustrezno vključitev v življenje in delo.

Ugotavljamo, da je vedno več družin kjer so neurejeni medsebojni odnosi in porušeni do take mere, da je ogrožen zdrav in normalni razvoj otrok.

Alkoholizem je pa področje s katerim se v socialnem skrbstvu srečujemo takorekoč vsak dan. Žal pa se s problemom alkoholizma srečamo v družini šele takrat, ko je alkoholik že tako daleč zasvojen, da je nekritičen do svojega pitja, odnosi in družini pa tako porušeni, da je že vprašljiv njen nadaljnji obstoj. V takih pogojih socialno skrbstvo lahko poseže le še po skrajnih ukrepih, da poskuša rešiti vsaj otroke. Prav pri obravnavi problema alkoholikov in njihovih družin je socialno skrbstvo mnogokrat osamljeno v svojih prizadevanjih. Premalo je aktivnega sodelo-

vanja tudi s strani delovnih organizacij kjer je alkoholik zaposlen čes, da se naj s tem ukvarja socialno skrbstvo. Menim, da je alkoholizem še kako problem njegovega delovnega okolja, ker je tak delavec vedno manj uspešen pri delu, moti tudi delovni ritem v svoji sredini in propada kot človek — samoupravljalec, ki ni več sposoben prevzemati in izpolnjevati delovnih in samoupravljalških obveznosti. Ne moremo pa biti zadovoljni tudi s sodelovanjem ožjega alkoholikovega okolja in zdravstva.

Pri vsem tem pa nam primanjkuje strokovnih delavcev, zlasti na področju psihiatrije v občini in psihologije ter specialne pedagogike. Tudi socialnih delavcev je premalo zaposlenih v delovnih organizacijah in šolah.”

Naj k temu dodamo še, da so ob uveljavljanju stabilizacijskih ukrepov sredstva socialnega skrbstva letos manjša za 1.006.000 dinarjev, zato je bilo potrebno bistveno zmanjšati program skupnih nalog za republiko, največ težav pa bo pri zagotavljanju denarja za plačilo oskrbnih in zavodnih za odrasle in otroke, kjer se cene dvigajo bolj kot rastejo sredstva v socialnem skrbstvu.

pripravil: mš

SREDSTVA ZA DELOVANJE SAMOUPRAVNIH ORGANOV KS**Štiri skupine**

Osnovna organizacija sindikata krajevnih skupnosti občine Ptuj in izvršni odbor sindikata sta v decembru razpravljala o sporazumu razdeljevanja sredstev krajevnim skupnostim ptujske občine. Tako izvršni odbor predlaga skupščini oziroma koordinacijskemu odboru za usklajevanje razvoja in spreminjanje delovanja KS, da bi o osnutku samoupravnega sporazuma razpravljali na delegatskih skupščinah.

V osnutku samoupravnega sporazuma je zapisano, da bi se sredstva razdeljevala za delovanje zborov občanov in delovnih ljudi, za delovanje samoupravnih organov, odborov za ljudsko obrambo, štabov CZ itd. Prav tako bodo sredstva iz občinskega proračuna služila za delo poravnalnih svetov, delegacij, informativne dejavnosti itd. Avtorji sporazuma predlagajo, da se krajevne skupnosti sporazumejo za razdelitev denarja glede na število prebivalcev. Krajevne skupnosti so razdeljene v skupine oziroma KS do 1000 prebivalcev, od 1001 do 1500 prebivalcev, od 1501 do 2500 prebivalcev in KS nad 2501 prebivalcev. Denar bo v KS razdeljen na stroške zborov občanov (letno na voliča 3 dinarje), za aktivnosti ljudske obrambe in drugo. Po skupinah bodo krajevne skupnosti sprejele po skupinah od 80 do 14 tisoč dinarjev.

Izvršni odbor sindikata KS predlaga, da skupščina občine Ptuj zagotovi še okoli 350 tisoč dinarjev in sicer za delovanje DPO, predvsem socialistične zveze, ki bo na tak način uspešno usmerjala in oblikovala politiko delovanj delegatskega sistema in samoupravnih organov KS.

zk

ZAKONSKA SVETOVALNICA V PTUJU

„Prav je, da smo uvedli predzakonsko svetovanje!“

V Sloveniji je s 1. januarjem pričelo veljati določilo zakona o zakonski zvezi in družinskih razmerjih, ki določa, da morata kandidata za sklenitev zakonske zveze pred sklenitvijo obvezno obiskati zakonsko svetovalnico. Ker so mnogi o delu svetovalnice pomankljivo ali celo napačno obveščeni, je naše uradništvu pripravilo pogovor o delu zakonske svetovalnice. Ptujška svetovalnica je v prostorih Doma učencev v Prešernovi ulici, v skromni in prijetno urejeni sobi, kjer vsak ponedeljek in vsako sredo sprejema bodoče zakonce socialna delavka. Sicer pa preberite, kaj so povedali o svetovalnici tisti, ki so sodelovali pri njenem ustanavljanju oziroma tisti, ki v njej delajo.

POMEN SVETOVANJA ZA DRUŽBENO SKUPNOST

Milan Čuček, sekretar občinske konference SZDL Ptuj:

„Posebni pomen svetovanja ob sklepanju zakonske zveze je v tem, da se izrazi povezanost posameznikov in družbenih interesov za zdrav in uspešen razvoj mladih družin.“

O dosedanjih pripravah na svetovanje je bila javnost pomankljivo obveščena. To, in s tem napačno izoblikovano javno mnenje, je prineslo večji povdarek obveznosti obiska svetovalnic, kot pa tolmačenje družbene skupnosti, da zagotovi mladim ljudem, ki ustanavljajo družine, potrebno znanje v obliki kvalitetnih informacij in svetovanja.

Vsebina zakonskega in predzakonskega svetovanja bo pripomogla k uresničevanju naših splošnih in družbenih ciljev tudi s tem, da bo dodala kvalitetni vsebini delovanja krajevnih skupnosti nove vrstne in sicer v spoznanju, da mlade družine niso same pri uresničevanju svojih načrtov. Toda vedeti morajo, da je pogoj za uporabo družbenih sredstev aktivno delo posameznika v združenem delu in v krajevnih skupnosti pri planiranju in izvajanju družbenih akcij, ki so namenjene uresničevanju posamičnih in družbenih načrtov.

Povdariti je treba, da mladi in vsi občani še niso enakopravni partnerji izvajalcev interesnih skupnosti, da bi lahko v različnih oblikah samoupravnega odločanja o delu izobraževalnih, zdravstvenih in drugih institucij predstavili svoje realne zahteve. In prav tu je osnovna naloga družbenopolitičnih organizacij, da s široko akcijo zagotovijo vpliv mladih ljudi pri razreševanju problemov, ki jih pred njih postavlja življenje. Socialistična zveza bo svojo odgovornost za uspešno izvajanje zakonskega svetovanja izpolnjevala tako, da bo vsebinsko in organizacijsko zagotovila vključitev te naloge v okvir splošnih družbenih prizadevanj, tako na področju preobrazbe vzgoje in izobraževanja kot na področju socialne politike. Dosedanje izkušnje morajo biti podlaga za organizirano akcijo v vseh sredinah, posebej v organih družbenopolitičnih organizacij — posebej mislim na socialistično zvezo delovnega ljudstva in sicer v svetih za socialno in zdravstveno politiko, svetih za vzgojo in izobraževanje, svetih za vprašanja družbenoekonomskega in političnega položaja žensk ter z vsemi drugimi dejavniki, ki lahko prispevajo k uspešnemu opravljanju te obsežne naloge.“

KAJ JE ZAKONSKA SVETOVALNICA

Anka Osterman, vodja strokovne službe skupnosti socialnega skrbstva občine Ptuj:

„Zakonska svetovalnica je mesto, kjer lahko bodoči zakonski tovariši bogatijo svoja sedanja spoznanja o skupnem življenju, ki prinaša srečo in zadovoljstvo, pa tudi obveznosti. V svetovalnici lahko zakonci poskušajo skupaj reševati nastale težave v medsebojnih odnosih ali težave v odnosih do otrok. Zakonska svetovalnica opravlja dvojni nalogi: preventivno — predzakonsko svetovanje in kurativno — to je svetovanje zakoncem in družinam. Svetovalnica kot institucija stanovanjskih vprašanj — konkretno v ptujski občini. Poleg tega pa še z delovanjem drugih za družino pomembnih družbenih organizacij. Povabim ju tudi na širši program in jima povem, kaj bosta tam izvedela, ob prvem stiku jima predam

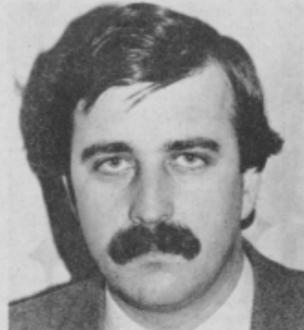
je tudi v tem aktivnem odnosu do partnerja, do otrok, do njihovih lepih, dobrih medsebojnih odnosov. Gre za skladno skupno življenje, da se ju opozori na povezanost življenjske skupnosti kjer živita in kjer bodo rasti njuni otroci. Svetovalnica ju želi opozoriti, da je njun cilj za srečno življenje cilj družbe, da jima lahko družba pri tem pomaga. Rojstvo otroka, ki sicer staršema prinese ponos, zadovoljstvo in srečo, prinaša tudi nove naloge, ki jim starša marsikdaj nista kos.

tudi pismeno gradivo ter jima napišem potrdilo o obisku, ki je potrebno za sklenitev zakonske zveze.“

NALOGE MATIČARJA

Ernest Perkovič, matičar: „Skupnosti socialnega skrbstva so imele nalogo, da v treh letih po uveljavitvi zakona o zakonski zvezi in družinskih razmerjih ustanovijo zakonsko svetovalnico. Tako družba omogoča bodočim zakoncem, da se vsestransko pripravijo na skladno življenje. Zakon pa hkrati zavezuje občane, ki želijo

želela uspešen zakon. Po nekih podatkih ugotavljamo, da imajo predvsem mladi ljudje običajno preveč idealno sliko o zakonu. Zakonca je treba opozoriti na rojstvo otroka, ki prinaša velike naloge. Treba ju bo opozoriti na zakonitosti na področju spolnosti in razbijati zgrešene poglede na spolnost in jo prikazati tako kot je. Posebej pomembno za zakonca je medsebojno sporazumevanje, skupno reševanje problemov, ko se pojavijo, ne pa takrat, ko se nakopičijo in izbruhnjejo v neprijet-

Milan Čuček

Anka Osterman

Darja Bene

Ernest Perkovič

Lenart Klenovšek

Dr. Marija Djurdjevič

Martina Janžekovič

Adela Bombek

Današnja družina ni več zaprta in samozadostna. Ne more živeti in zadovoljevati svojih potreb izolirano od družbenih institucij, od soseske kjer živi. Prav v predzakonskem svetovanju je naloga, da bodoča zakonca in starša na vse to opozorimo in jima nakažemo možnosti in oblike, kako zadovoljevati svoje osebne in potrebe svoje družine na vseh področjih, kako se znati v medsebojnih odnosih v katere stopa posameznik in družina — pravzaprav neodvisno od svoje volje.

Ko bosta kandidata prišla v svetovalnico, bosta vse to zvedela v zgoščenih oblikah. Povabljena bosta tudi na širše predzakonsko svetovanje, ki ga lahko obiščeta tudi po poroki. Tu sodelujejo zdravnik, psiholog in socialna delavka. Vsak bo poskušal na teh posebnih področjih opozoriti zakonca na težave, ki nastajajo in na njihovo reševanje.

Zakonska svetovalnica deluje ob ponedeljkih od 10. do 13. ure in ob sredo od 14. do 17. ure. Širši program pa organiziramo enkrat v mesecu in to vsaki četrty četrtek od 15. do 18. ure in vsako četrto soboto kot nadaljevanje od 9. do 12. ure. Vsa svetovanja v zakonski svetovalnici so brezplačna.“

O DOSEDANJH IZKUŠNJAH

Darja Bene, socialna delavka: „Moja naloga je prvi stik s kandidatom za sklenitev zakonske zveze. Kandidata seznanim s pravnimi vidikom sklepanja zakonske zveze. Od zakonskih predpisov, ki obravnavajo družino ali vprašanja, ki so zanj pomembna omenim tiste, ki bolj neposredno obravnavajo družino in odnose v njej ali družbeni odnos do družinske skupnosti. Omenim našo ustavo, ki se najbolj neposredno dotakne družine v poglavju o svobodnih, pravicah in dolžnostih človeka in občana. Omenim tudi zakon o zakonski zvezi in družinskih razmerjih ter zakon o zdravstvenih ukrepih pri uresničevanju pravice do svobodnega odločanja o rojstvu otrok ter zakon o socialnem skrbstvu.“

Kandidata seznanim z možnostmi in pogoji za zdravstveno varstvo, vzgojo in izobraževanje, otroško varstvo, z možnostmi urejanja stanovanjskih vprašanj — konkretno v ptujski občini. Poleg tega pa še z delovanjem drugih za družino pomembnih družbenih organizacij. Povabim ju tudi na širši program in jima povem, kaj bosta tam izvedela, ob prvem stiku jima predam

skleniti zakonsko zvezo, da obiščejo zakonsko svetovalnico in ob prijavi zakonske zveze predložijo matičarju potrdilo o obisku svetovalnice. Brez tega potrdila zakonske zveze ni mogoče skleniti. Lahko rečem, da matičarna služba doslej ni imela nobenih težav glede tega. Opozoril pa bi, da to določilo zakona ne sme postati le izdajanje potrdil o obisku v svetovalnici. Tudi potem se lahko zakonca posvetujeta s strokovnjaki, če bosta imela težave.“

ni obliki in prinašajo tragične posledice. Se cela vrsta drugih nalog je pred nami. Naj povem, da pri predzakonskem in zakonskem svetovanju ne gre za nobeno preverjanje znanja, sposobnosti, osebnostnih lastnosti... Gre zgolj za posredovanje informacij, ki lahko koristijo družinskemu življenju. Menim, da bo svetovalnica sčasoma pomenila res to, kar si v naši družbi želimo. Dosti zahtevnejše bo seveda zakonsko svetovanje, ki bo obravnavalo konkretne probleme posameznika ali družine.

O DELU PSIHologa

Lenart Klenovšek, psiholog: „Moje naloge so tiste, ki se dotikajo psiholoških značilnosti življenja v dvoje oziroma v družini. Psiholog je tu v nekoliko težjem položaju kot zdravnik in socialni delavec. Psihologija je mlada veda in na tem področju še nima veliko izkušenj, pa vendar se da iz dosedanjih izkušenj potegniti marsikaj. Mislim, da je naloga psihologa, kot ostalih dveh članov strokovnega tima, da bodoča zakonca seznanj z nalogami, ki so pred njima. Zakon ni le prijetna zadeva — prinaša tudi dolžnosti, ki jih je treba razdeliti, če bosta zakonca

ni obliki in prinašajo tragične posledice. Se cela vrsta drugih nalog je pred nami.

Naj povem, da pri predzakonskem in zakonskem svetovanju ne gre za nobeno preverjanje znanja, sposobnosti, osebnostnih lastnosti... Gre zgolj za posredovanje informacij, ki lahko koristijo družinskemu življenju. Menim, da bo svetovalnica sčasoma pomenila res to, kar si v naši družbi želimo. Dosti zahtevnejše bo seveda zakonsko svetovanje, ki bo obravnavalo konkretne probleme posameznika ali družine.

Ljudje sedaj še niso dovolj informirani o delu svetovalnice. Morda sedanja način in čas svetovanja — tik pred sklenitvijo zakonske zveze — ni najbolj primeren. Ko se dva že odločita za zakon, sta že izoblikovani osebnosti z mnogimi problemi in je vprašanje, koliko imata od svetovanja. Gotovo je, da tega, kar bi morali dati starši, vrtec, šola, okolje — svetovalnica ne more dati. Del programa svetovalnice bo moral preiti v vzgojnoizobraževalne programe, tako da bomo imeli tu le zakonsko svetovanje, ne več predzakonsko. Morda — ne vem?!”

O DELU ZDRAVNIKA

Dr. Marija Djurdjevič, zdravnica specialista:

„Menim, da je to zelo idealen moment, da zajamemo zakonca, ki začneta svoje skupno življenje in ju napotimo v zdravstveno vzgojo. Takrat sta dva človeka na začetku najbolj intimne zveze med ljudmi, ko pride do izraza higiena spolnega življenja, higiena prehrane, stanovanja, zdravega načina življenja, rojevanja otrok... Tu je tista osnova, ki bo dala zdrav rojstvo. Mislim, da je zakoncem treba povedati, kako se bodo ubranili nalezljivih bolezni, kaj so spolne bolezni, kateri so škodljivi vplivi okolja in podobno.“

Mislim, da se bo v začetku odločilo za širši program manj bodočih zakoncev. Ko bodo slišali o našem načinu dela in o izkušnjah, jih bo več, zato je treba javnost večkrat obveščati o našem delu in o naših uspehih, da bi se zakonci potem vračali v svetovalnico.“

Omenila bi, da bi moralo biti v

mislim, da bova slišala mnogo koristnih nasvetov.

Tudi s prijatelji sva se pogovarjala — po obisku v svetovalnici. Vsi so vprašali, kako je, kaj zveš in podobno. Vsi so mislili, da bodo rekli — vidva nista za skupaj... Nekateri so mislili, da je treba delati neki tečaj in kaj vem, kaj še. Pa ni tako. Prav je, da smo uvedli predzakonsko svetovanje.“

O RAZVEZAH

Adela Bombek, sodnica Temeljnega sodišča Maribor enote Ptuj:

„V preteklem letu je bilo pri nas na pravnem oddelku do 25. decembra vloženih 537 tožb, od tega jih je odpadlo na razvezne 111 ali okrog 20 %. Sodišče po zakonu o zakonski zvezi in družinskih razmerjih ugotavlja samo nevdržnost iz kateregakoli vzroka, ne več krivdo.“

Glavni vzrok, zaradi katerega se zakonci ločujejo je po mojih dosedanjih izkušnjah alkohol enega ali drugega zakonca, posledica tega je grobo ravnanje alkoholu vdanega zakonca, nadalje nezvestoba, odtujenost kot posledica življenja enega od zakoncev v tujini, neskladnost narav in podobno. Tožbe za razvezo vlagajo zakonci, ki so poročeni leto dni ali celo manj, pa tudi taki z daljšim zakonskim stažem kot 10, 20 ali celo 30 let. Ugotavljam, da se zakonci med seboj pre malo pogovarjajo o sebi o svojih napakah, o otroku, o tem, kako bodo porabili denar in podobno. Zakonci si ne vzamejo časa za prirčen pogovor, s katerim bi se morda in še z malo dobre volje, odpravila marsikatera neskladnost in bi prinesel k spremeni, pozitivnim odnosom. Takšne pogovore pa bi morala imeti tudi bodoča zakonca, da bi se bolj spoznala.

Potrebno bi bilo, da se bodoča zakonca že v šoli seznanita prek mladinske organizacije ali kako drugače o tem, kakšni naj bodo njihovi medsebojni odnosi v zakonu, ki morajo temeljiti ne samo na ljubezni, ampak tudi na medsebojnem spoštovanju, na medsebojnih pravicah in dolžnostih drug do drugega in do skupnih otrok.

Če zakonca sama ne moreta rešiti težav, ki se pojavljajo, pa je za rešitev zakonske zveze primerno in najbolje, da se zakonca obrneta na strokovnjake v svetovalnici. V spročenem pogovoru, v prostoru, ki ni tako uraden kot sodna dvorana, bosta zakonca lažje povedala, kaj ju teži. Ko bo stekla svetovalna služba, bo odpadla marsikatera tožba za razvezo zakonske zveze.

Če pa zakonca le ugotovita, da ne moreta več živeti skupaj, ju je potrebno poučiti, da uredita pravno in dejansko stanje, nastalo po razvezi, na človeku dostojen način. Pri tem se morata zavedati, da sta še vedno starša otrok in da z razvezo njune pravice in dolžnosti do otrok niso prenehale. Nasprotno, še povečale so se glede na to, da živi otrok samo pri enem staršu. Otroci ne smejo biti ščit in sulica, ki bi ju razvezana zakonca uporabljala drug nasproti drugemu ker se sovražita ali zato, da bi še nadalje drug drugemu nagajala.

Skupnost socialnega skrbstva je dobila s 1. januarjem novo nalogo — opravlja tudi pravni poizkus. Dosedaj je to opravljal sodišče samo potem, ko je bila vložena tožba ali sporazumen predlog za razvezo. Sedaj je to skupna naloga. Ko sodišče dobi tožbo ali sporazumni predlog za razvezo, pošlje kopijo socialnemu skrbstvu in se razvezni postopek nadaljuje šele potem, ko dobimo obvestilo, da pravni poizkus ni uspel.“

Besedilo N. D. Fotografije O.M.

UREDITEV NEKATERIH VPRAŠANJ S PODROČJA OBRITNEGA ZAKONA

Dosedanji odlok o ureditvi nekaterih vprašanj s področja obrtnih in drugih gospodarskih dejavnosti v občini Ptuj je bil izdan leta 1973 na osnovi obrtnega zakona, ki je prenehal veljati v januarju 1979 leta.

Novi obrtni zakon (Ur. list SRS, št. 1/79) nekoliko drugače ureja vprašanje s področja obrti, zato se je pripravilo delovno gradivo osnutka novega odloka, ki po posameznih poglavjih ureja vprašanja, za katera zakon nalaga občinskim skupščinam, da jih uredijo v okviru lastnih predpisov.

Za razliko od prejšnjega obrtnega zakona, sedanjemu ne zahteva več, da občinska skupščina ugotavlja družbeni interes za opravljanje posameznih rednih obrtnih dejavnosti.

Prodajo lastnih izdelkov izven poslovnega prostora bo mogoče opravljati kot že doslej na raznih praznikih, sejnih in prireditvah, seveda ob upoštevanju pogoja, da bo obrtnik imel za to zagotovljen prostor. Novost je, da bo razen prodaje mogoče ob teh priložnostih tudi sprejemati naročila ali predmete v delo.

Doslej je občan lahko oddajal le sobe za prenočevanje, po novem obrtnem zakonu pa bo smel občan v svojem zasebnem gospodarstvu in počitniški hiši oziroma kmet v svojem kmečkem gospodarstvu sprejemati na prenočevanje goste ter nuditi gostom in abonentom hrano in pijačo, seveda ob upoštevanju pogojev obrtnega zakona in upoštevanja pravilnika o minimalnih tehničnih pogojih prostorov.

Glede na pripombe in predloge iz javne razprave, ki jih bodo dale zainteresirane organizacije bo to dejavnost mogoče opravljati prosto ali prek posredovanja Občinske turistične zveze Ptuj, v katero so vključena turistična društva z območja občine, seveda ob predhodni priglasitvi pristojnemu občinskemu organu.

Obrtni zakon v 107. členu našteva, kaj se šteje za prodajo na drobno;

občinska skupščina pa določi kraje in pogoje za tako prodajo. Delovno gradivo za osnutek odloka predvideva, naj bi bila prodaja na drobno dovoljena v predelih Haloz in Slovenskih goric in sicer na območju krajevnih skupnosti: Destričnik, Grajena, Juršinci, Leskovec, Majšperk, Podlehnik, Stoperice, Videm, Vitomarci in Zetale, s tem, da bi bili izključeni centri krajevnih skupnosti oziroma naselja Majšperk, Podlehnik in Videm. Obrtno dovoljenje za opravljanje trgovine na drobno bi se izdalo le po predhodnem pozitivnem s tem, da bi bili izključeni centri krajevnih skupnosti oziroma naselja Majšperk, Podlehnik in Videm. Obrtno dovoljenje za opravljanje trgovine na drobno bi se izdalo le po predhodnem pozitivnem predlogu svetov potrošnikov in mnenju delovne organizacije, ki opravlja prodajo na drobno.

Glede opravljanja gospodarskih dejavnosti kot postranski pokli (popoldanska obrt) pooblašča zakon občinsko skupščino, da določi gospodarske dejavnosti, ki se lahko opravljajo na tak način.

Delovno gradivo pa izključuje iz tega okvira avtoprevoznitvo, gostinstvo, storitve z gradbeno in kmetijsko mehanizacijo ter storitve z visoko produktivnimi stroji in avtomati, s katerimi se proizvaja v linijsko kontinuiranem tehnološkem procesu.

V zvezi z dopolnilnim delom drugih oseb oziroma določitvijo števila delavcev, ki jih lahko zaposluje samostojni obrtnik, ni spremembe glede na prejšnji odlok, ker tudi zakon ureja to vprašanje enako kot prejšnji.

Delovno gradivo je na zadnji strani še tudi obravnaval izvršni svet skupščine občine Ptuj ter ga dal v razpravo v krajevne skupnosti in nekatere zainteresirane organizacije, ki bi naj prispevala k oblikovanju osnutka odloka.

Oddelek za gospodarstvo in urbanizem SO Ptuj

KS KIDRIČEVO

Kljub slabi udeležbi dobra razprava

V prejšnji številki smo na kratko že poročali o zborih občanov v KS Kidričevo, kjer so razpravljali o smernicah in elementih plana KS za obdobje 1981 do 1985. V tem sestavku se bomo zadržali na zboru občanov naselja Kidričevo I, ki je bil v torek 8. januarja, v prostorih avle osnovne šole »Boris Kidrič« v Kidričevem.

Cepprav je bilo na zboru le nekaj čez 40 stanovalcev, lahko rečemo, da je bil glede razprave, pripomb in predlogov uspešen. Po opravljenih formalnostih, je predsednik sveta KS Kidričevo, Mirko Kovač prisotnim lepo in razumljivo obrazložil celoten program oziroma smernice in elemente plana KS za petletno obdobje do leta 1985.

Najprej je bila zanimiva razprava o gradnji nove pošte v Kidričevem, ki bi naj stala nasproti obrata družbene prehrane in bi jo pričeli graditi že letos, vrednost pa bi znašala enajst milijonov dinarjev. Pridobili bi telefonsko centralo s 400 priključki. Okrog akcije za zbiranje prispevkov za gradnjo pošte, ki bi jo naj organizirala SZDL je bilo precej živahne razprave, posebno je bilo več pripomb od tistih naročnikov telefona, ki ga že imajo in že sedaj plačujejo 0,15 din po impulzu. Nekateri so trdili, da že tako plačujejo mesečno po 80 dinarjev in da naj plačajo predvsem tisti, ki si žele novih telefonov. Seveda je bilo podarjeno, da je zbiranje prispevkov prostovoljno in ni to nikakšna obveza za nikogar, skratka bil je sprejet enoglasni sklep, da se takoj pristopi k akciji, predvsem pa k takojšnji gradnji pošte v Kidričevem.

Prav tako je bilo slišati precej zanimivega o gradnji prizidka jasičnega oddelka za varstvo otrok v krajevni skupnosti. Tukaj so namreč nekateri občani poudarjali, da je v varstvu v vrtcu in jasli v Kidričevem določeno število otrok tudi iz drugih krajevnih skupnosti, zato bo skupnost otroškega varstva tudi nosila tri četrtine stroškov investicije. Zato občani niso bili proti taki dozidavi prizidka jasičnega dela v Kidričevem.

Izražena je bila potreba po boljši preskrbi prebivalstva v KS. Pri tem je prevladalo mnenje, da bi morala trgovina biti bolj založena in da bi zgraditev dodatnih 200 m² površine bila nujna in prepotrebna. Predsednica skupščine KS in pomočnica ravnateljice OŠ »BK« Pavla Rajšterjeva pa je dodala še to, da je nujna rešitev vprašanja kuhinje v šoli in nasploh dodatna graditev za prostore telovadnice za otroke in prostorov za učitelje, ki jih sedaj praktično nimajo, čeprav so za celodnevno šolo nujno potrebni. Tudi s telovadnico za otroke je tako, saj je sedanja že preobremenjena.

V razpravi tudi ni šlo brez vprašanja gradnje kotlovnice in bencinskega servisa. Za slednjega je predsednik sveta KS takoj odgovoril, kako je trenutno stanje in kakšen je odgovor Petrola na to vprašanje, zato pa je bilo bolj zanimivo o gradnji skupne kotlovnice v naselju Kidričevo. Stekli so dogovori s TGA TOZD glinica o možnostih ogrevanja iz obrata kotlarne. Seveda pride v tem primeru v poštev le gradnja novega visokotlačnega kotla, katerega je pri postavilo podjetje, ki zaenkrat edino pri nas izdeluje take VT kotle »DIURO DJAKOVIČ« iz Slavovskega Breda, vendar nam bodo le-ti posredovali ponudbo projekta šele marca ali aprila. Razumljivo, da se je ob tem vprašanju takoj pojavilo drugo in to potreba po ponovni uvedbi krajevnega samoprispevka za katerega bi se morali odločiti stanovalci naselja Kidričevo I na referendumu, kajti le tako bo moč zbrati vsa potrebna sredstva za tako pomemben objekt, ki je nujno potreben in koristen za vse prebivalce tega naselja, predvsem še tistih, ki vedno morajo skozi celo leto iskati premost ter kupovati drva in tako naprej.

Pra gotovo pa bo potrebno pred referendumom izvesti široko akcijo obveščanja stanovalcev tega naselja, ker že sedaj nekateri širijo neresnične govorice in tako prepričujejo ostale, da jim bodo v tem primeru razkopali vsa stanovanja, ko bodo delali novo instalacijo za centralno kurjavo, da je le-ta namenjena gospodaru in podobno. Kdo širi take govorice vemo in jim bo prav tako potrebno povedati, da smo zainteresirani za skupno ogrevanje in da želimo čimmanjše stroške in čimmanjšo onesnaževanje okolja, da ne govorimo o dotrajanih pečeh v blokih s centralno kurjavo. O vsem mora biti dobro pripravljen konkreten koncept za razprave med občani in temeljito obveščanje po naših informativnih sredstvih.

Ob koncu naj omenim še razpravo Konrada Zorca, ki je konkretno in podrobno opisal življenje in delovanje stanovalcev naselja Kidričevo I. Nanizal je v vrsto negativnih pojavov pri katerih mnogokrat sodelujejo tudi nekateri starši, ki zagovarjajo dejanja svojih otrok in jih tako le še navajajo nato, da ustvarjajo nered. Pri tem niso bili izvezti tisti, ki si kljub dobro urejenim asfaltnim potem sproti delajo kozje steze kar prek zelenic, da mnogi uničujejo nasade, trgajo okrasno grmičevje in podobno. Skratka, prav njegovo razpravo bi morali slišati mnogi izmed tistih, ki se jim ni zdelo vredno priti na zbor občanov; vseeno pa si bomo tudi v bodoče prizadevali za lepo naselje Kidričevo I in celotno KS.

France Meško

Tekmovanja v počastitev meseca mladosti

V eni izmed prejšnjih številok Tednika smo poročali o novem sistemu tekmovanj v počastitev meseca mladosti. Dosedaj so bila vsa tekmovanja v Ptuj in je prišlo do velikega osipa ekip zaradi oddaljenosti, oziroma zaradi slabih avtobusnih zvez ipd. Da bi v tekmovanje vključili čim večje število OO ZSMS, bodo najprej izvedena tekmovanja in sicer kvalifikacijska v štirih krajih in to v Majšperku za območje Haloz, v Markovcih za območje Ptujkega polja in Slovenskih gor, v Cirkovcah, za območje Dravskega polja in v Ptujju za območje mesta Ptujja.

Da ne bi bila tekmovanja samo v mesecu maju, ko imajo mladi še veliko drugih aktivnosti, bodo tekmovanja razvrščena od januarja je bil v osnovni šoli Markovci prvi kvalifikacijski turnir v šahu. Jutri, 25. januarja bo ob 16. uri v osnovni šoli Majšperk kvalifikacijski turnir v košarki za območje Haloz; igrajo: OO ZSMS Majšperk; OO ZSMS JLA Dušan Kveder; OŠ Majšperk; OO ZSMS Podlehnik. Zmagovalca se pomerita za prvo mesto, poraženca za tretje mesto, prvouvrščena ekipa se uvrsti v finalni del tekmovanja, ki bo v Ptujju.

Prav tako bo v soboto 26. januarja v Majšperku (ob 10. uri) tekmovanje v šahu in namiznem tenisu. Par za namizni tenis: OO ZSMS Ptujjska gora; OO ZSMS Zetale, v šahu pa so naslednji pari: OO ZSMS Zetale; OO ZSMS Medvedce in par OO ZSMS Ptujjska gora; OO ZSMS Majšperk. Prav tako se pomerita zmagovalca in poraženca, s tem da se zmagovalec turnirja uvrsti v finalni del tekmovanja.

Istega dne bo v telovadnici osnovne šole Franc Osojnik v Ptujju kvalifikacijski krog tekmovanja za mesto Ptuj. Tekmovanje se prične ob 8. uri zjutraj. Igrajo naslednji pari: OO ZSMS Franc Osojnik; OO ZSMS Ivan Spolenjak; OO ZSMS Olga Meglič; Klub mladih; Gimnazija; OO ZSMS Brajce Reš; GUŠ; OO ZSMS TOZD TAP; OO ZSMS Budina; Dom učencev; OO ZSMS Komunalna Ptuj je prosta. Zmagovalci pa igrajo po vnaprej narejeni shemi vse do zmagovalne ekipe, ki si pridobi pravico nastopa v finalnem delu turnirja.

Danilo Klajnsšek

Spoprijeti se bo potrebno z zaostalostjo in zavihati rokave

TRNOVSKA VAS

alizacijo vsakega načrta pa je potrebno seveda zagotoviti finančna sredstva zato smo se krajani odločili za uvedbo dveh krajevnih samoprispevkov, ki smo ju izglasovali na referendumu, poleg tega pa še za prispevek s posebnimi pogodbami. Tako smo pri realizaciji modernizacije lokalnih cest zagotovili svoj delež v znesku 15 odstotkov, kar predstavlja 520 tisoč dinarjev dobljenih s posebnimi pogodbami.

17. decembra 1977 smo zelo uspešno izglasovali posebni samoprispevek za gradnjo kulturne dvorane in za sofinanciranje nove osnovne šole. Tu prispevajo 2 odstotka od osebnega dohodka zaposleni iz našega območja, 2 odstotka upokojeanci in obrtniki ter 6 odstotkov od katastrskega dohodka in 2500 dinarjev letno vsi, ki so zaposleni v tujini.

Marca lani smo že tretje podaljšali redni krajevni samoprispevek, ki ga namenjamo za vzdrževanje krajevnih cest, urejanje pokopališča in sofinanciranje nakupa opreme za civilno zaščito. Tu zbiramo en odstotek od osebnega dohodka in mesečne pokojnine dva odstotka od obrtnih dejavnosti ter 4 odstotke od katastrskega dohodka in 1500 dinarjev krajani, ki so na začasnem delu v tujini.

Smo pa tudi udeleženci občinskega samoprispevka za gradnjo srednješolskega centra in osnovne šole v Markovcih.

Izrednega samoprispevka zberemo letno okrog 200 tisoč dinarjev, rednega pa 130 tisoč dinarjev. Iz tega lahko zaključimo, da plan naše krajevske skupnosti ni izhajal iz želja krajanov, temveč iz dejanskih potreb, zato tudi dosledno uresničujemo svoje referendumске obveznosti.

Pred krajani Trnovske vasi so tako tri pomembne naloge, ki jih najbolj obvezujejo — gradnja kulturne dvorane, šola in prostori za pošto. Poglejmo sedaj še kako daleč so te akcije šle. Predsednik skupščine krajevske skupnosti Jože MAJERIC, je v zvezi s kuturno dvorano dejal naslednje:

»Krajani smo na referendumu potrdili potrebo po tem objektu. V lanskem letu smo odkupili zemljišče, gradbeni odbor pa je poskrbel tudi za potrebno dokumentacijo, ki je osnova za pričetek gradnje. Kljub deležu v denarju so nekateri prispevali še les za ostreže in računamo, da bomo lahko z gradnjo pričeli v mesecu aprilu letos. Naš četrti krajevni praznik bi radi praznili že v novem domu, pridobili pa tudi prostore za delovanje samo-

upravnih organov krajevske skupnosti in družbenopolitičnih organizacij v kraju.

Kulturna skupnost Slovenije nam je že nakazala namenska sredstva v znesku 400 tisoč dinarjev, prav tako tudi skupščina občine Ptuj iz sklada solidarnostnih sredstev za izvajanje programov krajevnih skupnosti v znesku 52 tisoč dinarjev. Ob tem pa še upamo in pričakujemo, da nam bo širša družbena skupnost še solidarno pomagala.

Naši krajani so se že ob sprejemu programa za izgradnjo tega kulturnega doma zavezali, da bodo pomagali še s prostovoljnimi fizičnim delom, zato smo trdno prepričani, da bodo svoje obljube tudi tokrat vestno izpolnili.

V kakšnih razmerah danes dela osnovna šola v Trnovski vasi, ki je podružnica šole »Tone Znidarič« v Ptujju in kako potekajo priprave na novogradnjo — je bilo vprašanje za članico gradbenega odbora in učiteljico na tej šoli Maro Pelclovo:

Našo šolo obiskuje v letošnjem šolskem letu 110 učencev od I. do 5. razreda. Učenci ostalih treh razredov pa se velikokrat tudi pod težkimi pogoji vozijo v centralno šolo Tone Znidarič.

Zgradba šole v Trnovski vasi ima le tri učilnice zato pouk poteka v dveh izmenah in ni možno organizirati prepotrebne podaljšane bivanja. S težavo pa izpolnimo tudi naloge na področju interesnih dejavnosti, — prav zaradi prostorske stiske. Težave so pri preskrbi z zdravno pitno vodo pa z dotrajanimi in higiensko neprimernimi sanitariji. V zimskem času je največji problem z ogrevanjem prostorov, ki jih kljub intenzivnemu kurjenju ne moremo ogreti več kot 10 stopinj Celzija. Učenci večkrat sedijo pri pouku v plaščih, da o mrzlih hodnikih in drugih prostorih ne govorimo. Učenci so prikrajšani tudi za ure telesne vzgoje — vse to dejansko narekuje novogradnjo in ni le naša želja po lepših prostorih.

Nova šola je bila planirana že v prejšnjem obdobju in je tudi v tem, ker je ena najstarejših šolskih zgradb v občini. Za novogradnjo je predviden delež referendumskih sredstev v naši krajevni skupnosti v znesku 220 tisoč dinarjev, zagotovili smo zemljišče in ga tudi v celoti plačali. Gradbeni odbor si zato vneto prizadeva, da bi program uresničil. Sestavili smo že predračun investicije in ga predložili izvršnemu odboru izobraževalne skupnosti. Z gradnjo nove šole pa bi rešili tudi

problem pošte v kraju.

Vsi ti dogovori in načrti v krajevni skupnosti Trnovska vas so tudi odraz akcijske enotnosti in dogovarjanja med vsemi krajevnimi družbenopolitičnimi organizacijami. Pravi predsednica KK konference SZDL Trnovska vas, Marija Kovačičeva in nadaljuje:

»Naloge, ki smo si jih zadali v tem planskem obdobju niso majhne, vendar jih upoštevajoč nerazvitost in zaostalost kraja v družbenoekonomskem in kulturnem pogledu, nismo mogli odlagati. Dejstvo je, da so načrtovane akcije izhajale iz potreb slehernega krajana, zato je bila doslej akcijska pripravljenost in enotnost krajanov velika, pa naj je šlo za izglasovanje samoprispevka, sofinanciranje asfaltiranja lokalnih cest, vzdrževanje krajevnih, urejanje pokopališča, za akcijo NNNP 79 in druge. Povsod smo bili vsi enotni. Seveda pa so bila tako v DPO kot v krajevni skupnosti in njenih samoupravnih organih prizadevanja usmerjena tudi v to, da so bile začete naloge izpeljane do konca. Takšno naravnano je potrebno obdržati tudi v prihodnje.

V naslednjem srednjeročnem obdobju se bomo v prvi vrsti trudili, da realiziramo naloge, ki so trenutno v teku in za kraj najbolj aktualne. Potreb pa je seveda še veliko, toliko, da jih tudi v naslednjem srednjeročnem obdobju, — to je do leta 1985 najverjetneje še ne bomo mogli uresničiti. Se se bomo spoprijemali z nerazvitostjo, vendar pa ne čakamo in ne bomo čakali na reševanje problemov brez našega udejstvovanja, ker se zavedamo, da moramo v prvi vrsti sami zavihati rokave in se trdno spoprijeti z zaostalostjo kraja, ki ni majhna, vendar pa ne tolikšna, da s pomočjo širše družbene skupnosti ne bi bilo možno najti izhoda iz nje.

tekst in foto: mš

Janko MURKO — predsednik sveta KS Trnovska vas.

Marija KOVAČIČ — predsednica KK SZDL.

Leopold ČEH — tajnik KS Trnovska vas.

Jože MATJAŠIČ — predsednik skupščine KS Trnovska vas.

Mara PELCL — član gradbenega odbora za novo šolo.

VRTEC NA SNEGU

Tudi Ptujčani imamo svoj smučarski center — sredi Ptujja. Nobenih posebnih naprav ni, niti okrepevalnice — le dosti smučarjev, ki jih je zvalila na plano bela opojnost. Med njimi je v zadnjih dveh tednih precej malčkov, cicibanov iz enot ptujjskega vzgojnovarstvenega zavoda. Le-ta je skupaj s smučarsko sekcijo Kluba mladih Ptuj pripravil dva enotedenska smučarska tečaja, ki ju obiskuje okrog 100 cicibanov.

Prvi tečaj je za njimi, končali so ga v nedeljo s tekmami za priznanja. Cicibani so se dobro odrezali, postali so pravi smučarski »mojstri«. Razdeljeni so bili v 8 skupin, v vsaki je bilo po 8 smučarjev, vadili pa so v dveh izmenah, ker so na voljo le štirje vaditelji. Ob zaključku prvega tečaja so bili z delom vaditeljev zadovoljni otroci in njihovi starši, ki so povedali, da jim ni žal 400 dinarjev, kolikor so morali prispevati za tečaj.

V drugem tečaju so tudi otroci iz zunanjih enot, vendar morajo starši teh otrok prispevati 650 dinarjev za tečaj, ker sami plačajo tudi stroške prevoza. Telesnokulturna skupnost občine Ptuj žal nima sredstev, da bi sofinancirala tečaj, tako ostaja vse na ramenih staršev. V VVZ Ptuj pričakujejo, da bo tudi drugi

tečaj tako uspešen kot prvi. Če bo interes med malčki velik, bodo organizirali še tretjega.

Ob koncu tečaja so se malčki pomerili v smučarskih spretnostih (foto: mš)

JAVNA RAZPRAVA O

SAMOUpravni ORGANIZIRANOSTI ZADRUŽNIŠTVA PTUJSKE OBČINE

Ustava, zakon o združenem delu in zakon o združevanju kmetov opredeljujejo družbenoekonomski položaj in združevanje kmetov, ki med drugim temelji na naslednjem določilu:

«Kmetu in članu njegovega gospodarstva, ki se ukvarja s kmetovanjem in dela s sredstvi, na katerih ima lastninsko pravico, je zajamčena pravica, da uresničuje z ustavo določen samoupravni položaj v družbenoekonomskih odnosih, razpolaga z rezultati svojega dela, zadovoljuje svoje osebne in družbene potrebe in si s svojim prispevkom po načelih vzajemnosti in solidarnosti zagotavlja socialno varnost.»

Pred zasebnim sektorjem kmetijstva v ptujski občini so obsežne in zahtevne proizvodne naloge, med katere sodijo naslednje: usklajevanje pogojev za hitrejši razvoj manj razvitih območij Haloz in Slovenskih goric v razvitejša; usposabljanje kmetijskih zemljišč za visoko intenzivno kmetijsko proizvodnjo z regulacijami vodotokov, hidro- in agromelioracijami in namakalnimi sistemi, s prostorsko ureditvenimi posegi, kot so zložba in skupna raba zemlje, povečanje ekono- mičnosti in produktivnosti, kar zlasti velja za Pesniško dolino in območje Polskave; preprečevanje zaraščanja kmetijskih površin; uvajanje novih kultur, povečanje hektarskega pridelka krušnih žit, sladkorne pese, vrtnin in krmnih rastlin, predvsem koruze, intenzivno izkoriščanje

iravnatega sveta, pravilno koiobarjenje kultur; pospeševanje vinogradništva in sadjarstva; posvečanje vse pozornosti mlečni in mesni prireji v govedoreji in svinjereji, saj je ob ustrezni delitvi dela in izkoriščanju proizvodnih zmogljivosti to panoga, ki zagotavlja ekonomsko stabilnost.

Da bi te cilje in naloge dosegli, je v naši občini potrebno posebno pozornost posvetiti zasebnemu kmetijstvu, ki poseduje pretežni del vseh zemljišč in proizvodnih zmogljivosti. Kmet se v naši občini povezuje s Kmetijsko zadrugo Ptuj (ta združuje kmete pretežnega dela občine in posega s svojo dejavnostjo tudi na območje Kmetijske zadruge Lovrenc).

Kmetijsko zadrugo Lovrenc na Dravskem polju, ki se ukvarja predvsem s trgovino, ker ji obstoječa organiziranost, manjši obseg in šibka kadrovska zasedba ne daje možnosti, da bi združevala vse interese kmetov, s temeljno organizacijo kooperantov Hajdina, Mesokombinata Perutnina Ptuj in s temeljno organizacijo kooperantov Gozdarstvo Ptuj, Gozdno gospodarstvo Maribor, Kmetijska zadruga Ptuj je oblikovana skladno z veljavnimi predpisi, vendar so združniki že ob izločitvi iz Kmetijskega kombinata Ptuj napovedali, da predvidevajo preoblikovanje enovite zadruge v zadrugo z več temeljnimi združnimi organizacijami. V tem trenutku v Kmetijski zadrugi Ptuj razmišljajo o preoblikovanju v zadrugo s

širimi temeljnimi združnimi organizacijami, eno temeljno organizacijo blagovnega prometa in delovno skupnostjo skupnih služb. Kmetijska zadruga Lovrenc na Dravskem polju ni oblikovana skladno z veljavnimi predpisi in bi morali svoje samoupravne akte v zelo kratkem času prilagoditi zakonu o združenem delu in zakonu o združevanju kmetov. Obe združni organizaciji in obe temeljni organizaciji kooperantov pa bodo morali skupno urediti gospodarska in socialna vprašanja združenih kmetov s posebnim samoupravnim sporazumom.

Na osnovi takšnih izhodišč so na pobudo in sklic občinske konference SZDL Ptuj v torek 15/1-1980 razpravljali predstavniki kmetijske zadruge Ptuj in kmetijske zadruge Lovrenc, predstavniki družbenopolitičnih organizacij in krajevne samouprave krajevnih skupnosti Cirkovce in Lovrenc, izvršnega sveta SO Ptuj in Občinske konference SZDL Ptuj v Kmetijski zadrugi Lovrenc na Dravskem polju o organiziranju združništva v ptujski občini.

Iz obširne razprave je mogoče povzeti, da se združni kmetje v KZ Lovrenc na Dravskem polju zavzemajo za takšno zadrugo, ki bo dejansko njihova organizacija, v kateri bodo uveljavljali vse svoje samoupravne pravice, uresničevali svoje dolžnosti in odločili o rezultatih svojega dela. Kmetje zahtevajo, da se jim trajno zagotovi organizirana prodaja pridelkov in ži-

vine ter oskrba z reprodukcijskim materialom, opremo in potrebnimi obratnimi sredstvi. Spričo večjih posegov v kmetijski prostor na njihovih zemljiščih v območju Polskave (regulacije, melioracije, komasacije, odkup zemljišč) zahtevajo, da se prek zadruge in Kmetijske zemljiške skupnosti občine Ptuj zaščitijo njihovi ekonomski in lastninski interesi. Zadruga mora biti organizirana tako, da bo imela dobro kmetijsko pospeševalno službo, ki bo združena in delovala tudi za neorganizirane kmete, usmerjala organizacijsko, samoupravno in tehnološko v smeri uresničevanja vedno večjih proizvodnih nalog.

Zaključki razgovora so bili naslednji: O poteku razgovora in razpravi je potrebno seznaniti samoupravne organe obeh zadrug, krajevni skupnosti Lovrenc in Cirkovce, krajevni konferenci SZDL Lovrenc in Cirkovce, Izvršni svet SO Ptuj ter svet za družbenoekonomske odnose v kmetijstvu pri Občinski konferenci SZDL Ptuj do 31/1-1980.

Oblikuje se osemčlanska komisija, ki jo sestavljajo: iz Kmetijske zadruge Lovrenc na Dravskem polju: Ivan Avguštin, Anton Hajšek, Jože Medved in Viktor Avguštin ter iz Kmetijske zadruge Ptuj: Miran Glušič, Viktor Pislak, Milan Lacko in Rudi Mlakar.

Naloga te komisije je, da prouči organiziranost združništva v ptujski občini skladno z zakonom o združenem delu in zakonom o združevanju kmetov, izdela analizo programskih usmeritev obeh zadrug, ugotovi prednosti in možnosti vseh oblik sodelovanja in združevanja.

Zvonka Knežević
Ivan Avguštin
Miran Glušič

BOGOMIR KOSTANJEVEC

Kmetijski zakoni

(prikaz in pojasnitev nekaterih določb)

5. nadaljevanje in konec prvega dela

f) prenos lastninske pravice na kmetijskem zemljišču oz. gozdu s pogodbo o dosmrtnem preživljanju

To je taka pogodba s katero se izročitelj zaveže da bo takoj ali pa šele po svoji smrti izročil premoženje drugemu pogodbeniku, ki pa se zaveže, da bo izročitelja preživljal, mu obdeloval posestvo itd.

Tudi ta pogodba mora biti sestavljena v pisni obliki in overjena po sodniku, ki pogodbo mora strankam prebrati, jih opozoriti na posledice pogodbe in podobno.

KAKO JE PO ZKZ UREJEN ZAKUP KMETIJSKIH ZEMLJIŠČ?

Tozadevne določbe vsebuje 26-50 čl. ZKZ. Omenimo le nekatere. Predmet zakupa je kmetijsko zemljišče s pripadajočimi objekti, napravami in dogoletnimi nasadi. Zakupna pogodba mora vsebovati zlasti zemljiščne podatke, opis in vrednost objektov, naprav in nasadov, višino zakupnine in namen zakupa. Sklenjena mora biti v pisni obliki sicer nima pravnega učina.

Važna je določba 38 čl. ZKZ, ki nam pove, da se tudi za zakup smiselno uporabljajo določbe 24-28 čl. ZKZ, torej določbe, ki veljajo pri prodaji kmetijskih zemljišč s pripadajočimi objekti, napravami in dogoletnimi nasadi. Zakupna pogodba mora vsebovati zlasti ugotovitev tržne vrednosti, pravica tistega, ki je bil prikrajšan za prednostno pravico itd. Doba zakupa mora ustrezati namenu uporabe zakupnega zemljišča in ne sme presegati petih let, če naj rabi zemljišče osnovanju vinogradov, sadovnjakov ali hmeljišča, 15 let če naj rabi zemljišče osnovanju nasadov hitrorastočih listovcev, 10 let če naj rabi zemljišče za druge namene.

V 41-49 čl. ZKZ najdemo določbe: o možnosti o podaljšanju prvotno dogovorjene zakupne dobe, o sporazumnem prenehanju zakupne pogodbe, o razlogih zaradi katerih sme zakupodajalec odstopiti od pogodbe, o možnosti da prizadeta stranka zaradi dogodkov, ki jim ob času sklepanja zakupne pogodbe ni bilo mogoče pričakovati, lahko zahteva spremembo ali razveljavitev pogodbe, o dopustnosti, da se zakupnina določi samo v denarju, v pravici in dolžnosti zakupnika glede obnavljanja trajnih nasadov, o pravici zakupnika postavljati pomožne objekte za smotno rabo zemljišča, v pravici in dolžnosti zakupnika glede trajnih nasadov in zgrajenih objektov in naprav po prenehanju zakupne pogodbe. ZKZ pa v svojem 50 čl. določa, da čl. 36-49 ne veljajo za zakupna razmerja med kmeti, ki se sklepajo zaradi posebnih razlogov kot n. pr. zaradi odhoda k vojakom ali načasno delo v tujino ipd. za čas dokler ti razlogi trajajo.

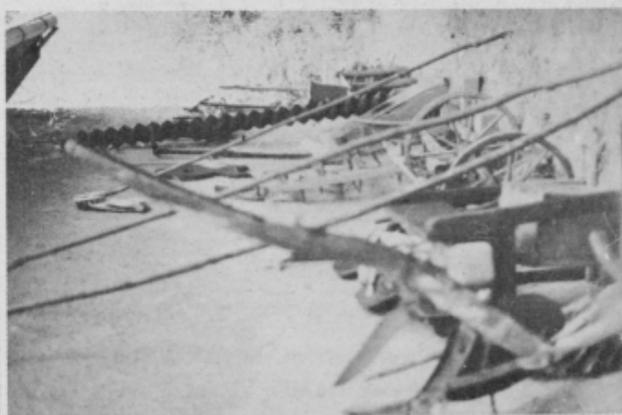
Za zakup omenjen v 50 čl. ZKZ veljajo določbe o zakupu, ki jih vsebujejo čl. 567-599. Zakona o obligacijskih razmerjih (Ur. list SFRJ št. 29/78).

(Nadaljevanje prihodnjič)

ZANIMIVA RAZSTAVA

Če smo že v Hardeku pa ostanimo pri gospodarju Radu Kukovcu še ob eni zanimivosti. Rado namreč zbira tudi razne primerke poljedelskega orodja in drugih kmetijskih pripomočkov, ki služijo raznim opravilom kmečkemu človeku pri njegovem vsakdanjem delu. Čeprav vse hitreje naraščajoča tehnika izpodriva preteklost, pa Rado vseno mena, da ta mora ostati v spomin našim znanecem, da bodo znali ceniti in vrednotiti dela v tistih časih, ko še ni bilo tako kot danes!

France Meško

Plugi, brane, vozovi in vrsta drugih poljedelskih orodij je razstavljenih pri zbiralcu Radu Kukovcu.

Foto: Konrad Zorec

KMETIJSKA ZADRUGA DRAVSKO POLJE LOVRENC

KDAJ VEČ KMETIJSKIH KADROV

Ali je trgovina z »repromaterijalom« dovolj za dejavnost kmetijskih zadrug?

Snežna odeja je prekrila nekatere rane, vseh pa ni mogla. Kaj bo s propadajočo zgradbo KZ? Novo skladišče za prevzem krompirja, ali samo podrtija?

Kmetijska zadruga Dravsko polje je delovna organizacija, v kateri je 22 zaposlenih. Njihov proizvodni okoliš sega v krajevno skupnost Cirkovce in Lovrenc, kjer imajo okoli 3200 hektarov kmetijskih površin, kar pa pomeni, da imajo le 8 odstotkov vseh obdelovalnih površin ptujске občine. Kmetijska zadruga združuje okoli 500 kmetov, od katerih je 440 zaščitenih. Za proizvodnjo na kmetijah skrbi samo en pospeševalec, kar je vsekakor premalo.

Glavna proizvodnja je usmerjena v pridelavo krompirja, v živinorejo in prirejo mleka. V lanskem letu so v osmih zbiralnicah zbrali blizu 2 milijona litrov mleka ter pridelali okoli 5 milijonov kilogramov krompirja. Kmetje so spitali tudi 447 tisoč kilogramov govedi, 190 tisoč kilogramov telet in 160 tisoč kilogramov prašičev.

Kmetje imajo organiziranih 26 strojnih skupnosti s kombajni za krompir, nekaj kmetov pa ima tudi tako imenovane silokombajne. Poudariti je treba, da je strojna opremljenost kmetovalec zelo dobra. Tako na hektar zemljišča prideta kar dve konjski moči. V kmetijski zadrugi ugotavljajo, da bi sedanje probleme proizvodnje in nadaljnje usmeritve rešili le z dobro kadrovsko zasedbo. Ko bomo v občini rešili problem bežanja iz kmetijskih poklicev, potem bomo tudi rešili probleme pospeševanja.

In še nekaj podatkov o KZ

Dravsko polje: lani so v KZ ustvarili 7,5 milijona dinarjev bruto prometa, 5 milijonov dinarjev čistega dohodka in dosegli 500 tisoč dinarjev ostanka dohodka. Največ pozornosti so namenili kreditiranju reprodukcijskega repromaterijala, proizvodnji mleka in krompirja, razvili so hranilno-kreditne odnose in sicer v tolikšni meri, da imajo okoli 400 vlagateljev s petimi milijoni dinarjev. O setvi sladkorne pese v lanskem letu niso veliko razmišljali, čeprav so se leto poprej trije kmetje le odločili za setev. Tudi v melioracijske posege v Polskavski dolini se niso vključevali in zaradi tega zaostali v razvoju.

Ni iz trte zvita ugotovitev, da bo treba v prihodnjem obdobju spremeniti dejavnost in delo v KZ, še posebej po 13. februarju, ko začnemo z uveljavljanjem novih kmečkih zakonov.

besedilo in sliki: zk

RAZPRAVA O POVEZANOSTI ZASEBNEGA KMETIJSTVA

Kakšno naj bo sodelovanje med KZ Lovrenc in Ptuj?

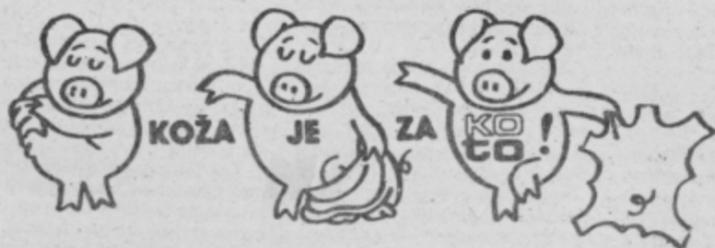
Odgovor je preprost: sodelovanje med zadrugama bi moralo biti takšno, da bi zadruga res postala kmetova delovna organizacija in mesto kjer bi lahko združeval svoje interese in potrebe. Skrajni čas je že bil, da se v občini Ptuj pogovorimo o nadaljnjem razvoju, povezovanju in združevanju zasebnega kmetijstva. Najbrž ni bilo naključje, da so se prejšnji teden na sedežu KZ Dravsko polje Lovrenc sestali predstavniki zadrug, izvršnega sveta, družbenopolitičnih organizacij in krajevnih skupnosti ter se pogovorili o novih oblikah organiziranosti in o vlogi združništva v smislu zakona o združevanju kmetov. Slednje tudi sili k razmišljanju in bolj konkretnemu uresničevanju, saj je po 13. februarju potrebno začeti z uveljavljanjem združništva.

Informativni pogovor je dal vrsto pobud za vsebinske spremembe, ki bodo zahtevale nove oblike organiziranosti ptujskega zasebnega kmetijstva. V občini Ptuj se navdušujejo za enotno organiziranost zasebnikov. Možnosti za to so dane in tudi analizirane. Tako predstavniki kmetijskih zadrug predlagajo, da bi v občini organizirali 22 združnih enot, štiri temeljne združne organizacije (Dravsko polje,

Ptujске polje, Haloze in Slovenske gorice) ter temeljno organizacijo združenega dela za blagovni promet v eni kmetijski zadrugi. O takšni zasnovi bodo najprej razpravljali zaposleni v KZ in kmetje, ki so vključeni v samoupravne organe, potem bodo o informaciji še razpravljali na ravni izvršnega sveta in OK SZDL. Kasneje bodo prečiščeno gradivo na zborih občanov še ocenili občani in delovni ljudje v krajevnih skupnostih.

Po informativnem pogovoru in po javni razpravi pričakujemo rezultate so menili predstavniki KS Cirkovce in Lovrenc. Kmetje niso v celoti zadovoljni s takšno zadrugo, ki se ukvarja zgolj s trgovino in trgovanjem. V zadrugah bo zato potrebno preseči kupoprodajne odnose in preiti na dohodkovno povezanost ter kmetu nuditi pospeševalno službo, ki je rakava rana celotnega kmetijstva v občini. Navsezadnje pa potrebujemo takšno zadrugo, oziroma takšno organiziranost zasebnega kmetijstva, ki kmetu pomaga, svetuje in ga usmerja. V okviru tega pa bo treba večjo pozornost posvetiti tudi kadrovanju. Brez ustreznega kmetijskega kadra si tudi ne predstavljamo dobro zadrugo. zk

ODKUPUJEMO SVINJSKE KOŽE PO UGODNEJŠI CENI KOT PREJŠNJA LETA

KOTO

KOTEKS Tobus in zbiralnica kmetijskih zadrug

TEMELJNI DELEGAT Lujzek

Dober den! Najprej malo o vremeni: zimske temperature podajo, cene pa še dale naprej gor skočejo. Tudi jaz sen padna no si na poledici malo gleden narobe obrna. To v prejšnjih dneh blo je tak mrzlo, ke so fsi ftiči v lukjah trdi grotali. Ja, krmiti jih morate, saj vidite kak lačni čivkajo okoli voglov. Fsi, ki mamó že boj store kosti no mehke noge mamó pozimi hujde težove. Moj sosid Juža je zbežeta, še sreča, da se jegova Julia še dobro drži no za jega skrbi. Mladin bi rad gnes nekaj na srce položa:

Poglednite malo po vaši vsti no tudi v ulicah no po blokkih v mesti kak živijo vaši stori, osamleni no dostikrot tudi boleni sosidi. Pomagajte jim malo pri njihovih zimskih težovah. Tisti, ki morejo tudi pozimi v grabo po vodo hoditi, v trgovino iti, drva nasekati, če toga že neso v jesen narediti no druge probleme rešiti, majo pozimi večke skrbi. Kozje poti z njihovih bregov so zasnežene, ulice pa večkrat poledele. Za store noge je to večka montra. Prineste jim vodo z grabe, ite namesto njih v trgovino, na pošto, nasekajte jim drva no si kaj z njimi pogučite. Osamlenost no beteg sta v starih letih hujdi muki. Človik more človeki pomagati v stiski. Vsi mo enkrat stori grotali no mo radi, če de nan gdo na pomoč, priskoča. Po naših haloških no prleških bregačah je iz leta v leto več starih lidí. Mlodi hodijo v službe no v šole no vse preveč radi na svoja ta stora dvo pozobijo. Dosti je tkih osamlenih varuhov kmečkih ognjišč, ki še za sebe nemrejo skrbeti.

Kak pa kaj stabilizacija gospodarstva no šparaje? Ste se kaj poboljšali iz prejšjega leta? Delati, delati je treba no ne zabušovati na delovnih mestih. Brez dela — nega jela, mi pa vsi radi tak dobro jemo no živimo.

Te pa srečno. Pozdrolva vas vaš delegat Lujz Prleški.

ORMOŽ

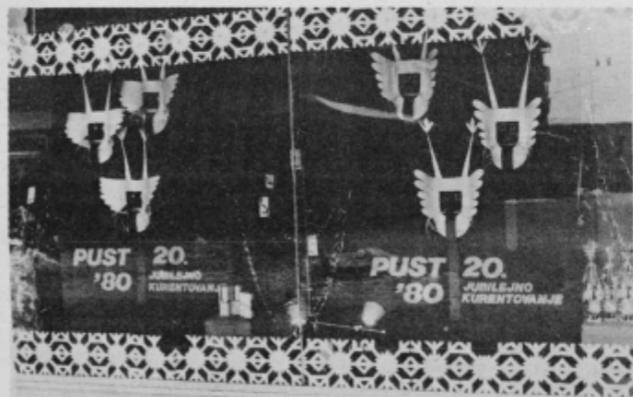
O imenovanju sekretarja SIS družbenih dejavnosti

V občini Ormož so imenovali iniciativni odbor za ustanovitev skupnih služb samoupravnih interesnih skupnosti družbenih dejavnosti. Ker iniciativni odbor še ni mogel izpeljati rednega postopka za imenovanje sekretarja, je skupščina SIS družbenih dejavnosti predlagala sklep o imenovanju vršilca dolžnosti. Konkretno je predlagana za to odgovorno dolžnost Miroslava Tramšek, ki bi opravljala dolžnosti sekretarja samoupravnih interesnih skupnosti družbenih dejavnosti občine Ormož do 30. junija 1980, ko bo možno izpeljati redni postopek za imenovanje.

O tem bodo sklepale skupščine SIS družbenih dejavnosti na svojih sejah.

Prijetno presenečenje

Tokrat so ga pripravili trgovci. Ne mislimo na razprodaje sezonske konfekcije, mislimo na izložbe. Gotovo ste opazili, da so jih araržerji ptujskih trgovskih organizacij okusno uredili v stilu bližajočega se Pusta. Morda se nam samo zdi, ali pa je res, da so letos pohiteli in prispevali k vedremu vzdušju. Posebno pozornost so namenili letošnjemu jubilejnemu kurentovanju, ki ga pripravljali odbor pripravlja z

Ti kurenti sicer ne bodo preganjali zime, tisti pravi pa bodo imeli precej dela! (foto OM)

vso zavzetostjo. Ni kaj, občutka za aktualnost, s polno mero okusa jim tokrat ne moremo odreči. Upajmo, da nas bodo tako presenečali tudi v prihodnje!

N. D.

VITOMARCI

Kdaj dovolj otrok za vrtec?

V Vitomarcih je v okviru osnovne šole uspešno deloval kombinirani oddelek vrta, ki ga je vzgojnovarstveni zavod Ptuj moral zaradi premajhnega števila otrok — samo štiri, začasno zapreti. Delegati na skupščini skupnosti otroškega varstva so že nekajkrat postavili vprašanje, kako je mogoče, da ponekod vrtece zapiramo, druge pa so tako velike potrebe, da vseh ni moč sprejeti, oziroma ni na voljo sredstev, da bi gradili nove.

Kljub dogovorom z Vitomarčani, predstavniki krajevne skupnosti, šole, družbenopolitičnimi organizacijami in drugimi, v tem kraju ni bilo moč zagotoviti zadostnega števila otrok in tako vrtec v tem kraju sameva že od lanskega drugega polletja. Predsednik sveta krajevne skupnosti Vitomarci, Janez Družovič nam je ob nedavnem obisku v tem kraju sicer dejal, da se krajani zavedajo tega problema in da v tem trenutku, ko so tako velike potrebe po otroškem varstvu skorajda ni dopustno, da ga tam, — kjer so zato vsi pogoji ne izvajamo. Sicer pa Vitomarčani zatrjujejo, da so glavni problem slabe ceste in velika oddaljenost vasi od krajevnega središča, tudi po pet kilometrov in več. Zaradi slabih cest avtobusi ne vozijo in težko si je zamisliti, da bi lahko človek sredi največjega dela ali pa v hudi zimi uporabil tri ure samo zato, da bi otroka pripeljal do vrta in nazaj.

Morda smo o tem premalo mislili, ko smo ga načrtovali. In kakšna je rešitev v bližnji prihodnosti?

Vitomarčani so pred nedavnim izglasovali novi krajevni samopripek, ki ga kar dve tretjini namenjajo za ceste. Z urejenimi cestami upajo tudi na avtobusne zveze in še bolj na to, da bodo lahko v kraju ponovno odprli vrtec in tudi svojim otrokom zagotovili enake pogoje razvoja in priprave na šolo.

POGOVOR Z IKOM OTRINOM, PEDAGOŠKIM VODJEM BALETNE ŠOLE V PTUJU

Vse več mladih talentov

Leto dni mineva odkar deluje v Ptuj baletna šola v okviru delavske prosvetnega društva Svoboda Ptuj, zato smo se odločili, da napišemo kaj več o uspehih in težavah s katero se srečujejo. K razgovoru smo povabili Ika Otrina, pedagoškega vodjo, ki prihaja iz Maribora, kjer je sicer koreograf Mariborskega gledališča. Doseganja prizadevanja pri vzgoji mladih baletnih talentov je takole ocenil:

»Moji vtisi iz Ptuja so nad vse ugodni. To ni nič novega, kajti že lani sem povedal, da sem bil zelo presenečen nad izrednim zanimanjem za balet v Ptuj. Že lani je bilo vpisanih v baletno šolo v Ptuj najmanj toliko učencev, kot v Mariboru, ki pa je očitno večje mesto. Če se prav spominjam smo v Ptuj imeli lani

uri, takrat pa nekateri šole doma kosijo. Pozneje, žal ne moremo začeti, zaradi mojih obveznosti v Mariboru.»

Pa obudimo spomin, kakšne skupine pravzaprav vadite v baletni šoli v Ptuj?

»Tako moram reči, da nam ni šlo samo za to, da bi v Ptuj ustanovili pravo baletno šolo za profesionalne pesalce, ampak predvsem nam je šlo za vzgojo mladih otrok, za iskanje talentov bi rekel. Zato imamo v prvi skupini predšolski baletni vrtec, v drugi skupini vadimo baletne pripravnike, ki zajema otroke prvih in drugih razredov osnovnih šol, no, v tretji skupini pa je že redna baletna šola. Letos imamo že drugi letnik te redne baletne šole in presenečen sem nad uspehi posameznikov. Imamo

»Sodeč po lanskoletni produkciji je sodelovanje staršev precej ugodno. Žal je pa nekaj drugega kar nas tare. Gre za problem prostorov in celotne organizacije baletne šole, to bi rad povedal. Brez dvoma sem jaz, korepetitor na klavirju — Ptujčan Filip Maučič in vsi starši hvaležni DPD Svoboda, da je dala začasno streho baletni šoli, da je prevzela organizacijo, na pobudo zakoncev Vamberger iz Ptuja.

Poglejte, pravimo baletna šola, kolikor vem Svoboda ni šola, le prijaznosti posameznikov v njej gre zahvala, da so nam omogočili delo, da so nam odstopili dvorano Narodnega doma, kjer redno vadimo. Jasno je, da se baletna šola v okviru Svobode ne more razvijati dalje. Prvič dvorana sama ni najbolj primerna, drugič

Ika Otrin, pedagoški vodja baletne šole v Ptuj.

bi bila takšna rešitev najbolj ugodna in morda pozneje tudi najuspešnejša. V glasbeni šoli imajo pripravno dvorano, pa tudi drugače bi bilo vse bolj pedagoško vodeno. Mislim, da bi morali stopiti skupaj predstavniki

Ubrane korake mladih baletnih talentov vedno spremlja na klavirju Ptujčan Filip Maučič.

vpisanih prek 130 učencev. Nad vse razveseljivo je, da so se letos brez kakršne koli propagande skoraj vsi lanskoletni učenci sami prijavili, le najmanjših v vrtec je letos manj. Rekel bi, da je to zaradi parnih in neparnih števil na avtomobilih, kajti malčke je treba pripeljati na vajo. Po drugi strani pa je morda kriva tudi zgodnja ura, kajti z vrtem začnemo vaditi že ob 16.

mo nekaj izrednih talentov, zelo sem zadovoljen z njihovim napredkom in predvsem z njihovo resnostjo. Sicer imamo sedaj v drugem letniku 30 učencev. Moram še dodati, da je to že težko delo, ne samo zabava. Pri vrtem imamo 15 učencev, pri pripravnicah pa nekaj čez 30.»

Kako ste zadovoljni s sodelovanjem staršev pri pedagoškem vodenju balene šole?

Skupina baletnih pripravnic med redno vadbo v dvorani Narodnega doma v Ptuj. (foto: M. Ozmeč)

pa, Svoboda ne more nositi vse odgovornosti zanjo. Moj predlog in po mojem celo edina rešitev za to, je v Ptuj, da preide baletna šola pod okrilje šolske ustanove.

Ste se o tem predlogu že konkretno dogovarjali?

»Tovariš Andrej Fekonja, predsednik DPD Svoboda Ptuj je o tem že seznanil predstavnike Glasbene šole v Ptuj. Ne vem, kakšni so bili rezultati, vem le, da

ki kulturne skupnosti, Svobode, Izobraževalne skupnosti, ter starši učencev. Vsi skupaj mi morali dati vse od sebe, da bi v prihodnjem letu dobila baletna šola že »novo streho.« Če nam to ne bo uspelo, se bojim, da več ne bo šlo naprej. To pa bi bila ogromna škoda, kajti po vseh letih baletnega šolanja, vse skupaj pustiti... Ne vem, tega si ne morem razlagati.»

M. Ozmeč

Priznanja, nagrada, minulemu in spodbuda prihodnjemu delu

Na osrednji svečanosti ob letošnjem prazniku občine Slovenska Bistrica, so najzaslužnejšim občanom, na posameznih področjih aktivnosti, podelili letošnja odličja in priznanja občine.

Plaketo občine je letos prejela za izjemne delovne dosežke Tovarna olja Slovenska Bistrica, ki je lansko leto praznovala 75. obletnico delovanja in prav v tem letu uspela stopiti iz dolgoletnih težav poslovanja. Tovarna je edini proizvajalec surovega olja v SR Sloveniji. Leta 1976 je kolektiv po zaslugi dobrega sanacijskega programa in prizadevnosti vseh članov kolektiva uspel stopiti na trdnjša tla gospodarjenja. Kljub temu, da je bila ekonomičnost proizvodnje vedno pod pritiskom neskladij med cenami gotovih izdelkov, jedilnih olj, in cenami surovine, so dosegli stabilno proizvodnjo in ustvarili bogate osnove za nadaljnja vlaganja v posodobitev tehnologije.

Nagrado „Pohorskega bataljona“ je prejelo Planinsko društvo Poljčane, ki je lani praznovalo 50. obletnico svojega obstoja. Je eno najmočnejših društev v SR Sloveniji, ki iz leta v leto beleži nove in večje uspehe. Obnovili so

SLOV. BISTRICA

planinski dom na Boču, postavili smučarske vlečnice v bližini doma, zgradili cesto do doma na Boču. Ob tem pa je društvo organiziralo vrsto akcij, ki so jih posvetili praznovanju partijskih jubilejev in svoji 50. obletnici delovanja.

Priznanje občine Slovenska Bistrica so prejeli:

— za področje gospodarstva Franc Jelen, traktorist v enoti sadjarstvo pri Kmetijskem kombinatu Slovenska Bistrica. Med drugimi zaslugami je bil tudi prvi delavec v tem kolektivu, ki je pričel delati s stroji;

— na področju razvoja: samouprave in družbenega napredka občine Alojz ŠUNTER iz Zg. Polskave. V KS Zg. Polskava je eden najbolj delavnih;

— na področju družbenopolitičnih aktivnosti je prejela priznanje Marija Plavec, dolgoletna družbenopolitična delavka v krajevni skupnosti Slovenska Bistrica in občini;

— na področju vzgoje in izobraževanja je priznanje prejela Greta Vodušek, dolgoletna prosvetna delavka in vestranska družbenopolitična aktivistka kraja Pragersko;

— na področju telesne kulture je priznanje prejel eden najuspešnejših slovenskih in jugoslovanskih športnikov Franc OČKO, član Judo kluba IMPOL Slovenska Bistrica;

— za področje kulture in znanosti je prejela priznanje Matična knjižnica Slovenska Bistrica, ki s svojo dejavnostjo v zadnjih letih beleži velike uspehe tako na področju obnavljanja knjižničnih prostorov, knjižnega fonda kot tudi nudenja raznih vrst kulturnih aktivnosti;

— za področje zdravstva in socialnega varstva je prejel občinsko priznanje dr. Nikola Turšič iz Poljčan. Kot zdravnik zelo uspešno pokriva obsežen in težaven teren v krajevni skupnosti Poljčane, Studence, Makole in Laporje. Vedno je pripravljen pomagati;

— za področje SLO in DZS ter delovanje v društvi je prejel občinsko priznanje Janez Hren iz Slovenske Bistrice in to za svoje poštvovalno amatersko delo radiotelegrafista. Viktor Horvat

GASILSKO DRUŠTVO ZAVRČ

POMOČ KRAJANOV

Med najbolj aktivna društva v krajevni skupnosti Zavrč pravgotovo sodi tamkajšnje gasilsko društvo, ki ga vodi predsednik Ivan Kotolenko. S tovarišem Kotolenkom sva se pogovarjala že v decembru, ko je bila pred gasilci tradicionalna novoletna akcija. No, več o tem v nadaljevanju.

O doseganjem razvoju in pridobivanju članstva nam je predsednik završkih gasilcev povedal: »Začetek organizirane gasilske dejavnosti na našem območju sega v leto 1941, ko je bilo društvo ustanovljeno, med drugim z namenom, ki je ustrezal nemčurjem. Število članstva se je od takrat pa do danes povečalo na 56, od tega jih je 23 v operativi. Pohvalno je, da je v zadnjem času vse več zanimanja za delo v gasilskih vrstah zlasti med mladimi, tako pripravljamo mladinsko desetino. Ob tem smo pridobili tudi gasilske podčastnike, ki radi delajo z mladimi.

Na področju opremljenosti smo najprej nabavili gasilski avtomobil, rabljeni, in ga delno popravili. V našem domu smo uredili vodovod in sanitarije, pri tem so nam krajani zelo veliko pomagali.

— Ali ste s sedanjo opremljenostjo zadovoljni?

»V zadnjem času smo dobro opremljeni in tako pripravljani na morebitne intervencije.«

— Dejali ste morebitne. Ali to pomeni, da završki gasilci nimate veliko opravka s požari na vašem območju?

»V zadnjih dveh letih na našem požarnem območju ni bilo požara. K temu veliko prispeva tudi preventivno delovanje naših članov. Ob novem letu imamo namreč običaj, da ob obiskih in čestitkah pregledamo tudi vse dimne naprave in napake odpravimo. Ob uspešno zaključeni akciji »Nič nas ne sme presenetiti« v kateri so sodelovale tudi štiri naše enote,

smo pregledali vse hidrantne nastavke in odpravimo vse pomanjklivosti. Z ozirom, da je naš požarni okoliš na zelo hribovitem območju in v sušnem obdobju primanjkuje vode, smo tudi ta problem uredili. Tako imamo ustrezno cisterno, ki jo prevažamo s traktorjem, evidentirana pa imamo tudi vsa zajetja, vodnjake. Skratka, za vsako hišo vemo od kod bomo v primeru požara dobili vodo. Večkrat pa dovoz vode uredimo tudi s pomočjo avtomobilov iz Ptuja.

Naše sposobnosti pa smo zelo povečali z nabavo novega gasilskega orodnega avtomobila, ki smo ga že nabavili, pri tem pa so vsi krajani prispevali znatni del finančnih sredstev.

— Pravgotovo pa vam želja in potreba še ne zmanjka?

»V posameznih vaseh bomo ustanovili gasilske trojke, ki bodo opremljene s prenosnimi brizgalnimi in tako usposobljene za hitre

Ivan Kotolenko (foto I. Ciani)

I. kotar

intervencije ob požarih. V letu 1982 pa želimo obnoviti tudi naš dom. Ob tem moram povedati, da se gasilci aktivno vključujemo v vse akcije in delo v naši krajevni skupnosti.

Završki gasilci so torej za primer izbruha požara pripravljene, seveda pa si želijo, da bi teh primerov ne bilo, ali pa čimmanj. Pri njihovem delu jim želimo velik uspeha in še veliko tako uspešnega sodelovanja z ostalimi krajanji.

OSVETOVANJA O KULTURNEM ŽIVLJENJU DELAVCEV IZ DRUGIH REPUBLIK IN POKRAJIN — VELENJE, 19. 12. 1979

Predstavniki članice Zveze kulturno-rosvetnih organizacij Jugoslavije in Zveze sindikatov Jugoslavije in drugi delegati, zbrani na posvetovanju o kulturnem življenju delavcev iz drugih republik in pokrajin, smo po krbnem pretresanju posameznih praprašaj, preučevanju interesov in možnosti, ob soglasju, ki smo ga dosegli z medsebojnim razumevanjem in upoštevanjem različnosti, sklenili sle:

1. Priporočamo delavcem iz drugih republik in pokrajin, ki so na delu kjerkoli v Jugoslaviji:
 - naj se zavedajo svojih samopravljalskih pravic, kadar gre za vprašanja kulture in kulturnega življenja v njihovi organizaciji združenega dela, v sindikatu, v krajevni skupnosti ali v družbenopolitični skupnosti, v kateri živijo in delajo in naj te pravice uporabljajo tako za skupne kot tudi svoje posebne kulturne interese;
 - naj se združujejo v skupine, klube, ustanavljajo svoja društva, da bi v njih zadovoljevali potrebe po izpovedovanju in uživanju kulturnih vrednot in kulture svojega naroda ali narodnosti, pri tem pa naj v skladu z razmerami in možnostmi pričakujejo pomoč kulturnega društva v kraju ali v organizaciji združenega dela, od sindikalne organizacije ali od organizatorja kulturnega življenja, skrbijo pa naj, da bodo njihova dejavnost in njeni rezultati dostopni tudi drugim;
 - *) Mislijo so delavci iz katerekoli socialistične republike in pokrajine SFRJ, ki ne delajo in ne živijo v svoji matični republiki ali avtonomni pokrajini;
 - naj se vključijo v dejavnosti skupin, klubov, društev, kulturnih

Stališča in priporočila

domov, ki delujejo v kraju ali bližini, v njih naj spoznavajo kulturo in kulturne navade ter kulturno bogastvo naroda, pri katerem žive in delajo, hkrati pa naj med njimi tudi spodbudijo zanimanje za kulturo svojega naroda ali narodnosti;

— da skupaj oblikujejo in izražajo svoje interese za kulturne dogodke in druge kulturne vrednote kulturnim organizacijam v svojem okolju, pa tudi v republiki ali pokrajini, iz katere prihajajo. Simbolj bodo ti interesi skupni, tem lažje bodo zahtevali in dosegli njihovo upoštevanje. Svoje interese naj ugotavljajo, usklajujejo in sporočajo preko sindikata, delegacij SIS-ov, organizatorjev kulturnega življenja, društev ali drugače;

— kadar živijo in delajo v območju jezika, drugačnega od njihovega, naj si prizadevajo, da spoznajo ta jezik in da ga uporabljajo, od svoje organizacije združenega dela ali sindikalne organizacije naj zahtevajo, da jim pri tem pomaga.

Z vsem tem bodo ti delavci ohranjali in razvijali svoj specifičen kulturni interes, spoznavali pa tudi kulturo naroda, pri katerem so v gosteh; lažje se bodo vključevali v novem in drugačnem okolju, postajali bodo vez med kulturami in pripadniki narodov in narodnosti naše domovine.

2. Kulturna društva, klubi in skupine (in njihove občinske zveze) v krajih kjer živi in dela več delavcev iz drugih republik, naj štejejo za svojo dolžnost, da tovaršisko spodbujajo te delavce k vključevanju v njihove vrste;

— da spodbujajo in omogočajo v svojem okviru tudi ustanavljanje sku-

pin teh delavcev in jim pomagajo, da bodo lahko v njih zadovoljevali svoje interese po lastni kulturi;

— da pomagajo pri ustanavljanju društev teh delavcev, skrbijo za povezave z njimi in jim zagotavljajo enakopraven položaj med društvi. Pri tem naj po potrebi uporabljajo tudi posebne metode privabljanja in spodbujanja teh delavcev in to take, ki jim bodo pomagale prebujati kulturni interes in premagovati zadržke, ki izvirajo iz njihovega posebnega položaja. Pokažejo naj razumevanje za njihove težave pri premagovanju jezikovnih in drugih preprek. Dokazujejo naj tudi s svojo programsko politiko za kulturo narodov, ki jim ti delavci pripadajo in svoje spoštovanje do te kulture;

— na proslavah, prireditvah, srečanjih, pri izdajanju publikacij in ob drugih priložnostih naj načrtujejo in omogočajo tudi aktivno udeležbo izvajalcev oziroma avtorjev, delavcev iz drugih republik in pokrajin;

— po svojih društvenih knjižnicah naj povečajo tudi število knjig v jezikih teh delavcev, v društvenih kinematografih pa pripravljajo posebne predstave s podnapisi v teh jezikih;

— kadar društva in zveze posredujejo gostovanjske prireditve, naj kolkor se da upoštevajo tudi poseben interes delavcev za prireditve s kvalitativnimi izvajalci ali vsebino iz njihove republike ali pokrajine;

— povezujejo naj se z društvi v krajih, od koder je veliko njihovih delavcev in sokrajanov; pri tem sodelovanju naj upoštevajo interes teh delavcev, vključujejo naj jih v kulturno sodelovanje in izmenjavo kulturnih dogodkov ipd.;

Republiška združenja oziroma zveze v republikah, kjer je veliko delavcev od drugih, so po našem prepričanju dolžne:

— vedno opozarjati svoje članice na te naloge;

— povezoovati ta prizadevanja;

— same načrtovati prireditve, ki vključujejo te delavce.

Te skupnosti naj se skupaj s skupnostmi republik in pokrajin, od koder prihajajo delavci k njim, že v prihodnjem letu dogovorijo za prve večje povezane akcije, organiziranje prireditev (koncertov, revij, gledaliških predstav, razstav, filmov, plesnih sporedov, recitalov, predavanj) namenjenih prvenstveno delavcem na delu v drugih republikah. (Pri tem priporočamo naj bodo spored in izvajalci izbrani sporazumno, primerno pripravljeno naj zagotove republike, od koder so izvajalci, organizacijsko pa naj njihova gostovanja pripravijo in izpelje republika gostiteljica.) Skupnosti republik in pokrajin, od koder so ti delavci, pa naj pripravljajo ali zbirajo potrebne strokovno in umetniško gradivo (note, knjižna dela, gledališka besedila, strokovne priročnike, tekste predavanj z diapozitivi, informativne filme ipd.) in jih kot svoj prispevek preko skupnosti v republikah, kjer ti delavci žive, pošiljajo njim neposredno ali njihovim sindikalnim ali kulturnim organizacijam. Zelo veliko lahko prispevajo tudi z občasnimi obiski strokovnjakov, umetnikov, pedagogov pri skupinah, v klubih, društvih njihovih rojakov, ki delajo v drugih republikah. Te skupnosti naj tudi pri prireditvah, ki jih pripravljajo v svojih republikah, računajo z udeležbo gledaliških skupin ali posameznih ama-

terjev-delavcev, ki delajo v drugih republikah. Kot prvi korak do teh skupnih akcij je potrebno, da se skupnosti med seboj obvestijo o večjih koncentracijah iz posameznih republik in pokrajin v svoji sredini.

Navzoči predstavniki članice ZKPZJ prevzemamo odgovornost za to, da se bomo v svojih republiških organizacijah in društvi zavzemali za tako aktivnost

3. Sindikatom in drugim družbenopolitičnim organizacijam priporočamo, da se zavedajo posebnih kulturnih potreb svojih članov — delavcev iz drugih republik in pokrajin v OZD, krajevnih skupnostih, samskih domovih in da to upoštevajo:

— pri ugotavljanju kulturnih interesov delavcev;

— pri kulturno-vzgojnih prizadevanjih;

— pri načrtovanju kulturnega življenja v OZD;

— pri pripravljavanju posameznih srečanj in drugih širših prireditev;

— pri navezovanju stikov in prijateljskih zvez z OZD v drugih republikah;

— pri vzgoji in izobraževanju organizatorjev kulturnega življenja;

— pri odločanju o uradniškem konceptu kulturne rubrike v internih glasilih OZD.

Svetujemo, naj sindikati pri oblikovanju svojih odborov in delovnih organov ki se ukvarjajo z vprašanji kulture, dosledno vključijo tudi delavce iz drugih republik in pokrajin. Med njimi naj iščejo tudi organizatorje kulturnega življenja.

Priporočamo sindikatom, zlasti pa delavskim univerzam, da se poleg svojih obče kulturnih in izobraževalnih dejavnosti, namenjenih tem delavcem, maksimalno in trajno zavzemajo za to, da bodo delavci iz drugih republik in pokrajin imeli možnost, da se bodo čim lažje in bolje naučili jezika naroda, med katerim živijo in delajo.

Sindikati republik in pokrajin, od koder so ti delavci, pa lahko vsaj pri nekaterih od teh nalog enakovredno sodelujejo (srečanja z udeleženci iz republik in pokrajin, navezovanje prijateljskih stikov med organizacijami združenega dela iz republik in pokrajin, angažiranje in izobraževanje organizatorjev kulturnega življenja). Razen tega lahko oni prenašajo svoje izkušnje pri uveljavljanju kulturne politike v lastni sredini.

4. Vsak bo po svojih močeh in po demokratičnih poteh vplival na to, da bodo OZD s področja kulture, v krajih, kjer je veliko delavcev iz drugih republik in pokrajin del svoje dejavnosti prilagodile kulturnim potrebam in željam teh delavcev — takole:

KNJIZNICE bodo dopolnjevale knjižni sklad v jezikih teh delavcev in iskale posebna, primerna pota, da bi vzbudile njihovo zanimanje za te knjige in utrjevale njihove bralne navade.

KNJIGARNE bodo skrbele tudi za primerno zalogo publikacij (knjižnih, glasbenih in drugih) v jezikih teh delavcev oziroma iz njihovih kultur.

KINOPODJETJA bodo predvajala več filmov iz republik oziroma pokrajin, od koder so ti delavci in pripravljala posebne predstave filmov za te delavce s podnapisi v njihovih jezikih.

RADIO in TV bosta v svojih oddajah obravnavala tudi problematiko kulturnega življenja in dela teh delavcev, posredovala njihove kulturno-umetniške dosežke in pripravljala oddaje z glasbenimi in literarnimi deli iz kulture narodov teh delavcev, pri tem bo omogočila delavcem kar največ vpliva na izbor v teh oddajah. Izobraževalne oddaje radija in televizije bodo vključevale v svoje programe tečaj svojega jezika za delavce iz drugih republik in pokrajin.

MUZEJI IN GALERIJE bodo pripravile tudi razstave z gradivi iz kultur narodov teh delavcev ali pripravljale strokovno vodstvo, jezikovno in vsebinsko prilagojeno interesom teh delavcev.

GLEDALIŠKA bodo sama pripravljala ali organizirala predstave gledaliških del iz kultur teh delavcev in jih dopolnila tudi s primernimi oblikami uvajanja delavcev v ta dela.

KULTURNI POSREDNIKI bodo preučili interes in možnosti za organiziranje prireditev vseh vrst v krajih, kjer je veliko delavcev iz drugih republik in pokrajin.

Prav tako pa bomo vplivali na kulturne institucije v krajih, občinah, republikah oziroma pokrajinah, od koder so delavci, ki so na delu v drugih republikah in pokrajinah, da bodo leta v svojo redno dejavnost vključevale tudi dolžnost posredovanja svojih dosežkov ali kulturnih vrednot v kraje, kjer dela veliko njihovih rojakov. Praviloma bi moralo biti vsako gostovanje skupine ali umetnika v republiki, kjer je veliko njihovih rojakov prilagojeno tudi temu namenu.

Zavedamo se, da terja to primerno, pravočasno, sporazumno in usklajeno programiranje v organizacijah vseh republik in pokrajin. Sele tako bodo te oblike sodelovanja prerasle raven služajnosti, nerednosti in nestrokovnosti. Na to bomo opozarjali.

Naloga našega posredovanja ni bila, da bi razen o kulturnem področju življenja razpravljali tudi o drugih področjih, toda diskusija je opozorila na odlično povezanost kulture in izobraževanja. Zavedamo se odvisnosti kulturnega od splošne duhovne ravni, zato se zavzemamo za to, da solstvo omogoči vsakemu človeku, ne glede na to, kje se šola, da razvija in potrjuje svojo kulturno in nacionalno identiteto.

5. Dogovorili smo se, da bomo ta svoja stališča in priporočila poslali (preko SKPZJ) vsem republiškim oziroma pokrajinskim in zvezni konferenci SZDL, vsem republiškim, pokrajinskim in zveznemu svetu ZSJ, vsem republiškim in pokrajinskim samoupravnim interesnim skupnostim za kulturo in izobraževanje, poskusili bomo ta stališča in priporočila objaviti v ustreznih sredstvih javnega obveščanja v vseh republikah in pokrajinah, Odgovarjajoči del priročil bomo posredovali vsem kulturnim organizacijam v republikah in pokrajinah (to je dolžnost članice ZKPZJ). Predvsem pa se zavzemujemo, da bomo sami neposredno in povsod tam, kjer je mogoče, del teh dogovorov izpolnjevali, brez odlašanja in vztrajno pomagali in pojasnjevali tako posamezne predloge, kot njihovo skupno družbenopolitično osnovo.

Ob letu bomo v ZKSJ in v ZSJ skušali ugotoviti, kakšni so prvi sadovi tega našega dogovora.

Dvajset let delavske univerze

SLOVENSKA BISTRICA

Pod pokroviteljstvom izvršnega sveta skupščine občine Slovenska Bistrica je pred nedavnim proslavila svoj delovni jubilej 20 let delovanja tudi Delavska univerza Slovenska Bistrica. V osrednjem govoru svečanosti je direktor te ustanove, Viktor Suša poudaril težavno pot razvoja, ki je vključevala tudi nekaj pomembnih prelomnic, med njimi leto 1972, ko je skupščina občine sprejela spremembo odločbe o ustanovitvi delavske univerze, v kateri opredeljuje to ustanovo kot samoupravno izobraževalno delovno organizacijo katere dejavnost je posebnega družbenega pomena. Tudi prehod iz amaterske ljudske univerze v poklicno organizacijo, ki bo zagotavljala trajno strokovno in načrtno izobraževanje ter usposabljanje sodi v pomembno obdobje razvoja današnje delavske univerze, ki je v dvajsetih letih razvoja opravičila svoj obstoj.

bistriški DU končalo osnovno šolo za odrasle prek 150 učencev. Žal pa ugotavljajo, da je ta številka še mnogo premajhna, tako iz vrst združenega dela kot tudi družbenopolitičnih in drugih organizacij v občini in izven nje.

Ob razmišljanjih zakaj tako pa je iskati vzrok v neurejenih oblikah financiranja, ker si morajo šolnino plačevati učenci sami, ta pa ni mala. Razen oblik izobraževanja delavcev iz združenega dela pa delavska univerza uspešno skrbi za oblike družbenopolitičnega izobraževanja. Iz podatkov je razvidno, da je ta organizacija prav družbenopolitičnemu izobraževanju v zadnjem obdobju posvečalo največ pozornosti, saj je bilo tudi udele-

žencev teh oblik izobraževanja največ.

V dvajsetih letih delovanja je delavska univerza Slovenska Bistrica nudila različne oblike izobraževanja 240.185 občanom ali v povprečju 12.000 občanom v letu. To pa pomeni, da je bil v enem letu vsaki tretji prebivalec bistriške občine deležen vsaj ene izmed oblik izobraževanja.

Solske oblike je obiskovalo v dvajsetih letih delovanja DU skupno 1125 udeležencev. V letošnjem šolskem letu pa obiskuje različne šolske oblike okoli 350 občanov. Največ jih je vpisano v ekonomsko srednjo šolo in tehnično srednjo šolo.

Vsi ti uspehi DU Slovenska Bistrica so tesno povezani razen na

stalne kadre tudi na veliko število zunanjih sodelavcev. Vsako leto tako s to ustanovo sodeluje okoli 70 predavateljev, tako iz vrst združenega dela kot tudi družbenopolitičnih in drugih organizacij v občini in izven nje.

V okviru svečane seje ob 20. obletnici delovanja Delavske univerze v Slovenski Bistrici je ta svojim najzaslužnejšim članom podelila številne plakete in priznanja za dolgoletno sodelovanje in pomoč pri uresničevanju izobraževalnega programa in drugih dejavnosti.

Za več kot 15-letno delovanje v okviru DU so sprejeli zlate plakete ZDU na osrednji slovenski svečanosti v Trbovljah Viktor Suša, Julčka Šlatau in Helena Poglšek. Posebna priznanja za uspešno sodelovanje je DU Slovenska Bistrica pa je prejelo skupno 39 občanov in devet šol, ustanov in organizacij. Viktor Horvat

ZLOČIN V TRNOVSKI VASI

Proti koncu aprila je neka nemška SS enota pobirala v tedanji občini Lenart konje. Ko je prišla h kmetu Alojzu Muršecu v Črmljenšaku, je hotela odpeljati konja, ki ga je tu skrnil Alojzov brat Jože z Biša. Alojz se je upiral, da bi jim konja izročil.

Muršec sosed je šel povedat o prihodu treh nemških vojakov SS, članom okrajnega odbora OF Lenart, ki so imeli tam blizu sestanek. Člani so takoj pohiteli k Muršecu in užgali po Nemcih. Eden od Nemcev je obeležal mrtev, drugi je zbežal, tretji pa se je predal. Bežeči je odhitel po pomoč. Prignal je kaj kmalu večjo skupino vojakov iz svoje enote. Toda partizanov ni bilo več pri Muršecih. Nemci pa so odpeljali seboj kmeta Alojza Muršeca, njegovo ženo Marijo in Terezijo Frasovo, ki je bila tedaj v hiši. Nato so šli še po sosedo: Jožeta Kranca, Franca Ploja, Petra Zemljiča, Antona Novaka, Franca Toplaka, Martina in Stanka Majeriča. Vse so odgnali v Trnovsko vas. Zaprlji so jih v šolo in župnišče, Muršecovo domačijo v Črmljenšaku so zažgali. Iz Biša so zaprlji še Alojzovega brata Jožeta Muršeca.

Zaprte kmete so zaslíševali in mučili. Hoteli so zvedeti za imena partizanov, ki so napadli nemške vojake, kar pa jim zaporniki niso povedali.

Čez nekaj dni so izpustili vse zaprte, razen Alojza Muršeca iz Črmljenšaka in njegovega brata Jožeta z Biša. Oba brata so obesili v gozdu pri Trnovski vasi. Na njuno smrt spominja zaznamni kamen na kraju smrti.

(Vir: Kronika NOB Lenart; muzej NO Maribor)

ŠE DVE ŽRTVI OKUPATORJEVEGA NASILJA

Aprila je bilo po Slovenskih goricah še več žrtve okupatorjevega nasilja. Naj navedem še dve iz ptujškega območja. Ivana Brenčiča, iz Zabjaka na slovenskogoriških tleh, ki je umrl 1. aprila v graških zaporih in Smiljana Senjor iz Ptujja, ki je bila ustreljena na poti v Slovenske gorice.

Ivan Brenčič, sin gostilničarke v Zabjaku, je sodeloval leta 1942 s partizani Slovenskogoriške čete skupaj s svojim bratrancom Stankom Brenčičem iz Nove vasi. Stanka so ustrelili Nemci jeseni 1942, že po Stankovi smrti so zaprlji Ivana 31. oktobra 1942. Tedaj je bil star 19 let. Iz ptujških zaporov je moral ob koncu januarja v mariborske, od tu pa v graške. Ko je hotel nekoč v zadnjem letu vojne, pobegniti ob bombnem napadu na Gradec, so ga Nemci na begu prijeli. Za kazen so ga zaprlji v kletne prostore zaporov, vklejenega v verige, kjer je podlegel trpljenju 1. aprila 1945.

Smiljana Senjor, rojena 1914, diplomirala pravnica iz Maribora, med vojno zaposlena v Ptujju, pri nemškem podjetniku Scharnjerju, zagrizenem nacistu, je stanovala pri svoji teti Sevnikovi v Ptujju.

Ko je zvedel aprila 1945 Smiljanin delodajalec, da je povezana z Osvobodilno fronto, je bila na poti z njim v Slovenske gorice aprila 1945 Ustreljena. Njen delodajalec je trdil, da se je sama ustrelila v avtu, ko se je on zadrževal v neki hiši. To trditve je odločno zanikala njena teta. Dejala je, da se je Smiljana neizmerno veselila svobode. Usodnega dne, ko je odhajala v službo, se je poslovila dobr. vojne. S svojim delodajalcem je morala tistega dne zaradi odkupov kmečkih pridevkov v Slovenske gorice, kjer jo je čakala prav zagotovo nasilna smrt, ne pa samovoljna pot v smrt.

Nadaljevanje prihodnjic

ZLOČIN NA SLAMNJAKU

Med najgršimi okupatorjevimi zločini v Slovenskih goricah je bil poboj mater z otroki 17. aprila 1945 pri Slamnjaku v tedanji občini SV. Miklavž pri Ormožu.

Tedaj je fronta počivala na Kogu. Nemci pa so civilno prebivalstvo umikali iz frontnega pasu. Tako se je umaknilo 17. aprila devetnajst ljudi, matere z otroki in starci v opuščeni rudniški rov v Slamnjaku.

Nemci so nato v rov metali ročne bombe, da so ubili matere, otroke in starce. Vhod so pokrili po opravljenem zločinu z vejami. Šele po osvoboditvi so vaščani odkrili kraj zločina in priredili pogreb ubitih.

V Slamnjaku so zgubili življenje:

Marija Habjanič, viničarka s tremi otroki in Antonija Mir s štirimi otroki, obe doma iz Rinčetine grabe; Ciril Špur, mizar iz Ljutomera, Matija in Marija Šeruga, otroka iz Žerovinec, Stefka Habjanič iz Hermanec, Antonija Lihentvalner z dvema otrokoma ter Janez Štrakl in Jurij Krajner, viničarja iz Illovec.

(Vir: Dr. Novak: Prlekija v NOB)

Smiljana Senjor, r. 1914, juristka v Ptujju, ustreljena aprila 1942

Ivan Brenčič (22) iz Zabjaka pri Ptujju, zaprt od l. 1942, umrl v graških zaporih 1. aprila 1945.

ŽRTVE V DUPLŠKEM VRHU

21. aprila so štirje gestapovci obkolili hišo Jožeta Kukoviča v Duplškem vrhu. Domačiji so rekli »pri Lauferju«. Jože Kukovič je bil povezan s partizani, kar so zvedeli gestapovci od svojih ovaduhov. Gestapovci niso našli doma gospodarja, pač pa njegovo ženo Rozo, njeno mater in štirinajstletnega Franca Klnarja z Grajene, za katerega vemo, da so mu Nemci marca odpeljali očeta in mater v taborišče, domačo hišo pa razstrelili z minami.

Gestapovci so vse zbrane strašno pretepali, da bi jim povedali, kjer je Jože Kukovič in kje so partizani, s katerimi je povezan. Pretepane žrtve so odveli v gozd za hišo in jih tam ustrelili.

(Vir: Podatki v muzeju NOB Maribor)

VIDA ROJIC
UPORNE
SLOVENSKE GORICE

USTRELJENI TALCI NA MOTI, PRI VIDMU OB ŠČAVNICI IN NA PTUJU

Ko so Nemci sami ustrelili nepokornega nemškega vojaka, so navidez krivdo zvrnili na partizane, da so špet lahko ustražovali prebivalce ljutomerskega okrožja. Gestapovec Konrad Hvalec je odbral med zaporniki v Ljutomeru dvajset talcev in jih odpeljal pod stražo k Smodiševemu mlinu ob Muri na Moti. Bili so skoro sami domačini iz ljutomerskega območja, med njimi pa še ujeti ameriški pilot Moris Gliford ter še dva neznan moška. Od domačinov iz ljutomerskega okrožja so padli tu:

Karl Budja, posestnik, Franc Domanjko, delavec, Franc Bekonja, delavec, Danijela Klemenčič, natakarcica; Alojz Korošec, viničar, Franc Kranec, delavec, Maks Kremlj, trgovski pomočnik, Viktor Krizanič, delavec, Stefan Luskovič, delavec; Novak, delavec (ime ni znano); Rozalija Obran, posestnica; Marija Rizman, kmečka hči; Franc Senger, delavec, Franc Seršen, posestnik; Franciška in Marija Šnajder, kmečki hčerki in Marija Žoger, delavka.

Ze naslednjega dne, 3. aprila so ustrelili Nemci pri Vidmu ob Ščavnici dvanajst talcev. Padli so pri blaguških lesovih. Bili so domačini iz vzhodnih Slovenskih goric: Janez Cigut (Hrastje-Mota), Slavko Ferenc (Murščak), Alojz Gabner, Anton Horvat, Alojz Krizanec, Franc Potočnik (Grabonoš), Alojz Trstenjak (Selišče), Franc Trojbovič, Jože Zamuda in še trije neznan moški.

Za talci pri Smodiševem mlinu 2. aprila in talci v Vidmu ob Ščavnici 3. aprila, so padli še talci 4. aprila na Ptujju. Ustrelili so jih šest. Ob sončnem zahodu so jih privedli k Dravi na desni breg, kakih osemdeset metrov vzhodno od železniškega mostu. Postavili so jih v vrsto ob Dravi in počili so strelji. Njihova trupla so zmetali v Dravo. Tu so izgubili življenje:

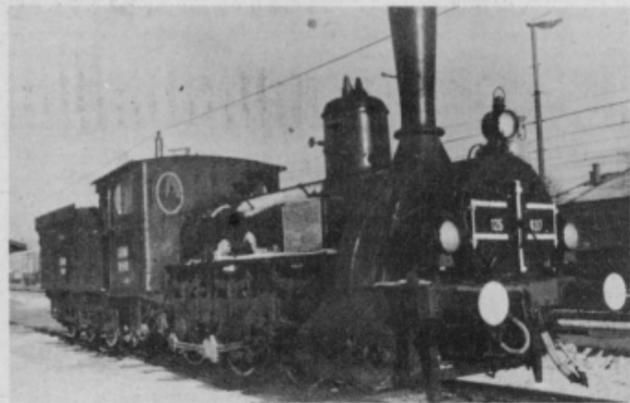
Alojz Širec (48) iz Slap pri Ptujski gori, Viktor Krznar iz Razkrižja, Franc Zibek iz Robadja, Lenart Purger iz Medjimurja, Mirko Dolenc iz Hrastnika in Ivan Vogrinc iz Čakovca. Zadnjih pet talcev so privedli v ptujške zapore iz Ljutomera Kozaki. Kozaki so ustrelili tudi talce na Moti pri Smodiševem mlinu. Tudi tu so krvniki postavili talce ob rob reke. Vsi so bili zvezani z dolgo verigo. Ko so ustrelili prve in so padli v Muro, so potegnili za seboj še druge ustreljene.

(Vir: Poslednja pisma na smrt obsojenih, Maribor 1965 in D. Novak: Prlekija v NOB)

PRAGERSKO

„Katica“ na zasluženem oddihu

Obiskovalcem enega osrednjih železniških križišč na Stajerskem, na Pragerskem se prav gotovo pogled ustavi na eni najstarejših parnih lokomotiv v tem delu Slovenije. Zgrajena je bila leta 1893 v tovarni kokomotiv Magyar Allamvasutak Geplerv in Budimpešti. Do leta 1919 je takratna lepota vozila na progi Kotoriba-Pragersko. Njena bogata

»Katica« na zasluženem počitku. Tudi letošnja mrzla zima ji ne more do »živega«.

življenjska doba pa se ni začela in končala samo na tej progi, saj je svoja službena leta prodobila tudi kot premikalka v Čakovcu, delovna vnema pa jo je popeljala celo do Kaniže in Prijedora.

Leta 1974 je ta neumorna »delavka« prešla v last železniškega muzeja v Ljubljani in vsekakor v zaslužen pogoj. Njeno novo poslanstvo se je z upokojitvijo šele pričelo, saj so jo obnovili in predali mariborskim železničarjem v last sekcije za vleko. Ta pa jo je svečano predla v njeno domače okolje, kjer tudi danes spominja na stare čase na železniško postajo Pragersko. Na tako pomembnem križišču je dobila tudi vsakodnevno nove občudovalce.

V neposredni bližini železniške postaje sedaj »Katica« spominja mnoge starejše železničarje in tudi potnike na to kako so se vozili pred petdeset in več leti. Prav gotovo pa je med njimi tudi nekaj takšnih, ki so bili »gostje« te lokomotive, ko je še veselo sopihala iz kraja v kraj. Seveda pa se ob njej radi ustavljajo tudi mladi, ki si ob današnji modernizaciji železnice, brez pripovedovanj starejših, kar težko predstavljajo, kako je takšna majhna in ljubka lokomotiva opravljala svoje poslanstvo prevoznika.

Posnetek in besedilo: Viktor Horvat

DELO DPD SVOBODA MAJŠPERK

Ustvarjalno in zelo uspešno

Na skupni seji upravnega odbora DPD »Svoboda« Majšperk in komisije za kulturo in medrepubliško sodelovanje občinskega sveta ZSS Ptuj, bila je v Majšperku, so ocenili delo in vlogo DPD »Svoboda« Majšperk. V zelo konkretni razpravi so bili izpostavljeni tudi kadrovske, prostorske in finančne probleme društva, ki pa jih bo mogoče uspešno razrešiti ob sodelovanju in razumevanju vseh dejavnikov tako združenega dela kot krajevne skupnosti. Zelo vzpodbudna je bila aktivna udeležba najodgovornejših vodilnih delavcev tovarne volnenih izdelkov, tovarne hišne in telovadne obutve, osnovne šole in krajevne skupnosti Majšperk, ki so v razpravi poudarili pripravljenost, da bodo tudi v prihodnje vsestransko in v okviru materialnih možnosti prispevali k uspešnemu delu DPD »Svoboda« Majšperk.

V okviru DPD »Svoboda« Majšperk aktivno dela v moškem pevskem zboru, dekliškem pevskem zboru, tamburaškem zboru, narodno zabavnem ansamblu in kino sekciji 75 aktivnih članov. Po številu nastopov v letu 1979 se društvo uvršča med najaktivnejša kulturna društva v ptujski občini. Nad trideset nastopov in gostovanj v domačem kraju, v krajih ptujске občine in v Celju, na Donački gori, Mariboru in v Prelogu v občini Čakovec, je zgovoren dokaz, da je članstvo vložilo veliko prostega časa v številne vaje, da so na področju ljubiteljskega kulturnega ustvarjanja dosegli tako vidne uspehe. V razpravi je tudi vznikla želja po ustanovitvi pihalnega orkestra, ki je v tem kraju nekoč že deloval zelo uspešno. Pri tej zamisli računajo na sodelovanje z Glasbeno šolo Karol Pahor Ptuj, ki bi jim v strokovnem pogledu lahko veliko pomagala.

Ocenili so tudi delo delegatov združenega dela in njihove krajevne skupnosti v zboru uporabnikov skupščine Kulturne skupnosti občine Ptuj in v zboru delegatov Zveze kulturnih organizacij občine Ptuj. Zavzeli so se za večjo aktivnost njihovih delegatov, zlasti pa so poudarili, da morajo kulturne potrebe delavcev in krajanov krajevne skupnosti Majšperk najti ustrezno mesto v razvojnih načrtih Kulturne skupnosti in Zveze kulturnih organizacij občine Ptuj, za kar se zlasti morajo zavzemati delegati.

V zaključkih skupne seje so poudarili, da je bilo delo DPD »Svoboda« Majšperk v minulem obdobju ustvarjalno in zelo uspešno. Pozitivno so ocenili sodelovanje združenega dela in krajevne skupnosti z DPD »Svoboda« Majšperk in se zavzeli, da tudi v prihodnje skupaj razrešujejo vsa vprašanja in probleme, ki vplivajo na ustvarjalno delo posameznih sekcij in društva kot celote.

V drugem delu seje so obravnavali in sprejeli program dela komisije za kulturo in medrepubliško sodelovanje občinskega sveta ZSS Ptuj za leto 1980, o katerem bomo poročali posebej.

Skupna seja je nova oblika dela komisije za kulturo in medrepubliško sodelovanje občinskega sveta ZSS Ptuj, ki se bo v tem letu sestala še na skupnih sejah z upravnim odborom DPD »Svoboda« Kidričevo in DPD »Svoboda« Ptuj. Nov način dela omogoča globlje spoznavanje dejanske problematike v delavsko prosvetnih društvih Svobod ter zadovoljevanje kulturnih potreb delavcev in občanov industrijskih območij občine Ptuj.

FB

MODNA KREATORKA VERA SVETUJE

„Pust '80“

Se se nismo do dobra oddahnili od novoletnih zabav, že bo treba misliti na pust. To je tudi ena takšnih zabav, ki zna biti zelo lepa in vesela zato moramo tudi me poskrbeti, da bomo lepe in atraktivne!

Vsi se ne maskiramo radi, vendar na pustni zabavi le dajmo malo povdarka, da je to drugačen dan. Bodimo oblečene tako, da bo to nekaj posebnega. Ni nobene potrebe, da zelo dosledno posnemamo osebo ali stvar, ki jo želimo predstavljati. Dajmo duška svoji domišljiji! Vendar ne pretiravajmo tako, da bi morale potem pustno obleko zavreči. Naj bo takšna, da jo bomo pozneje lahko še ponosile npr.: na morju, ali pa uporabimo staro, ki je več ne nosimo.

Če bomo pobrskale po omarah, se bo dalo najti marsikaj. Z malo truda in domišljije, dodajmo še kakšno stvar in prav gotovo bomo nekaj posebnega.

SAFARI IN INDIJANKA

Pred kratkim je bil safari stil zelo aktualen, zato je teh kom-

pletov še vedno veliko po omarah. Zraven obujemo visoke škornje, priskrbimo si klobuk, še bolje bi bilo safari čelado (vendar jo je težje dobiti), iz usnenih trakov si naredimo okraske, morda si na ramo obesimo »puško«, okoli vratu daljnogled in smo pripravljene za »lov«.

Kdo nima več spodaj širokih kavbojk in temnega pulija? Na kavbojke, od kolena navzdol, našijemo trakove, najbolj usnjene, telovnik mora imeti dolge trakove in nekaj okrasov, tudi pero se ne bo težko našlo, ki ga pritrdimo z usnenim trakom. Okoli vratu si obesimo nekaj indijanskih okrasov in smo pripravljene za indijanski »bojni« ples.

INDIJKA

To obleko bo treba sešiti, ker ni komplicirana, jo bom znale same. Hlače so široke kot turške dimije, okoli pasu si ovijemo širok in dolg šal. Tkanina naj bo lahka, da bo čim lepše frfotala okoli nas. Lase počesemo gladko nazaj, ali zavežemo šal in na čelo

si naredimo rdečo piko. Ta pika ima pri Indijkah sicer poseben pomen, nosijo jih lahko samo deklice, ki še niso oddane. Toda saj je pust! To obleko lahko potem brez skrbi nosimo ob toplih večerih na morju!

DAMA

Tudi takšna obleka bi se kje našla iz midi časov, klobuk si pa sposodimo od kakšne tete, če ga same nimamo. Okoli vratu si obesimo lažne bisere, natakneмо rokavice, vzamemo dolgi ustnik za cigarete in smo pripravljene za ples.

Verjetno se vam je medtem porodila že kakšna nova, morda še boljša ideja?!

Vera Dama

Indijka

Safari — Indijanka

KJER VALOVI DRAVE REŽEJO GORE...

POD TEM NASLOVOM JE BIL V SOBOTO, 19. JANUARJA 1980 V PTUJSKEM GLEDALIŠČU NASTOP LJUDSKIH PEVCEV, GODCEV IN PLESALCEV. ORGANIZATOR PRIREDITVE, KI SODI V OKVIR 20. KURENTOVANJA, JE BILO FOLKLORNO DRUŠTVO PTUJ.

Pelo se je in plesalo, želo in mlátilo, vriskalo in igralo, predlo

in pletlo, pralo in luščilo, tako, kot pred desetletji. Preko 120 nastopajočih je prikazalo ljudske Sege, navade in opravila, ki danes, ob moderni mehanizaciji tonejo v pozabo. Ob dolgih zimskih večerih so moški pletli »krpače«, ženske so predle, luščile bučnice in še bi lahko naštevali opravila, ki so jih prikazali nastopajoči. Seveda ni slo brez »zlahtne« kaplice, petja in plesa. Marsikateri starejši obiskovalec — gledališče je bilo polno

do zadnjega koticika — se je ob dogajanju na odru spomnil svojih mladih let. Pa naj je šlo za žetev pevk iz Cirkovc, poskočnih viž godcev iz Podlehnik, Cirkovc, Polensaka, Kicarja, za spretnost fantov s cepmi iz Lancove vasi, za perice iz Stojnc, za »lukarce« iz Moškajnc, za »korpopletarje« iz Juršinc, za tamburaše iz Gorišnice in Vidma, za predice iz Polensaka, za pevke iz Obreža, ki so imele opraviti s perjem ali za pevce iz Vidma in Podlehnik, za pevke iz Zabovc, ki so marljivo luščile bučnice, kali za plesalce folklornih skupin iz Markovc in Cirkovc, ki so bili tako prepričljivi, da niso ogreli le dlani obiskovalcev, temveč so le-te »zasrbele« tudi pete.

Sobotni večer je bil prikaz nekdanjega življenjskega utripa

ljudi v vaseh ob Dravi ali ne sredni bližini. Gostje večera pa bile ljudske pevke iz Trsta, ki svojim ubranim petjem rezijskih in beneških ljudskih pesem navdušile slehernega v dvoran. Bilo je da že dolgo ne tako Zimski večer, ki so ga tako stopajoči kot gledalci preželi drugače, kot je danes v navendar prav zato toliko »polno«, pristrčno, vedro, toplenazadnje, med odrom in rano je bilo čutiti pristen ljudski odnos, ki ga danes marsikje grešamo. In še nekaj razsvetvega je prinesel ta večer — ljus pesem in ples, šege in navade vedno žive in vedno več jih je žele to naše narodno bogstvo ohraniti tudi poznejšim rodov

Letos so se ptujskemu občinstvu prvič predstavile pevke iz Trsta (foto: Kosi)

Bilten v 900 izvodih

Pred dnevi je v Slovenski Bistrici izšla letošnja prva številka Biltena, ki izdaja občinska konferenca ZKS in je namenjen vsem članom 2 občini, družbeno-političnim organizacijam in samoupravnim organom. Letošnja prva številka prinaša mnoge ugotovitve, stališča, sklepne naloge komunistov. Objavljen je predlog programa idejno-političnega usposabljanja komunistov, razpis za podelitev priznanj OF za leto in podobno.

Viktor Ho

KS OLGA MEGLIČ PTUJ

Prenovili dom krajanov

Srečanje starejših občanov v domu KS Olge Meglič Foto: Kosi

S skupnimi moči krajevne skupnosti, SZDL in prostovoljnimi prispevki smo ponovno usposobili prostore v domu, da služijo svojemu namenu. Mnogo smo opravili prostovoljnega dela, posebno so se izkazali mladinci, saj so žrtvovali mnogo ur pri čiščenju in urejanju doma. Mladina je z obnovitvijo dobila klubsko sobo, v dvorani pa so zopet razni sestanki krajanov in tudi kulturne prireditve.

Ob 29. novembru in 22. decembru so imeli proslave, ki so jih organizirali mladinci s pomočjo šole Olge Meglič in tamburaškega orkestra DPD Svoboda Ptuj.

Tudi starejše občane smo povabili ob koncu leta v dom in jim pripravili kulturno družabni večer. Bili so zelo zadovoljni in si želijo še več podobnih madsebojnih srečanj, kjer obujajo spomine na čase, koso bili še sami aktivni. Prireditev je organiziral RK in krajevna skupnost Olge Meglič.

Mladi športniki v Majšperku

Na osnovni šoli v Majšperku so v začetku tega šolskega leta ustanovili svoje šolsko športno društvo. Izvolili so vodstvo, naredili obširen plan dela, ter vse formalnosti v zvezi z registracijo društva. Člani šolskega športnega društva na šoli so skoraj vsi učenci, večina pa jih je tudi vključena v samo delovanje društva.

Velika škoda bi bila, če ne bi v Majšperku izkoristili možnosti, ki jih imajo za delo. Telovadnica, rokometno igrišče in okolica primerna za aktivnosti v naravi, omogočajo delovanje društva skozi vse leto. Rokomet je še do nedavnega sodil med najbolj popularne športe na šoli in seveda med najuspešnejše, sedaj pa dosegajo dobre rezultate tudi v drugih športih. V jesenskem delu je deloval rokometni in nogometni krožek, v zimskem času pa je za višjo stopnjo organizirana košarkarska liga (dekleta in fantje), za nižjo stopnjo pa je organizirana dodatna telesna vzgoja.

V letu, ko so postavili temelje šolskemu športnemu društvu, lahko pričakujemo, da bodo načrte uresničili. Udeležili se bodo čim večjega števila občinskih prvenstev in drugih tekmovanj. Morebitni dobri rezultati pa bodo vzpodbuda za nadaljnje dobro delo.

Danilo Klajnshek

RASTEJO KOT GOBE PO DEŽJU

Na nekdanjih travnikih v Spodnji Hajdini pri Ptujju se razvija novo stanovanjsko naselje. Kjer so bile prej poljske poti so zdaj asfaltirane ulice z ure-

rimski kulturi, peč za žganje posode iz 2. stol., mnogo posode, starega denarja itd. Te najdene predmete si lahko ogledamo v ptujskih in mariborskih muzejih.

Stanovanjsko naselje v Sp. Hajdini. Foto: D. Ris

nim okoljem, ki so dobila imena po značilnostih tega okolja. Ob rojevanju zgradb so imeli mnogo dela tudi arheologi.

Pri kopanju temeljev so našli na mnogih ostanke nekdanjih zgradb, na grobove, mozaike, ki nam pričajo o veliki

Naselje je zraslo kar v enem desetletju in se bo v prihodnjih nekaj letih razvilo v prav to predmestje Ptujja. Precej stanovanj si gradijo tukaj naši zdomci, ki so na začasnem delu v tujini in se bodo v prihodnjih nekaj letih vrnili v domovino. Boris Cafuta

ZIMSKO VESELJE

Čeprav najmlajši Bistričani še niso končali prve polovice šolskega leta, njihovi zimski športni rekviziti že dolgo ne ležijo na podstrešjih. Mamljiva snežna odeja je veliko močnejša od spoznanja, da se je potrebno tudi v zadnjih dneh pred zimskimi počitnicami nekoliko bolj spoprijateljiti s knjigami in zvezki.

Na srečo je, v korist šolskega pouka, zimski dan še dokaj kratek in zato ostane še nekaj časa za učenje. Kljub temu, da je v novem naselju, hrib le nekaj metrov primeren za sankanje in smučanje, se v popoldnevih na njem zbere veliko mladih ljubiteljev zimske opojnosti. Veliko manj prostora pa je na njem ob sobotah in nedeljah, ko se na mali površini zbere tudi prek 200 mladih sankalcev in smučarjev, med njimi se veliko število s to umetnostjo srečuje prvič. Tako tudi ni nobena posebnost, če po hribu gor in dol tekajo za mladimi

njihovi starši, ki se spreminjajo v bolj ali manj uspešne učitelje šole v naravi.

Zahvaljujoč položnosti hriba in skrbnim staršem do večjih nesreč na hribu, ki ga najraje imenujejo

kar „Kugel“ in je ta čas najbolj priljubljen kraj Bistričanov, ni prišlo.

Besedilo in posnetek: Viktor Horvat

SLOVENSKA BISTRICA

Prva avto pralnica

Pred nedavnim je v Slovenski Bistrici pričela z delom prva avto pralnica v občini. Čeprav je last zasebnika, mladega Milana Majala iz Cigonca pri Slovenski Bistrici, je mogoče oceniti pravo težo njegove vrednosti prav po obisku. Bistričani so takšno storitveno dejavnost že dolgo želeli, vendar ni bilo pravega odziva v družbenem pa tudi ne zasebnem sektorju.

Prva avtomatska avto pralnica je za občinsko središče

pomembna pridobitev, saj je s tem odpravljena tudi prekomerna poraba vode lastnikov motornih vozil na domačih dvoriščih. Predvsem stanovalci blokov so se s problemom pranja svojih vozil in z negodovanjem tistih sostanovalcev, ki nimajo lastnih vozil, pogosto srečevali. Ta problem je sedaj odpravljen in še ob večji strokovnosti dela v avtopralnici.

Besedilo in posnetek: Viktor Horvat

Ali je to morda kakšen muzejski primerek? Posnetek: Konrad Zorec

kdo bo tudi tega odstranil? Imena lastnika sicer ne bomo objavili, saj ga bralci iz Kidričevega dobro poznajo. Pred leti je bil soudeležen v prometni nesreči v kateri je tudi moja vnukinja dobila hude telesne poškodbe (do danes brez odškodnine).

Že takrat smo si dejali, da ostanek tega avtomobila ne sme

ta blok muzej za njegov ostanek nekdanje Simce. Žal tudi HS v tem primeru ni izvedel sklepa stanovalcev tega bloka. Prepričan sem, da bo morda ta sestavek le pomagal, da se bo eden od obeh navedenih odločil odstraniti to staro razbitino, ki kazi ne le okolje bloka 7, ampak tudi ostalega naselja!

France MEŠKO

Šola v naravi na Boču

Pri planinskem domu na Boču je v minulem tednu obiskovalo šolo v naravi skupno 40 učencev iz osnovnih šol Poljčane in Kidričevo. Te dni pa gostuje v planinskem domu na Boču okoli 50 učencev iz občine Varaždin, ki se bodo v desetih dneh seznanjali in urili predvsem v smučarskih spretnostih.

Planinski dom na Boču in smučišča okoli njega pa bodo za tem spet napolnili učenci osnovne šole Poljčane. Če bodo snežne razmere ugodne, bo tako na Boču obiskovalo šolo v naravi okoli 200 učencev iz bistriške in tudi sosednjih občin.

Viktor Horvat

V 50 litrskem steklenem balonu raste okrasno grmičevje Foto: Konrad Zorec

Še smo na razpolago

Čas kolon je še vedno tisti praznik, ki ga v domačem okolju želimo ohraniti kot najlepši domači praznik. Vse višje cene mesu na trgu in v naših mesnicah nas navajajo, da se kaj radi zatekamo k takim domačim praznikom, kjer je marsikaj zastoj, ali pa si tak domači praznik pripravimo sami s tem, da kupimo prašiča. Prav gotovo bodo taki primeri v bodoče še pogostejši.

Glede na stalež v naših svinjakih prav gotovo ni razloga za pesimizem, da bo svinjskega mesa primanjkovalo. Toda marsikdo bi lahko z malo več pridnosti in iznajdljivosti tudi sam zredil kakega ščetinarja in s tem obogatil vir prehrane, vsaj za svojo družino — od okusne krače pa do rebrc, klobas in vsega ostalega.

Skupina lepo zavaljenih pujskov se je kot nalašč postavila pred

kamero našega sodelavca, kot da bi hoteli reči — še smo vam na voljo, samo preveč ne „zasolite“ cene našemu mesu.

France Meško

Tudi mi delamo reklamo za Koteks—Tobus Foto: Konrad Zorec

To so zares naše počitnice

Mladi v Kidričevem res nimajo ugodnih terenov za sankanje in smučanje, toda znajdejo se tudi tako. Marsikje je še kaka zapuščen gramoznica, ki je sicer primerno črno odlagališče smeti, toda sedaj je vse to lepo prekrila snežna bela odeja, obenem pa mladim dobro okolje, kjer lahko preživijo mnogo prijetnih uric. Spust sicer ni dolg, zato pa toliko pogostejši.

F. Meško

Dajmo fantiči in deklički, kdo bo hitrejši? Foto: K. Zorec

HARDEK PRI ORMOŽU

GOJITEV TUDI V BALONU

Kdo ne pozna Rada Kukovca iz Hardeka pri Ormožu, mislim vsaj na občane občine Ormož in okolice, saj je znan po različnih dejavnostih s katerimi se ukvarja. Naš sodelavec Konrad Zorec ga večkrat obišče in seveda kaj »stisne« v svoj fotoaparati, ki je zanimivost tudi za bralce Tednika. Tako je med drugim posnel 50-litrski balon, ki ga vidite na posnetku. V njem Rado Kukovec goji razno eksotično cvetje in grmičevje. Če mislite, da to ni nobena posebnost, kar poizkusite in potem povijete svoje mnenje. Če ne bo šlo, je tukaj vedno na voljo gostoljubni Rado, ki vam bo rad dal nasvet, če ga boste potrebovali in želeli, da bi tudi pri vas kakšen balon krasil stanovanje s takimi primerki.

France Meško

SREČNO NOVO LETO

Srečno novo leto, dedek Mraz vsem želi, prinesel sem vam znanje, za veselo šolske dni.

Srečno novo leto, dedek Mraz vsem želi, srečo zdravje vsem otrokom, po deželi širni vsej.

Srečno novo leto, dedek Mraz želi mir na svetu celem, delo kruh za vse ljudi.

Petra Faganel 5. razred
OŠ Olga Meglič Ptuj

PROSLAVA OB PRAZNIKU
JLA 22. DECEMBRU

18. decembra 1979 smo imeli na šoli proslavo v počastitev dneva JLA, 22. decembra. Solo so obiskali predstavniki: zvezke borcev — tov. Satej ZSMS Ptuj, iz vojašnice pa ta prišla oficir in vojak.

V prostorih risalnice smo učenci izvedli kratek kulturni program. Nastopajoči so recitirali, plesali kolo, brali spise, pevski zbor je pod vodstvom tov. Korparjeve zapel nekaj pesmi.

Po kulturnem programu nam je tov. Satej pripovedoval o doživljanjih iz vojne. Povedal nam je, da mu je bilo komaj 16 let, ko se je prvič udeležil akcije.

Pripovedoval nam je zgodbe iz svojih partizanskih dni. Nekega dne so jih Nemci presenetili. Takrat je nevede pobil mnogo Nemcev, a ostali so se umaknili. Dobil je prvo odlikovanje, a sam ni vedel, kako se je vse to tako dobro izteklo v prid partizanov.

Vojak nam je opisal mitraljez in revolver ter povedal, kakšen je njihov dnevni red v vojašnici.

Učenci smo obiskovalcem zastavljali vprašanja. Nekdo je vprašal, če bodo tudi dekleta služila vojaški rok. Oficir nas je presenetil z odgovorom, da bodo in sicer se bodo po 6 mesecev pripravljala vendar pa bo pouk drugačen kot za fante.

Po končani proslavi smo odšli v učilnice, kjer se je slišalo: „.....tudi dekleta bodo streljale, ha, ha, ha.....“

Darja Korenjak, 7. B,
OŠ Olga Meglič, Ptuj

PTICE POZIMI

Ptice so koristne. Poleti pojedjo veliko muh, črvov in drugih škodljivcev. Pozimi pa v naravi ne najdejo dovolj hrane. Lastovnice ... in kukavice so zato že v jeseni odletele v tople kraje. Vrabci, siničke in kosi pa so ostali pri nas. Pozimi jih zebe in so lačni. Nastavimo jim hrano v ptičje krmilnice.

Peter Kolar, 1/a,
OŠ Tone Žnidarič, Ptuj

SPIS O MENI

Zbudim se ob 6. uri. Nato grem jest. Ko se najem dam hrano papagajem, potem se grem igrat. Ob pol 8 grem preko ceste in sem že v šoli. Najlažja mi je matematika. Rad sem v šoli. Po pouku grem v varstvo, da se razigram. V varstvu grem na kosilo. Ko se najemo gremo pisat nalogo, potem pa domov. Doma se učim pesmico, če jo le imamo.

Sašo Fenos, 2/b,
OŠ Olga Meglič, Ptuj

NOVOLETNO VESELJE

Moja Vamberger
4. A OŠ T. Ž.

ZIMA NAM JE POKAZALA
ZOBE

Čeprav traja zima že en mesec, še ni bilo prave zima. V noči na 14. januar nam je zima pokazala zobe. Pritisnil je hud mraz. Temperatura je padla na skoraj 20 stopinj pod ničlo. Drevesa so bila odeta v debelo plast ivja. Ljudje so se zavijali v šale. V obraz so bili vsi rdeči od mraza. Hiteli so, da bi bili čim prej na toplem. Narava je zdaj zelo lepa.

Simona Ratajc, 4/c,
OŠ Tone Žnidarič, Ptuj

MOJA POT V ŠOLO

Doma sem v kraju Kupčini vrh. Imam dolgo pot v šolo. S potjo se vam ne morem pohvaliti, ker je zelo naporna, blatna in polna luž. Toda, če so luže, se že prebijem skozi, ampak, kaj bo pozimi? Pozimi zapade veliko snega. Če bi ga takoj splužili! Tedaj, ko so že poti shojene, šele pluzijo poti. Toda naslednjega dne zapade nov sneg. Zima traja tri mesece ali pa še več. Vso zimo moramo hoditi toplo oblečeni in obuti. Spominjam se lanskega leta. Bilo je nekako ob tem času. Bilo je precej mrzlo. Klanci in poti so bile blatne. Vsi premraženi smo prišli v šolo. Iz obraza so nam kapljale solze. V šoli so se drugi učenci norčevali iz nas. In še v potoku smo si morali umiti čevlje.

mladi dopisniki

mladi dopisniki

mladi dopisniki

mladi dopisniki

mladi dopisniki

Ta dogodek se mi je vtisnil v spomin in zato sem ga tudi opisala.

Korez Zdenka,
4. razred,
OŠ Stoperce

LAČNI PTIČKI

V našem okolju otroci skrbimo za lačne ptičke. S sestrico sva se šli sankat. Na zelenici, pokriti s snegom je bilo nekaj golobov. Vrnili sva se domov po kruh. Ko sva drobili kruh, so golobi veselo kljuvali. Nato sva se šli sankat. To zimo bom večkrat nakrmila lačne ptičke.

Petra Žnidarič, 1/a,
OŠ Tone Žnidarič, Ptuj

NAŠA ŠOLA

Naša šola velikanka res je moja stara znanka, vanjo hodim dan za dnem, zamuditi je ne smem.

Brez pouka v šoli revno znanje moje, sramota bi bila velika, ki pa mene nič ne mika.

Petra Faganel, 5. r.,
OŠ Olga Meglič, Ptuj

SPORTNI DAN

V petek smo imeli športni dan. Vsi otroci se veselimo športnih dni, posebno zimskih. Privlekli smo sanke, nekateri pa smučiči. Jaz sem imela sanke. Sankali in smučiči smo se na gradu. Moja sošolka Karina je v eno deklico spustila sani in ji zlomila nogo. Bilo je zelo lepo, vendar se je slabo končalo.

Simona Berčič, 4/c,
OŠ Tone Žnidarič, Ptuj

ZIMA

Prišla je zima. Otroci nastavljajo ptičje krmilnice. Nastavila sem jo tudi jaz. Vrabčki jo raje obiskujejo. Golobčki so bolj strahopetni. Tudi siničke jo obiskujejo. V mrazu je krmilnica vedno polna. Na mnogih blokih vidim ptičje krmilnice.

Iris Kozel, 4/c,
OŠ Tone Žnidarič, Ptuj

PTICE POZIMI

Zdaj je zima. Sneži, sneg je zelo visok. Mraz je in zelo mrzlo. Vse je zasneženo. Hiše so zametene s snegom. Trava je pokrita s snegom in ptice nimajo hrane.

Ptice zebe in lačne so. Zato jim ljudje nastavljajo hrano. Dogovorili smo se, da bomo ptičkom nastavljali in jih nato opazovali. To smo res storili. Priletela je sinica in opazila hrano. Nato je zažgoela in priletelo je še več sinic. Nato so se vsedle in začele zobati. Tako hlastno so zobale, da so pozabile na nevarnost. Ze pridirka naš pes Tedi in sinice odletijo na drevo. Bil sem zelo jezen, zato sem psa pripel. In zopet priletijo ptički. Zopet so začeli zobati. A zdaj so bili bolj previdni. Čez čas pride Džoni in se začne z menoj pogovarjati. Rekel sem mu naj bo tiho. Postala sva tiho kot miške. Oba sva gledala sinice, kako zobljejo. Džoni je rekel, da bi šla smučat, nisem hotel. Še enkrat mi je rekel. Odgovoril sem mu naj bo tiho. Gledal sem ptičke. Opazovale so okrog, če kdo gre. Nikogar ni bilo. Sinice so začele bolj pridno zobati. Še vedno so bile pazljive. In začitijo muco. Na srečo jih muca ni videla in je odšla. Ze se priplazi druga muca. To sem nagnal. Muce niso več prihajale mimo. Ptički so odleteli in so se vrnili ko nisem več opazoval.

Odložil sem se, da bom ptičkom nastavljaj celo zimo hrano. In mislim, da bodo ptički prihajali celo zimo k meni po hrano. To bi bil zelo vesel. Zdaj se ptičkov zelo veselim. Ptički se več ne bojijo tako kot prej. Vsak petek jim bom menjal hrano.

Gregor Kovačič, 3. r., OŠ Majšperk

Tomi Valenko 3. c
OŠ T. Žnidarič

SOŠOLKA IRENA

Imam sošolko Ireno, ki rada brca v steno, z glavo buta v zid, zato dobi obliž.

Irena učenka je dobra štirice in petice padajo na klop, pobere jih in v torbo stlači, hop!

Pa hiti k mami, da izroči ji v podpis vseh štiric in bolj še okroglih petic.

Tatjana Kralj, 5. r.,
OŠ Olga Meglič, Ptuj

SOSEDA METKA

Imam sosedo Metko ki rada je pašetko ima rjave lase nosi hlače, sive!

Metka se pridno uči v šolo vsako jutro hiti nikoli šole ne zamudi lepe ocene tam dobi.

Vsako jutro pridrvi pri meni pozvoni. Skupna najina je pot, v šolo in pa tudi drugod.

Irena Kosec, 5. r.,
Olga Meglič

ŠOLA V NARAVI

Pouk v naravi se razlikuje od pouka v šoli v tem, da več smučamo, se manj učimo, imamo družabne večere itd. Na Boč smo prispeli v torek zjutraj. Zjutraj smo prišli v šolo in preizkusili smučiči. Nato smo jih s priljago naložili na tovornjak. Tovornjak je odpeljal naprej, mi pa smo odšli peš. Odpravili smo se na naš lepi Boč.

Urnik se je spremenil. Imamo zelo veliko smučanja. Hrana je zelo dobra. Imamo zajterk, kosilo, malico in večerjo. Pri smučanju vzamemo veliko snovi. Mene ima tov. Florjančič. Je zelo dober učitelj. Puka imamo zelo malo. Imamo ga v učilnici in v sejni sobi. Morali bi imeti deset ur čistega pouka, vendar smo ga imeli več. Skoraj vsak večer imamo igrice, plešemo, prepevamo, se igramo razne igre itd. Poleg nas so na Boču tudi učenci petih razredov iz Kidričevega. V sredo so prišli starši. Prinesli so polno dobrot. Priradili smo jim kratek program. Nato smo zaplesali. Potem smo se igrali razne igre. Starši so začeli odhajati. Nato smo plesali do 21. ure in 30 minut. Potem smo odšli spat. Sobe imamo odlične. Kadar imamo igro, se je ne naveličamo. Spoznali smo nove prijatelje in igre.

Šola v naravi mi zelo ugaja, ker sem veliko spoznal. Želim, da bi še velikokrat šel na takšne tečaje. Želim, da bi spoznal še veliko prijateljev. Zahvaljujem se vsem tistim, ki so nam omogočili šolo v naravi.

Ivi Finžgar, 5/a, COŠ Poljčane

HUDA KRI

Od kar se zavedam, imava bratom rada drobne živali. Ko se bila majhna, sva oprezovala za zajčki, srnami in ptičkami. Gozdu za domačo hišo. Nekoč se zaželela, da bi imela golobe. Bi krožili nad našo hišo, takoj golobe, kakršne je imel najprijatelji na koncu vasi. Ko se nekoč šli iz šole, se je prijatelj potožil: „Včeraj mi je golob zvalila golobčka. Skoda, da bom moral ubiti. Oče pravi, imam že preveč golobov. Skoda, zares škoda!“

Z bratom sva se spogledala, vesela so se nama razpotegnila usta do ušes, skakala sva po posej se smejala, najine oči so žarele. Oba sva bila istih misli: „Golobček, midva ti bova očuvaj življenje!“ Prijatelj najinega selja ni razumel. Misli je, da norčujeva iz njegove bolečine, zato je divje zavpil: „Brezsrčne! Ali nimata nič srca za živalco, ji nekedo streže po življenje?“

Brat me je dregnil pod rebra, spet sva se zahihitala. To prijatelja še bolj razhudilo:

„Capina, kaj se še ne bo nehalo smejati? Kaj sta za zobozdravniku, da kažete ce vrsto zob? Z vama ne bom vedel prijateljstva, ker sta...“

V najinih očeh je ugasnil smel stisnila sva dlani v pest in zakadila v prijatelja. Podrla sva ga na tla in ga začela obdelovati pestmi po glavi in hrbtu. Brat me je v usta natlačil žepni robec in mu zagrozil:

„Samo pisni še eno pa jih bo dobil!“ Revež je izbulil oči in naju z rokami prosil, naj ga šiva. Zasmilil se mi je in brat me je pomagal na noge. Ko sva očistila, je brat dejal:

„Poslušaj. Nisva se smeja tvoji bolečini, marveč najini odn silni misli. Ze dalj časa si želim goloba. Zdaj je prilika, da lahko urediš svojo željo. Golobčki ki bi ga moral ubiti, daj nama, se veš, da ljubiva živali.“

Prijatelj naju je od veselja objel in v vseh treh se je pomiril vroča kri. Dobila sva golobčka in njegov zarod naju še danes osrečuje.

Alenka Vaupotič, 8. r.,
OŠ Franc Bešak Gorišnica

LJUDJE MED SEBOJ

Kadarkoli sem postopal po vasi sem lahko slišal iz ženskih ust prepri in tudi obrekovanje.

Nekega dne sem se peš vrača preko njiv iz trgovine in nehoti poslušal prepri zaradi kokoši. Dajali sta se dve ženski iz domač vasi, Liza in Mica.

Mica: Poslušaj, Liza. Če bi prišla tvoja kokoš še kdaj v moj solato, ji bom zavila vrat. Na te se lahko zaneseš.

Liza: Misliš, da bom ves dan čepela pri kurah in jih pasla? Imam pa že pametnejše delo. O imas ti za take bedarije čas, ti jih nihče ne krati.

Mica: A tako, Liza. Ko ste ka potrebovali, smo vam bili dobri kaj? Zdaj pa nas zmerjaš bedaki, toda vedi: kdor se zadnji smeje, se najslajše smeje.

Liza: Zdaj ti naj nekaj povem Mica. Misliš, da tvoje kokoši nikoli ne prihajajo k nam na pašo? Zaradi tega nisem dvigoval prahu, kot ga sedaj ti.

Mica: Ti, kaj pa je bilo z naš mačko, a? Ko se je zatekla k vam jo je tvoj lovec ustrelil. Švedo zdaj boš rekla, da nisi vedela čigava je. V sili je vsak izgovor dober.

Liza: Nikar ne pogrevaj stari stvari. Sram te bodi, ker se sanj prepriša in obrekuje ljudi.

Mica: Zdaj me boš še žalila! Res ne vem, kaj sem ti storila. Za mi je, da tvoji stari kuri nisem za vila vratu. To, kolikor tehta, j pridobila na našem vrtu.

Liza: Res lepo od tebe! Hočeš da ti prinesem še druge kokoši in tudi svinjo? Vse ti je na razpolago, saj se po tvojem govorjenju vsa naša živina pita pr tebi. Še dober tek ti želim!

Konca preprija nisem slišal, ker sem že bil za vratniki. Ko sem naslednji dan vračal iz šole se preprijevki obrekovali vaščane. Sem si mislil: „Gliha skup štrih!“

Janez Horvat, 8. r.,
OŠ Franc Bešak Gorišnica

Zapdel je sneg in ptički so brez hrane. Zato sem jim v hiško natrosila hrano

MOJCA KOTNIK
1. A OŠ T. Ž.

V DRUGEM B RAZREDU

V naš razred hodi trintrideset učencev, dečki so zelo poredni. Tovarišice ne ubogajo. Naša tovarišica je zelo prijazna. Ime ji je Irena.

Klavdija Kristovič,
2/b, OŠ Olga Meglič

KAJ ŽELIMO SVOJIM STARŠEM

Želim, da bi bili starši zdravi, da bi še živeli dolgo v miru in v svobodi. Otroci se moramo truditi, da bomo razveselili starše. Če smo pridni, jim izpolnimo največjo željo. Starši so zame največje bogastvo na svetu.

Klementina Majcen, 1/a
OŠ Tone Žnidarič, Ptuj

ČRNČKA

V Afriki tam, kjer sonce je doma pod palmami sedita dva črčka in svojo pesem pojeta. V pesmi opisujeta džunglo svojo, morje in svoj dom. Domače kraje ljubita kamor koli kosta šla.

Vidka Petrovič, 5. r.,
OŠ Olga Meglič

10 LET ORGANIZIRANEGA NOGOMETA V SKORBI

Tudi športna društva se v teh ne sestajajo na občnih zborih in cenjujejo svoje uspehe v preteklem obdobju. Člani in simpatizerji nogometnega kluba Skorba so se postavili v soboto 19. januarja v Ivorani gostišča Koštomaj na jubilejnem desetem občnem zboru. Členili so svoje delo v dvo letnem mandatnem obdobju, kritično so se lotili problemov, ki so se v tem času pojavili, izvolili so novo vodstvo, ter si zadali nekaj pomembnih nalog za letošnje leto.

V tekmovalni sezoni 1977/78 so člani NK Skorba dosegli v me-lučinski nogometni ligi odlično tretje mesto. V lanskem sezoni (1978/79) pa jim je nekoliko zaškripalo, saj so pristali šele na sedmem mestu. Vsekakor pa s takšnim rezultatom niso zadovoljni, kajti zavedajo se in dokazali so že, da zmorejo več. V ganskem letu jim športna sreča gotovo ni bila naklonjena, že sam žreb je to dokazal, saj so na prvih treh tekmah gostovali pri najmočnejših nasprotnikih. Razen

Člani in simpatizerji NK Skorba na 10. jubilejnem občnem zboru.

tega so izgubili nekaj igralcev, večino tekem so odigrali brez standardnega vratarja, tako, da kljub naporom igralcev samih in njihovega trenerja Gerečnika niso dosegli zaželjenega uspeha. Pri-

hajalo je tudi do manjših nesoglasij, vendar so jih člani med sabo kmalu rešili. V pretekli sezoni so prešli na tekmah šest rumenih in tri rdeče kartone, kar gotovo ni vzpodbudno. Sicer pa zatrjujejo,

da že nekaj let velja njihovo načelo »športna sreča in znanje«. Tako so razen rednih treningov v letnem času tudi sedaj v »mrtvi sezoni« organizirali redne kondicijske vadbe v prostorih telovadnice OŠ v Podlehniku. Sami s podobnimi prostori namreč ne razpolagajo.

Delo NK Skorba je vsekakor pohvale vredno in za zgled vsem drugim sorodnim društvom. Ne samo zaradi tega, ker so sami amaterji, temveč predvsem zaradi njihove tesne povezanosti z vaškim odborom in KS Hajdina. Člani kluba žrtvujejo veliko prostega časa za treninge, še več pa za skupne aktivnosti v okviru vaške skupnosti. Tako so med drugim že lani jeseni s prostovoljnimi delom in ob finančni pomoči KS zgradili leseno stavbo za slačilnico. Letos pa se lotevajo veliko težjega dela. Skupaj z vaščani bodo začeli z akcijo za izgradnjo doma krajana, v katerem bodo našli svoje mesto tudi člani NK Skorba.

M. Ozmeč

LETNA SKUPŠČINA AEROKLUBA PTUJ

Stopnja opremljenosti še ne daje ustreznih športnih rezultatov

Delo v letu 1979 so pretekli petek na letni skupščini ocenili tudi člani aerokluba Ptuj, ki se po dejavnosti uvršča v sam republiški in jugoslovanski vrh.

V uvodu seje so predsedniku SFRJ in predsedniku Zveze komunistov Jugoslavije tovarišu Titu zaželeli skorajšnje okrevanje, krepko zdravje in da bi nas še dolgo vodil po poti miru in napredka. Po skupščini so poslali tudi pozdravno pismo.

Z minuto tišine so se spomnili tragično preminulega člana Srečka Frasa, nato pa je predsednik kluba Alojz Gojčič podal poročilo o delu v letu 1979 ter smernice za delo v prihodnje. Med prihodnjimi nalogami je na prvem mestu

Delovno predsedstvo med poročilom Alojza Gojčiča

Sodelovanje z družbenopolitično skupnostjo so ocenili kot zelo uspešno in takšnega sodelovanja si želijo tudi vnaprej.

V letošnjem letu bodo v aeroklubu Ptuj nadaljevali z izvajanjem sprejetega programa. Ob rednem delu bodo člani posameznih sekcij nastopali na tekmovanjih in pri tem organizirali tudi tri športne prireditve. Letalski modelarji bodo 10. in 11. maja izvedli Kurentov pokal v Markovcih in 6. septembra Štajerski pokal. Padalci bodo izvedli že tradicionalni ptujski padalski pokal, tokrat verjetno v nekoliko drugačni obliki, ki bo 10. avgusta.

Člani so na skupščini sprejeli tudi srednjeročni načrt razvoja in dela kluba za obdobje 1981—1985. V tem obdobju bodo izvajali naloge na področju kadrovske rasti, učiteljev in stalno zaposlenih zagotoviti potrebnih finančnih sredstev in njihovih virov, investicijam in investicijskemu vzdrževanju ter izvedbi pomembnejših prireditev.

V razpravi so člani povedali, da izkoriščenost letal in opreme kaže na to, da so dobri gospodarji, čeprav bo, kot smo že zapisali, več pozornosti potrebo nameniti športnim rezultatom. Ob naporih za stabilizacijo našega gospodarstva bo potrebno tudi več osebnega prispevka članov in članic, kar je že dosedaj uspešna praksa, ob tem pa uspešno razvijajo tudi gospodarsko dejavnost, uporabo letal v poslovne namene. Opozorili so tudi na velik osip med in po končanem šolanju. Zato bo vsklajeno in povezano delo učiteljev lahko tudi osip občutno zmanjšalo. Pri takšnem delu pa je potrebno več lastne iniciative. V razpravi je sodeloval tudi predsednik Zveze letalskih organizacij Stane Menegalijski, ki je izpostavil uspešno delo aerokluba Ptuj, prizadevanja za izboljšanje stanja opremljenosti, potrebno pa bo več povezanosti med letalskimi organizacijami. Med prednostnimi nalogami pa prihodnje obdobje pred člane letalskih organizacij postavlja odločno zahtevo za izboljšanje kadrovske sestave — šolanje kadrov. S stopnjo opremljenosti smo lahko zadovoljni, z ustanovitvijo posebne izobraževalne skupnosti za to področje pa bomo ob dobrem delu lahko uspešno zapolnili tudi kadrovske vrzeli.

Člane aerokluba Ptuj so pozdravili tudi predstavniki sosednjih aeroklubov Maribor, Murska Sobota in Velenje in izrazili željo po še bolj tesnem in uspešnem sodelovanju.

Ob koncu seje so člani sprejeli povišanje članarine za leto 1980, potrdili vsa poročila in sprejeli program prihodnjega nalog, podelili pa so tudi značke za dosežke v letalskem športu.

I. kotar
foto: M. Ozmeč

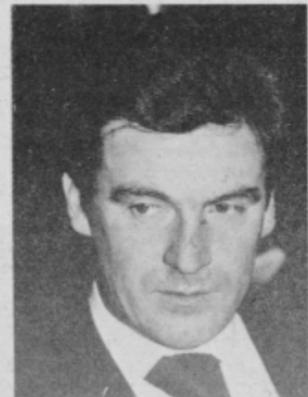
Oto Velunšek — najboljši letalski modelar

zahteva po stabilizacijskem obnašanju ob izpolnjevanju vseh obveznosti in dolžnosti, ki jih imajo aeroklubi, zlasti na področju priprav na splošni ljudski odpor. V aeroklubu Ptuj, ki je v preteklem letu praznoval 25-letnico uspešnega dela, so s sedanjo opremljenostjo zadovoljni, čeprav želijo še marsikaj izboljšati.

Vse to pa je zajeto v njihovem programu, kjer investicije izvajajo po sprejetem prednostnem vrstnem redu. Na skupščini je bilo precej razprave okrog tega, ali je razmerje med opremljenostjo in uspehi pravišnje. Zaenkrat še ne.

Zato bodo v prihodnje več pozornosti namenili organiziranemu in strokovnemu delu na pripravi tekmovalcev in tekmovalk za doseganje boljših športnih rezultatov. V ta namen bodo oblikovali aktivne učiteljev in kandidatov za učitelje, ter na ta način poskušali zagotoviti strokovno in zlasti vsklajeno delo.

Kljub temu, da smo zapisali da stopnja opremljenosti še ne daje ustreznih uspehov na športnem področju, mimo uspehov njihovih športnikov in športnic vsekakor ne smemo. V jugoslovanski vrh so tudi tokrat posegli letalski modelarji in motorni piloti, jadralci in padalci pa se s takšnimi uspehi zaenkrat še ne morejo pohvaliti.

Drago Krepfl — republiški prvak

Peter Alič — državni reprezentant

Člani med sejo skupščine v domu Franc Kramberger

Letalski modelarji so v svoje vrste vključili veliko mladih, čeprav jih pesti pomanjkanje prostorov v delavnici. Ob tem pa so dosegli tudi zavidljive športne uspehe v vseh kategorijah letalskega modelarstva. Oto Velunšek je tudi tokrat izbran za najboljšega letalskega modelarja v Jugoslaviji, v državno reprezentanco za mednarodne nastope pa sta se ob njem uvrstila tudi Alič in Zuran. Na ekipnih tekmovanjih so ptujski modelarji osvojili veliko naslovov in pokalov, med največje dosežke pa sodi ponovna osvoje-

tev mednarodnega tekmovanja v Zagrebu.

Motorni piloti bi po njihovem mnenju lahko osvojili več, vendar tudi doseženi uspehi niso majhni. Med njimi lahko omenimo republiški naslov, osvojil ga je Drago Krepfl, tretje mesto Danila Hojnika na 22. jugoslovanskem aerorallyju, odličen nastop para Krepfl—Gojčič na pokalu Branka Ivanuša v Portorožu in še bi lahko naštevali.

V jadralni in padalski sekciji bodo športnim nastopom morali posvetiti več pozornosti.

TVD PARTIZAN PTUJ

Cicibani in rekreacija

Letos je telesnovzgojno društvo Partizan Ptuj ponovno organiziralo rekreativno vadbo za predšolske otroke od 4. do 7. leta starosti. V telovadnici osnovne šole dr. Ljudevita Pivka se vsak petek od 17. do 18. ure zbere okrog 30 cicibanov, ki jih v osnovne veščine telesne vzgoje uvajata dve vaditeljici. Treba je reči, da je zanimanje za rekreativno vadbo precejšnje, obiskujejo pa jo tudi otroci nižjih razredov osnovne šole, ki nimajo nikjer organizirane vadbe, razen med poukom.

Telovadnica v osnovni šoli ni najbolj primerna za vadbo najmlajših, pa vendar so zadovoljni tudi s tem prostorom. (foto OM)

Težave, s katerimi se srečuje TVD Partizan so običajne. Ni ustreznih prostorov, ni ustreznega orodja in primerne kadra, pa še denarja ni dovolj, da bi lahko te probleme reševali. Zato bi morale interesne skupnosti s področja vzgoje, izobraževanja in telesne vzgoje pa morda zdravstvena skupnost razmisliti o tem, kako bi že predšolske otroke vključili v rekreativno vadbo, — ne samo tiste, ki obiskujejo vrtec, ampak vse otroke. Vse premalo se zavedamo, kolikšen pomen ima taka vadba, posebej dandanes, ko se otroci premalo gibljejo. V bodoče bi morali ob gradnji prostorov za vrtnice nameniti nekaj kvadratnih metrov tudi ustreznemu večnamenskemu prostoru, ki bi ga lahko uporabljali kot telovadnico za najmlajše. Najbrž bi bili starši tudi pripravljeni prispevati nekaj sredstev za opremo takega prostora, če se zavedajo, kakšnega pomena je telesna vzgoja za zdrav in normalen razvoj otroka.

N. S.

KIDRIČEVO

Delo z njimi je prijetno

Tako nekako meni Andrej Gorše, ki ga ne le v Kidričevem poznamo ko neumornega telovadnega delavca, gimnastika in še kaj, da ne omenjam ostalih družbenopolitičnih obveznosti v KS. Delo z mladino je zares kakovostno, ki se tudi pozneje bogato obrestuje, kar je bilo že večkrat potrjeno, saj nam je prav Andrej že pripravil ekipo, ki je dostojno zastopala naše barve.

Ne želimo peti slavošpeva, toda prav Andrej si je zaslužil, da ga v tej in v eni izmed naslednjih števil Teknika predstavimo našim bralcem. Njegova neumorna volja do dela z najmlajšo generacijo in njegov odnos do te panoge pa sta nas primorala, da mu posvetimo vsaj delček strani, kjer bi mu kaj radi vsi skupaj rekli, „bravo Andrej in tako naprej!“

Vse njegovo dosedanje delo je živo vtakano v razvijanje telesne kulture in telovadbe v Kidričevem, nikoli mu ni bilo žal časa, nikoli mu ni zmanjkalo volje do tistih, ki niso mogli tako hitro dojemati vsega, vendar je bil on tisti, ki bo tudi v bodoče ostal — „oče gimnastike in telovadbe v Kidričevem“. Zakaj tak naslov in priznanje? Zato ker je prav tovariš Gorše bil tisti, ki je znal oceniti situacijo v zvezi s TVD Partizan in ga spodbudil k boljšemu delovanju, da ne govorimo o ostalem, kar je storil Andrej za razvoj telovadbe in gimnastike v Kidričevem.

O njegovem delovanju v TVD Partizan, bomo poročali v eni naslednjih števil, danes pa še to, da zelo rad dela z mladimi, ni pa seveda zadovoljen, ko pridejo na vaje otroci od 3 do 5 let pa ni od nikoder njihovih vaditeljic? Zakaj bi naj povedale one same. Ta zvrst športa in gimnastike je v Kidričevem doma in zakaj je ne bi gojili tudi v bodoče? Vsem želimo še mnogo srečnih ur v gimnastiki in telovadbi.

France Meško

Andrej Gorše si prizadeva, da gimnastiko v Kidričevem spet dvigne.

Foto: K. Zorec

Šah v občini Slovenska Bistrica

V občini Slovenska Bistrica sta v teku tekmovanja članskih ekip v občinski ligi in občinsko posamično prvenstvo za mladince.

V četrtem kolu ekipnega prvenstva so bili doseženi naslednji izidi: Smartno — Laporje 2:6, Granit B — Elektro 4,5:3,5, Črešnjevec — Spodnja Poljskava A 4:4 in Pragersko — Spodnja Poljskava

B 2,5:5,5. Vrstni red: Laporje 20, Granit B 19, Sp. Poljskava A in Elektro 17,5, Črešnjevec 17, Spodnja Poljskava B 14, Pragersko 12,5 in Smartno 10,5 točk.

Po šestem kolu tekmovanja mladincev so med 14 nastopajočimi v vodstvu Tomazin 5, Ivančič 5 in Lekše s štiriimi točkami.

I. k.

TV spored

TV LJUBLJANA

TEK, 25. JANUAR:

10.00 TV v šoli: Kocka, kocka, boj za obstanek, Nasilnež; 12.30 / v šoli: Maja in Neven, Zgodba; 15.15 Slalom za ženske, posnetek iz Gervaisa; 17.15 Poročila; 17.20 uženje in plužni zavoji; 17.30 itkovna oddaja TV Sarajevo; 18.45 Čuvaj parka, mladinska rija; 18.10 Rock koncert: Joan matrading; 18.35 Obzornik; 18.45 Planiranje v TOZD, oddaja cikla Planiranje; 19.05 Speker: peski vesoljske znanosti; 19.15 sanka; 19.26 Zrno do zrna; 19.30 V dnevniki; 20.00 M. Bulgakov: Ivan Vasiljevič, SSB Trst; 21.55 V znamenju; 22.10 Kulturne diagonale;

Zima, zima bela, oddaja iz cikla Od zime do zime; 17.45 Mala čudesa velike prirode, dokumentarna serija; 18.00 Sent Andreja, reportaža TV Beograd; 18.30 Mozaik; 18.35 Obzornik; 18.45 Zabavno glasbena oddaja; 19.15 Risanka; 19.26 Zrno do zrna; 19.30 TV dnevnik; 20.00 M. Bulgakov: Ivan Vasiljevič, SSB Trst; 21.55 V znamenju; 22.10 Kulturne diagonale;

TOREK, 29. JANUAR:

10.00 TV v šoli: Kocka, kocka, boj za obstanek, Čričkov album, Zgodovina; 12.35 TV v šoli: Dnevnik 10, Zgodbe iz narave; 17.15 Poročila; 17.20 Jakec in čarobna lučka; 17.35 Pustolovščina; 18.05 Šest madrigalov Rajka Maksimoviča; 18.30 Mozaik; 18.35 Obzornik; 18.45 Obramba in samozočita; 19.15 Risanka; 19.26 Zrno do zrna; 19.30 TV dnevnik; 20.00 Aktualna oddaja; 20.45 H. Fallada: Človek hoče navzgor; 21.40 V znamenju; 21.55 Evropski operni pevci: Birgith Nilson.

SREDA, 30. JANUAR:

10.00 TV v šoli: Kocka, kocka, boj za obstanek, Igrani film; 12.30 TV v šoli: Pogovor, Ali ste vedeli? 17.25 Poročila; 17.30 Z besedo in sliko — V. Brst: Carovnik Ujtata; 17.40 Pionirji fotografije, serijska oddaja; 18.05 Brahms in Mozart v Seliščih; 18.40 Mozaik; 18.45 Obzornik; 19.00 Ne prezrite; 19.15 Risanka; 19.26 Zrno do zrna; 19.30 TV dnevnik; 20.00 Film tedna: Praznovanje pomladi, slovenski film (po filmu pogovor z ustvarjalci); 21.50 V znamenju; 22.05 625.

ČETRTEK, 31. JANUAR:

10.00 TV v šoli: Kocka, kocka, Botanik, Smučanje, Saksofon; Zgodovina, Zgodba; 12.45 TV v šoli: Glasbeni talenti; 17.05 Poročila; 17.10 Življenje na zemlji, dokumentarni film; 18.00 Kurir Goce Delčeva, nadaljevanka TV Skopje; 18.30 Mozaik; 18.35 Obzornik; 18.45 Pika v gibanju, dokumentarna oddaja TV Zagreb; 19.15 Risanka; 19.25 Zrno do zrna; 19.30 TV dnevnik; 20.00 Dokumentarna oddaja; 21.00 Srečanje z Marie Laforet; 21.50 V znamenju.

OBVESTILO

Ribiška družina Ptuj obvešča vse pionirje in mladince, ki bi želeli v letošnjem poletju kupiti mladinske ribolovnice, naj najkasneje do 15. januarja vplačajo redno članarino. Vsi tisti, ki tega ne bodo storili, ne bodo imeli pravice do nakupa mladinskih ribolovnic.

SONEDELJEK, 28. JANUAR:

10.00 TV v šoli: Kocka, kocka, boj za obstanek, Čričkov album, Zgodovina pisave; 12.35 TV v šoli: Moje, tvoje, naše, Klub mladih tehnikov; 16.30 Kmetijska oddaja TV Zagreb; 17.30 Poročila; 17.35

Priznanje ptujskemu rokometu

Pretekli teden je bila v Velenju osrednja svečanost ob tridesetletnici Rokometne zveze Slovenije. Med ustanovitelji zveze je bil tudi ptujski rokomet, ki je tridesetletnico dela praznoval v preteklem letu. Na svečanosti so ob pregledu opravljenega, vsekakor pomembnega dela, podelili priznanja zveze za uspehe in prispevek pri razvoju rokometu v naši republici. Med dobitniki priznanj je tudi Rokometni klub Drava iz Ptuja l. k.

mali oglasi

PRODAM dobro ohranjen traktor STEYER s koso in plugom. Tivolci 22. Moškanjci. UGODNO PRODAM lahki gumivoz in slamoreznicco s pihalnikom, primerno za siliranje. Alfons Mohorič, Trnovska vas 33. PRODAM novo peč TAM STADLER 35 tisoč kalorij. Franc Požegar, Bišečki vrh 30, Trnovska vas.

PRODAM fiat 750, registriran in vozen. Informacije pri Mesarič, Vošnjakova 10.

PRODAM kombajn za krompir, nemške znamke. Ogled možen vsak dan. Jože Kovačec, Mala vas 32, Gorišnica.

PREKLICUJEM spričevalo osnovne šole Leskovec na ime Olga Kozel-Emeršič, Gradišče 3, Zg. Leskovec.

PRODAM žensko poročno obleko št. 38-40 ter usnjeni plašč. Naslov v upravi.

PRODAM pujske, stare 7 tednov. Lovrenc Šalamun, Biš 61, Trnovska vas.

KUPIM Zastavo 750 ali menjam OPEL ASKONO in prodam šivalni stroj. Naslov v upravi.

Dežurstvo prehrambenih trgovin:

SOBOTA, 26. januarja, 1980
prodajalni
POTROŠNIK
in **JELEN**

SOBOTA, 2. februarja, 1980
prodajalni
MARKET
in **DELIKATESA**
Vse ostale prodajalne so odprte do 12. ure. Blagovnica pa do 13

IZ REDNEGA LETNEGA OBČNEGA ZBORA

Strelske družine Mercator Panonija Ptuj

V petek 18. januarja so se sestali člani SD Mercator Panonija Ptuj, in v rednem letnem občnem zboru in ocenili delo SD za leto 1980.

Iz poročila predsednika SD je razvidno, da je delo SD v letu 1979 bilo zelo aktivno in uspešno, saj so člani, eni bolj drugi manj uspešno, sodelovali na raznih tekmovanjih in se vsak po svoje športno in rekreativno zadovoljevali. Z zadovoljstvom pa ugotavljamo, da

se ime SD Mercator Panonija Ptuj vse pogosteje pojavlja med prvo uvrščenimi ekipami v občinskem, republiškem in tudi na državnem strelskem tekmovanju.

Z zgraditvijo strelišča za zračno orožje, ki je eno od najsodobnejših v Sloveniji, smo v občini Ptuj dosegli izredne pogoje za razvoj strelskega športa, ki ima velik pomen pri množičnem usposabljanju občanov za obrambo domovine.

Zelo dobre rezultate so dosegli strelci na leteče cilje, ki so v letu 1977 na republiškem prvenstvu v Ptuj dosegli ekipno drugo mesto in se tako plasirali na državno prvenstvo, ki je bilo prav tako izvedeno v Ptuj na olimpijskem strelišču v Hajdošah in tam smo dosegli ekipno drugo mesto.

V letu 1979 so sodelovali na republiškem prvenstvu in dosegli ekipno peto mesto, na državnem prvenstvu, ki pa je bilo tokrat v Somboru pa ekipno enajsto mesto. Slabše dosežene rezultate v letu 1979 pripisujemo predvsem problemu, ki je nastal s preopredvedjo uporabe olimpijskega strelišča v Hajdošah, zaradi pritožb občanov na katere naj bi hrup pri

streljanju zdravstveno škodljivo vplival.

Nikakor ne moremo razumeti, da je objekt olimpijsko strelišče v Hajdošah, ki je bil zgrajen na podlagi vseh potrebnih dokumentov za izgradnjo in v katerega so vložena ogromna finančna sredstva, zraven tega pa ogromno prostovoljnega dela članov strelcev danes ne služi svojemu namenu.

Strelci, ki smo sodelovali na tekmovanju v državnem merilu smo videli več strelšč, ki se nahajajo mnogo bližje stanovanjskim področjem, kot je strelišče v Hajdošah, pa nimajo problemov zaradi hrupa. Mnenja smo, da bi večjim razumevanjem občanov lahko ta problem pri nas odpadel, saj se treningi in tekmovanja vršijo v dnevnem času, ko sta mir in tišina motena tudi od drugih prometnih sredstev. Občni zbor ugotavlja, da je to le en del težav, ki nas kljub dobri volji vseh članov strelcev spremlja in nas onemogoča pri uspešnosti naše športne dejavnosti.

Občni zbor je izvolil nove člane IO in NO strelske družine, ki jim želimo v letu 1980 čim več uspeha. SD Mercator Panonija Ptuj Ivan Orlač

TURISTIČNO DRUŠTVO GOMILA

vabi člane in vse prireditvene turistične delavce na občni zbor, ki bo v nedeljo, 27. januarja 1980 ob 15. uri v dvorani gasilskega doma Grabšinski breg. Ker bo dogovor sprejet na občnem zboru zelo pomemben za nadaljnje delo turističnega društva vas vabijo, da se odzovete vabilu v čim večjem številu.

GASILSKO DRUŠTVO PTUJ

vabi vse člane in vabljenе delegate gasilskih društev ter družbenopolitične organe na letno skupščino. Letna skupščina bo v petek 25. januarja 1980 ob 17. uri v prostorih gasilskega doma Ptuj, Natašina pot 1/a.

OBVESTILO

Kulturna skupnost Ptuj obvešča, da bo v ponedeljek, 28. januarja ob 20. uri gostovalo v ptujskem gledališču SNG Nova Gorica. Predstavili bodo Ibsnovo delo Nora, s Tejo Glažarjevo v glavni vlogi.

Predprodaja vstopnic bo 2 uri pred predstavo pri gledališki blagajni. Vabljeni!

kino

PTUJ:

Četrtek, 24. januarja: KAČJE GNEZDO it. barv. film, ob 20. uri ZADNJI STREL am. barv. vstav, film; Petek, 25. januarja: ZADNJI STREL am. barv. vstav, western s Johnom Wynom v glav. vlogi; Sobota, 26. in nedelja 27. januarja: DINAMIT JOHNSON hongkon. barv. CS film, v nedeljo ob 10. uri matineja LASSIE SE VRACA am. barv. film; Torek, 29. januarja: POLICIJSKI PES am. šp. barv. vstav, krim. film; Sreda, 30. januar: KLATEŽ SAM am. barv. CS pustolov. film; Četrtek, 31. januarja: NORI SEKS it. barv. erot. komedija.

DRAGI PRIJATELJI SMUČANJA!

V želji, da bi vam čim bolj približali smučišča in čar bele opojnosti smo se odločili, da v zimski sezoni 1979/80 vzpostavimo direktno avtobusno zvezo s smučišči na Pohorju. Tako vozi vsako soboto posebni avtobus na Areh. Odhod iz Ptuja je ob 8. uri s Trga Svobode (izpred pošte), povratek z Areha pa je ob 16. uri. Cena povratne vozovnice je 70 dinarjev, za mladino do 10 let starosti pa 60 dinarjev. Če nimate lastne smučarske opreme, si jo lahko izposodite v Šport hotelu Areh, kjer je poskrbljeno tudi za okrepcila. Avtobus bo vozil vse dokler bodo na Pohorju ugodne snežne razmere. Vse informacije, kakor tudi naročila za skupinske prevoze lahko uredite preko telefonske številke 771-681 ali 771-683. MED ZIMSKIMI ŠOLSКИMI POCITNICAMI BO AVTOBUS VOZIL VSAK DAN!

ZAHVALA

Ob smrti našega dragega moža in očeta

Ivana Valenčaka

Se iskreno zahvaljujemo g. župniku za opravljen pogrebni obred in poslovilne besede, hvala pevcem, kakor tudi Gasilskemu društvu Zamušani, posebno pa sosedu Marjanu SOKU ter ostalim sosedom in vsem vaščanom, ki so ga spremljali na njegovi zadnji poti.

Gorišnica, januarja 1980

Žalujoci: žena Elizabeta, hčerki Vera iz Melbourne in Meri iz Clevelanda z možema.

ZAHVALA

Ob boleči in nenadomestljivi izgubi našega ljubega moža, očca in zeta

Francija Koprivnika

iz Zihelove ploščadi 1 v Ptuj

se iskreno zahvaljujem vsem sorodnikom, sosedom in znancem za spremstvo na njegovi mnogo prerani zadnji poti in za darovane vence in cvetje. Posebna hvala sostanovalcem hišnega sveta za nesebično pomoč v najtežjih trenutkih, bolnišnici internega oddelka, zdravstvenemu domu, uslužbenec, poslovalnice Konzum in družini Kostanjevec. Vsem ter vsakemu posebej še enkrat iskrena hvala.

V GLOBOKI ŽALOSTI: žena Božena in hčerka Mirica.

Vse več ljubiteljev gora

V planinskem društvu Ptuj deluje trenutno 1106 ljubiteljev gora, od tega je 210 članov, 344 mladincev in 522 pionirjev. Ostalo so cicibani iz vzgojno varstvenih zavodov. V okviru društva deluje kar 12 planinskih skupin na osnovnih šolah, 3 planinske skupine na srednjih šolah, 5 planinskih skupin deluje v organizacijah združenega dela, razen tega pa deluje še ena skupina starejših planincev.

Iz izredno širokega programa dejavnosti ptujskih planincev naj izpostavimo le množične planinske in družbeno-politične manifestacije, pohode v planinski svet doma in v tujini, izredno bogato izobraževalno planinsko dejavnost, orientacijsko dejavnost in še posebej pomembno dejavnost s področja splošnega ljudskega odpora in družbene samozaščite.

V preteklem mandatskem obdobju (od 1978 do letos) so ptujski planinci beležili največ aktivnosti do sedaj, saj so v tem času praznovali tri pomembne jubileje: 25 letnico PD Ptuj, 200 letnico prvega vzpona na Triglav in 85 letnico Slovenskega planinskega društva. Vse te manifestacije in številni drugi pohodi so bile kronane z masovnimi odzivi planincev in vseh ostalih ljubiteljev planinstva. Enako uspešno so se ptujski planinci vključili v proslavo jubilejev naše socialistične samoupravne družbe in ZK, uspešno pa so sodelovali tudi v akciji NNPP. Tako so v dveh letih opravili kar 5.365 raznih aktivnosti.

Ko so se v ponedeljek 21. januarja sestali v delavskem domu

Franc Kramberger v Ptuj na 26. občnem zboru so uvodoma prisluhnili skrbno pripravljanim poročilom Maksa Zmavca, predsednika upravnega odbora PD, predstavnika mladinskega odseka Mirka Bezjaka, blagajni-

Za novega predsednika ptujskih planincev so za tem izvolili Antona Purga, razen tega pa so izvolili še novi 11 članski upravni odbor, 9 članski mladinski odsek in 3 članski mladinski odbor. Z občnega zbora so poslali po-

Čeprav je med ptujskimi planinci skoraj 85 odstotkov mladine je še vedno dovolj starejših izkušenih planincev.

čarke Hermine Misotič ter poročilo predsednika nadzornega odbora Lipe Izlakarja. Člani — planinci so z aplavzom sprejeli zaključke poročil, ki so pričla izredni aktivnosti planinskega društva v zadnjih letih.

Za tem je dr. Cveto Doplihar, predsednik SO Ptuj izročil Maksu Zmavcu, dosedanjemu predsedniku PD Ptuj visoko odlikovanje »red zaslug za narod s srebrno zvezdo«, s katerim je ptujski planince odlikoval predsednik republike Josip Broz — TITO.

zdravno pismo predsedniku republike Josipu Brozu — TITU. Stevilne najboljše želje po hitrem okrevanju je pred zbranimi prebrala Darja Lukman.

Najuspešnejšim planincem so za tem podelili inštruktorske, vodniške in transverzalne znake planinske zveze Slovenije, občni zbor pa so zaključili s predvajanjem »red zaslug za narod s srebrno zvezdo«, s katerim je ptujski planince odlikoval predsednik republike Josip Broz — TITO.

M. Ozmeč

ŠIROKA DEJAVNOST ŠOFERJEV IN AVTOMEHANIČNIKOV OBČINE PTUJ

Združenje šoferjev in avtomehaničnikov občine Ptuj vključuje blizu 700 aktivnih članov in se ponaša z izredno široko dejavnostjo. Dobro obiskan občni zbor, v soboto 19. januarja v dvorani Narodnega doma v Ptuj pa je med drugim poroč, da

O aktivnosti članov ZŠAM v enoletnem mandatskem obdobju je govoril predsednik Viktor Srebrnjak.

vlada da vse te dejavnosti med člani veliko zanimanje. Uvodno poročilo o aktivnosti članov ZŠAM v enoletnem mandatskem obdobju je podal sedanji predsednik Viktor Srebrnjak.

Povdaril je, da je osnovna dejavnost združenja še zmeraj usmerjena na področje prometa in da si tako člani najuspešneje prislužijo kakšen dinar za razširitev in posodabljanje dejavnosti. Sicer je združenje organizirano po delegatskem sistemu po aktivih, ki uspešno delujejo v OZD Certus — Potniški promet Ptuj, v MIP-u, v KK Ptuj — TOZD Tehnoservis, Komunalnem podjetju Ptuj — TOZD Avtopark, v KK Ptuj-Mlekarna, v Mesokombinatu Perutnina Ptuj ter v nekaterih drugih TOZD.

ZŠAM Ptuj so na pobudo desetih članov ustanovili leta 1951. Od takrat pa do danes se je seveda marsikaj bistveno spremenilo. V lanskem letu so dali največ povdarka varnosti in družbeni samozaščiti. V ta namen so vsako prvo nedeljo v mesecu pripravili predavanje za svoje člane. Vsako izmed predavanj je bilo dobro obiskano, člani pa so pozneje tudi tvorno sodelovali v razpravi s svojimi predlogi. Precej članov se je uspešno vključilo v akcijo NNPP. Vseskozi pa so se trudili, da bi izboljšali prometno varnost. S področja prometnih predpisov so zato pripravili vrsto predavanj za občane. Ob koncu

vsake serije predavanj so znanje slušateljev preverili s posebnimi testi, odgovore pa so za tem še strokovno analizirali.

Med sklepi, ki so jih člani ZŠAM sprejeli na letni konferenci je gotovo najpomembnejši sklep o povišanju prispevka za

Razen tega člani ZŠAM uspešno sodelujejo tudi z drugimi organizacijami in društvi. Redno sodelujejo na vseh praznikih, manifestacijah in prireditvah. Najmasovnejši pa so gostili pri spremstvu Titove štafete, s sorodnih društev pa najtesne-

Razen številnih šoferjev in avtomehaničnikov so se letne konferenci udeležili tudi gostje iz ptujске in sosednjih občin.

solidarnostno pravno pomoč članom, ki so bili udeleženi v prometni nesreči. Vsak član, ki potrebuje pravno pomoč, pa lahko doseže to pravico le ob pogojih, ki jih določa poseben pravilnik. Med drugim je bistveno, da tak član ne sme biti v času prometne nesreče pod vplivom alkohola, ne sme voziti brez vozniškega dovoljenja, razen tega pa ne sme huje kršiti cestno-prometnih predpisov.

sodelujejo s člani ZŠAM Maribor, Celje, Slovenska Bistrica, Varaždin in Čakovec.

V programu dela za letošnje leto pa bodo dali največ povdka izgradnji novih prostorov garažiranja vozil avtošole. Člani bodo še naprej skrbeli, da bodo delegatski odnosi pravilno razvijali, da bo vloga kolektivnega vodenja združenja še bolj konkretna in da bodo to člani tudi čutili.

—0

OB 70-LETNICI KARDELJEVEGA ROJSTVA

Misel in delo Edvarda Kardelja

Bliža se 27. januar, dan, ko bi prezgodaj umrl mislec in revolucija Edvard Kardelj praznoval sedemdesetletnico. Čeprav ga ni več z nami, da bi mu mogli, četudi od daleč, čestitati, pa se ga na ta dan v spominimo. Lepo bi bilo, ko bi se ga spomnili s tem, da bi skušali odkriti del veličastnega sveta njegovih spoznanj in načrtov, posvečenih bšemu življenju vseh Jugoslovanov in človeštva sploh. Ta širni Kardeljev misli se nam morda še najbolj razkrije ob prebravi preprosto in vendar tehtno napisane knjige Franca Šetince, ki jo je naslovom: »Misel in delo Edvarda Kardelja« pred kratkim izdala šernova družba. Knjiga obsega 260 strani, vezana v platno pa stane 70 dinarjev.

Dajte, pišite na naslov: Prešernova družba, Borsetova 27, 611 Ljubljana, ali pokličite telefonsko številko 061 21-440, naročite, naj pošljejo knjigo MISEL IN DELO EDVARDA KARDELJA — bogatejši boste za mnoga spoznanja, do katerih bi se sami le s težo dokopali — ali pa sploh ne.

osebna kronika

RODILE SO:

Stefanija Horvat, Barislavci 3/a — Damjana; Milica Cafuta, Hajdoše 42 — deklko; Frančiška Zajšek, Ptujška gora 3 — dečka; Silva Lačen, Krajherjeva 25 — dečka; Zvezdana Veber—Hartman, Glinškova ploščad 14, Ljubljana—Vid; Ivica Kumer, Dravska 12, Središče ob Dravi — Valentino; Marija Krajnc, Kicar 135 — deklko; Ana Pepelnik, Zupečja vas 10 — deklko; Jožica Škripec, Kog 76 — Janjo; Marija Drevenšek, Podvinci 45 — deklko; Jožefa Verdenik, Zg. Hajdina 188 — deklko; Ljudmila Novak, Poštna 11, Središče ob Dravi — Vesno; Marija Lešnik, Prvenci 29 — dečka; Ana Salamun, Spuhlja 133/b — Tanjo; Majda Kokol, Lasigovci 17 — dečka; Marija Kirič, Pavlovci 10 — Brigito; Branka Petelinšek, Stari grad 1 — dečka; Marija Kajzersberger, Gerečja vas 20/a — deklko; Dragica Žuran, Gruškovec 43 — dečka; Milena Širec, Vintarovci 53 — dečka; Olga Emeršič, Nova cesta 14 — dečka;.

POROKA:

Slavko Kelenc, Zamušani 54/a in Marija Pintarič, Zamušani 76.

UMRLI SO:

Franč Koprivnik, Zihert ploščad 1, roj 1947, umrl 12. j. 1980; Franc Salamun, Sitež 2, r. 1921, umrl 13. jan. 1980; Mat Sitar, Prešernova 14, roj. 19 umrla 13. jan. 1980; Marija Gorec, Drstelja 46, roj. 19 umrla 14. jan. 1980; Elizab Struč, Njiverce 13, roj. 19 umrla 15. jan. 1980. Gera SK Dom upokojencev Muretinci roj. 1900, umrla 15. jan. 1980; Franc Horvat, Tivolci 34, 1913, umrl 16. jan. 1980; Mat Ivančič, Hrastovec 73, roj. 15 umrla 15. jan. 1980; Marko lak, Rotman, 18, roj. 1948, u. 16. jan. 1980; Janez Gorko Krčevina 15 pri Vurbeku, 1914, umrl 16. jan. 1980; Fr Kosi, Tijaševci 10 pri Ljutomu roj. 1929, umrl 18. jan. 1980; Ludvik Repec, Hajdoše 82, 1919, umrl 19. jan. 1980.

TEDNIK

izdaja zavod za časopisno in dijsko dejavnost RADIO-TED 62250 Ptuj, Vošnjakova 5, p. ni predal 99. Ureja uredni kolegij, ki ga sestavljajo vsi vinarji zavoda, direktor in glavni urednik MIHAEL GOBEC, glavni urednik FRANČIŠEK SEK, tehnični urednik STEJAN PUŠNIK. Uredništvo in uprava: Radio-Tednik, telefon (062) 261 in 771-226. Celoletna ročnina znaša 250 dinarjev, tujino 350 dinarjev. Žiro rač. SDK Ptuj 52400-603-31023. skla ČGP Večer Maribor. podlagi zakona o obdavčevanju proizvodov in storitev v prof. je TEDNIK uvrščen med izvoze, za katere se ne plačuje temeljni davek od prometa izvodov.

Tudi pozimi dovolj dela za gasilce

Človek bi rekel, da so gasilci pač za gašenje požarov in za ničesar drugega več. Res, je da imajo v letnem času, ko je narava suha veliko več dela. Res pa je tudi, da sedaj v zimskem času ne sedijo le doma. Pač pa delajo, krepko delajo in se pripravljajo, čeprav niso poklicni gasilci in čeprav je njihova aktivnost in zavzetost odvisna od njihove zavesti in volje. Pa se ustavimo za hipce pri naših ptujskih gasilcih in pogledimo kaj delajo. Ivan Grahl, poveljnik GD Ptuj je o aktivnosti gasilcev v zimskem času povedal:

Ivan Grahl, poveljnik gasilskega društva Ptuj.

„Res je, da imamo v zimskem času navadno manj dela, kot poleti, zato temu prilagajamo tudi naš program aktivnosti. Sedaj se pripravljamo na naslednjo sezono, izpopolnjujemo svoje znanje, ocenjujemo dosedanje akcije in podobno. Vsako sredo imamo redne vaje s predavanji. Kritično se lotimo posameznih požarnih akcij, ugotavljamo napake, ki smo jih morda storili pri gašenju in pri samem pristupu in tako se največ naučimo. Vsekakor so takšna predavanja nujno potrebna in so že dala vidne rezultate.“

Gotovo ste v lanskem letu imeli več požarnih akcij; koliko jih je bilo in kako ste premagovali rdečega petelina?

„V letu 1979 smo imeli 77 izvozov gasilnih avtomobilov. Od tega smo posredovali v treh težjih akcijah. Prvi požar smo imeli že kar 6. januarja lani. Gorelo je gospodarsko poslopje na Bregu in ker je bila zima smo imeli veliko težav. Kar osem ur smo rabili, da smo požar lokalizirali. Druga težja akcija je bila nekoliko pozneje na avtocesti Ptuj — Krapina, ko je prišlo do vžiga cisterne s super bencinom. Ta akcija nas je veliko stala, kljub temu pa smo nekako ponosni, da smo požar pogasil in preprečili katastrofo.“

Za tako zahteven požar je potrebna posebna oprema, ali razpolagate z njo?

„Vsi težji in katastrofalni požari do sedaj so nas pripeljali do tega, da smo se kmalu lotili akcije za nabavo novega modernejšega gasilskega orodja in opreme. Tako smo uspeli nabaviti vsestransko uporaben top na suho in mokro gašenje, novo lestev in nekaj manjših izboljšav. Zaradi vse pogostejših prometnih nesreč pa ugotavljamo, da nam je nujno potrebno tudi specialno vozilo za reševanje iz pločevine. Vozilo ima montirane hidravlične škarje za rezanje pločevine in vse ostalo, kar je potrebno pri hujših trčenjih.“

Letos bomo dali več pozornosti tudi osebnim opremitvam gasilcev, tako, da bodo res lahko učinkoviti na vseh področjih.

M. Ozmeč

ODKRITEJE O ALKOHOLIZMU

Koordinacijski odbor za boj proti alkoholizmu in narkomaniji pri predsedstvu občinske konference SZDL Ptuj je na ponedeljkovi seji razpravljalo o nalogah in metodah dela odbora v boju proti tretji boleznii sveta. Zavzel se je za to, da bi o tej boleznii odkriteje spregovorili v širši družbi in da bi vsak posameznik spoznal njeno zlo. Zato bo temeljna naloga odbora, da bo vzpodbujal širša znanja o alkoholizmu, saj bo le-tako lahko družba uspešna pri njenem zatiranju. Seveda pa bo potrebno pri tem usklajeno delovati in tvorno povezati vse družbene subjekte, ker le tako bo boj tudi uspešen.

Da je naša slika o pojavih alkoholizma v ptujski občini tako šibka, je kriva tudi nepovezanost institucij, ki se poklicno ukvarjajo s temi problemi. Na drugi strani je to tudi zadržanost družbe, ki sicer ve, da alkoholizem obstoja; ne upa pa si v odkrit spopad z njim. V delovnih organizacijah in krajevnih skupnostih bo nujno, da se prek različnih oblik aktivnosti vzpod-

budi organizirana akcija za boj proti alkoholizmu.

V delovnih organizacijah morajo pričeti organizirano borbo za preprečevanje alkoholizma; pri tem pa ne sme biti lažne sentimentalnosti. Podlaga za takšno aktivnost pa je potrebno zagotoviti tudi v samoupravnih aktih delovne organizacije. Ne bi ob tem ponavljali in opozarjali na posledice, ki izhajajo iz alkoholizma na delovnem mestu. Gre za celo vrsto med seboj tesno povezanih vprašanj, ki se naposled kažejo v slabšem proizvodnem rezultatu, slabem delu, nesrečah pri delu, slabih medsebojnih odnosih in podobno. Če pogledamo še dalje, je tudi vračanje zdravljene alkoholika v delovno okolje pogosto zelo težko. Velikokrat sta na to neprilavljena tako delovna okolica kot sam zdravljeneec, zato je še kako pomembno, kako v delovni organizaciji pristopijo k takemu človeku.

Prav bi bilo, da bi prek različnih informacij širšo javnost seznanili s problematiko alkoholizma. Pri tem niso pomembni samo sestavki, ki

jih pišejo strokovnjaki, temveč tudi drobni zapisi, ki jih pišejo ljudje, ki so doživeli ves pekel alkoholizma. Pomembno je, kako ga doživlja okolica alkoholika, njegova družina.

Za ptujsko občino ne moremo reči, da ima toliko in toliko alkoholikov, ker natančnih podatkov ni. Je pa ta številka ogromna, če vemo, da ni bolnik samo alkoholik, temveč tudi njegova družina. Odbor si je zato zadal nalogo, da že v kratkem organizira problemsko konferenco o zasvojenosti z alkoholom v ptujski občini, ki mora dati odgovor na vsa postavljena vprašanja. Poleg tega, da bi si z njo pridobili potrebne podatke za nadaljnji boj; je izrednega pomena še skupna organiziranost vseh, ki se srečujejo s to problematiko, da bo lahko družbeni boj tudi uspešen.

Skozi oblike in metode dela odbora naj bi v družbi opozorili še na vrsto prometrov in zvezi s tem. Vsi pa bi naj tvorno prispevali k razreševanju tega družbenega zla. MG

ZA GOSTINCE, OBRATE DRUŽBENE PREHRANE IN GOSPODINJE

- jedilni pribori
- gostinsko steklo
- emajlirana posoda
- teflonska posoda

POTROŠNIŠKI KREDIT

- kristal
- keramika
- gospodinjski pribor
- kuhinjske potrebščine

PRODAJALNA IDEAL VAS PRIČAKUJE

emona

merkur

ptuj

— pojem kvalitete

DOMAČA RAST

PRILOGA TEDNIKA,
PTUJ,
29. MAJ 1980

LETO III,
ŠTEVILKA 3

Srečanje s Titom

V maju govorimo o ljubezni, o sreči. V maju je v vseh ljudeh veliko pomladi in veselja. V majskih nočeh je tema veliko svetlejša. Z vsako pomladjo se rojevajo nova življenja, v vsakem maju tudi mnoga umrejo.

Bil je vroč, poletni dan. Živ-žav in smeh sta dvignila zatonlost mestnih ulic visoko nad strehe hiš. V našem vrtcu je bilo razposajeno. Vsi smo živčno zapenjali gumbe na belih srajčkih, ki so bile na rokavih od peska, lepila in barvic, že bolj sive kot bele. Vsaka nitka in smet na krilih in hlačkah sta nas motili. V umivalnici je bil prevelik drenj, da bi lahko prišli vsi na vrsto, zato smo kar s slino čistili črne pake na rokav, po licih in kolenih. Kakšna prerivajoča vrsta je bila šele pri tovarišici, ki je morala vsakega počesati.

Prerekanju in solzam ni bilo konca, saj je vsak hotel pričakati tovariša Tita najlepši. Končno nam je uspelo urediti svojo zunanost in zadovoljno smo se ogledovali v velikem ogledalu v naši igralnici. Nestrpnost smo čakali na šopke, ki jih je tovarišica delila. Spet je hotel vsak imeti najboljši pisanega, z največ rožami in takega, ki je najbolj dišal. Hitro smo pograbilo še vsak svojo zastavico, ki smo si jo skrbno izdelali iz sijajnega papirja in že smo

stali ob ograji vrtca in čakali... čakali, da se bo pripeljal naš tovariš Tito. Prerivali smo se, si hodili po nogah, se suvali s komolci, samo da smo bili v prvi vrsti.

Mahali smo z zastavicami in zapeli že vse pesmice o Titu, ko se je pripeljal... čisto počasi se je peljal, mi smo vrgli vse rože na njegov avto, mahal nam je in se smehljaj.

Avto je odpeljal, mi pa se nismo mogli odtrgati od ograje. Nato je prišel po mene oči, me potisnil v avto in nenadoma sva se znašla v valujoči množici, ki ji je govoril Tito.

Sedela sem na očijevih ramenih in bila sem ponosna, da sem tako blizu Tita. Ko je odhajal z odra je ljudem stiskal roke.

Spominim se samo prešernega smeha in rok. Tiščala sem jo prek očijeve glave... in prijel je mojo drobno dlan v svojo krepko roko. Topel, prisrčen stisk.

Bila sem srečna.

Letošnji maj je moje srečo za trenutek ugasnil, vendar res samo za trenutek.

Zavedam se, da je pred mano še veliko pomladi in vsako bo vodil Tito.

Darja Križančič, literarna sekcija KM

FOTOGRAFIJA MESECA

Na zadnjem izboru Fotografije meseca so člani foto kluba DPD Svoboda izbrali za najboljšo sliko Miša Koltaka: POTOK. V klubu se že intenzivno pripravljajo na II. razstavo jugoslovanske fotografije Ptuj '80, ki bo v mesecu septembru v okviru Ptujskih kulturnih srečanj in bo posvečena 45-letnici obstoja kluba. Na razstavi bodo poleg fotografij prvič na Ptuj prikazani tudi diapozitivi, kar bo gotovo pritegnilo večje število gledalcev. Selektorja

razstave sta mojster fotografije Stojan Kerbler (za fotografije) in kandidat mojstra fotografije Bogo Čerin (za diapozitive).

Pričakovati je, da bodo na razstavi sodelovali najbolj renomirani fotografi iz vse Jugoslavije in da bo razstava sama zaokrožen prikaz najnovejših dogajanj na področju fotografske ustvarjalnosti pri nas.

FKK

Tebi, najdražji

*Žalost se v srcu budi,
sreča zatrta je,
veselje zamrlo je,
vse nas v duši boli.*

*Umrli je naš dragi, najdražji — Tito,
cvet, ki vihar ga je izruval.
Umrli je naš dragi, najdražji — Tito,
hrast, ki ga je veter spodkopal.*

*Zdaj ga ni več,
ni več radosti, ne smeha v očeh,
ni več otroškega vrisča ob njegovih poteh,
povsod je spokojna tišina.*

*A misel njegova, delo in smeh,
vse nam je v srcih ostalo.
Hodili po njegovih bomo, po njegovih poteh,
po poteh, ki nam jih delo njegovo je dalo.*

*Zato ponosno dvignimo glavo,
stopimo naprej,
saj resničnost postale so sanje!
Povsod nas spremlja njegov pogled,
njegovo delo in večno garanje.*

Slavko Horvat

Branko Anžel

V naših srcih Tito živi

*V srcih naših žalost,
po licu drsi solza,
jočemo za človekom,
sinom Jugoslavije,
za našim očetom.*

*Padel je orjaški hrast,
poln življenja in moči,
ostale so korenine,
v naših srcih on živi.*

*On, graditelj socializma,
delavec, borec, heroj,
vojak revolucije,
voditelj delovnih ljudi.*

*Iz ognja in krvi,
iz pepela in ruševin,
je z borci, z ljudmi
ustvaril nov svet.*

*Bodočnost nam zarisal,
s ponosom miru in svobode,
odgovorno opravimo naloge,
ki nam jih je dal!*

*Iz dneva v dan
iz naših grl pesem vre:
„Druže Tito mi ti se kunemo,
da s tvoga puta ne skrenemo.“*

TITO

Smrt — zakonitost narave, ki pa nas vedno znova pretrese. Kruta resnica, s katero se težko sprijaznimo posebej, če še umre prijatelj.

Samo tri besede: »Umrli je Tito«, so bile potrebne in naša srca so se spremenila v velike krvaveče rane. V nas ostaja praznina in v naših srcih bolečina. Bolečina, ki je ni moč opisati z besedami. Bolečina, ki nas je skoraj strla, a smo zbrali vse moči, stisnili zobe ter se ponosno zravnali. Le sklonjene glave, solzne oči, drhtenje rok in redke besede pričajo o naši žalosti in bolečini. O žalosti in bolečini ob izgubi očeta, brata in prijatelja.

Hiše so tihe, ulice prazne, mesta obdana v črnino. Dežne kaplje padajo kot solze. Videti je, kot da bi tudi nebo jokalo. Mesta in vasi, polja in gozdovi so obdani s tišino, ki je spoštljiva v nemi bolečini.

Tiho gremo po cesti, se kdaj ustavimo in si otreemo solze. Ne sramujemo se jih, kajti umrl je velikan. Umrli je največji sin Jugoslavije, velik prijatelj vsega človeštva, oče neuvrščenih in državljani sveta, ki ga preprosto kličemo — TITO.

Tito je umrl, toda v naših srcih bo živel večno. Ostala bodo njegova dela, ki so neprecenljiva. Dal nam je dediščino, kakršne še ni dobil nobeden narod sveta. Dal nam je svobodo, socialistično in neuvrščeno Jugoslavijo, ki jo poznajo vse dežele sveta. Dal nam je bratstvo in enotnost, ljubezen in spoštovanje. Dal nam je ugled. To pa je vse, kar človek more dati.

Ni ga človeka, ki bi mu bil podoben, tako po zunanosti, kot po značaju. Temno plavi lasje, udrti, sinje oči, odločen nos in ustnice, energičen in hkrati očarljiv

obraz, močna in ponosno zravnana srednje velika postava. Ko zasanjano in hkrati odločno zre v daljavo, je v njem nekaj zvišenega. Občudujemo gausi: tako prijatelji, kot tudi sovražniki. In to, da ga občudujejo sovražniki, je največje priznanje.

Prenašal je krivice mojstrov, ruskega ujetništva in številnih zaporov, krivice obeh vojn in krivice povojnega časa.

Niso ga mogle streti ne Kozara, ne Neretva in ne Sutjeska. Ni ga mogla streti nobena strahotna vojna. Uprl se je okupatorjem, svoj odločni NE, je rekel Stalinu in blokovski politiki.

Potoval je po vsem svetu in se povsod zavzemal za mir in prijateljstvom med vsemi narodi sveta. Mnogo je govoril o politiki neuvrščenih, a je ni nikomur vsiljeval.

In kdo to zmore? Le človek velikega srca in treznega razuma, ki je ves predan človeštvu. In tako ga ob vsem tem ne bi mogli spoštovati in občudovati?

Vsako bitko je izbojeval, le zadnje ne — bitke s smrtjo. V vsaki drugi bitki smo mu lahko pomagali, le v zadnji ne.

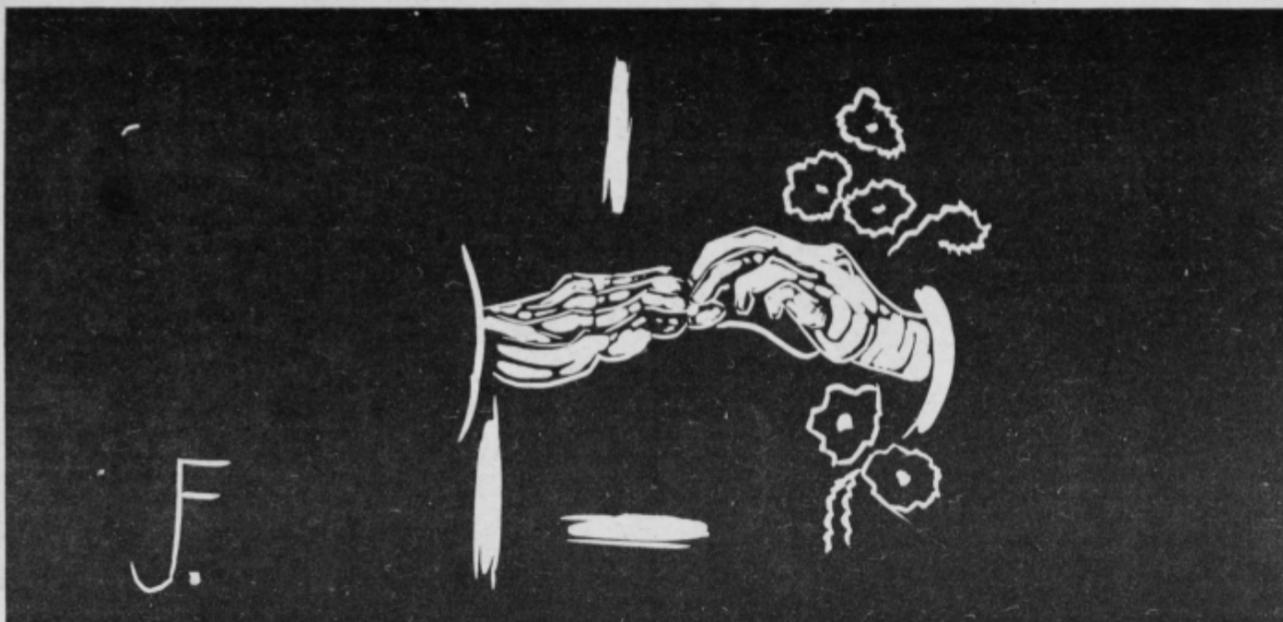
Ime TITO je simbol miru, bratstva in enotnosti, je simbol ljubezni in prijateljstva. Vse to pa je tisto, o čemer je mnogokrat govoril. Ob neki priložnosti je rekel: »Tovariši, ohranite bratstvo in enotnost naših narodov in narodnosti in kljubovali boste lahko vsakomur. Nihče vas ne bo mogel streti!«

Obljublamo ti, dragi Tito, da bomo vestno izpolnjevali naloge, ki si nam jih za dal, da bomo vredni imena, da živimo v tvoji Titovi Jugoslaviji.

IZBRALI SMO LE ENO — TITOVO POT
Dragica LOVRENČIČ, 8. r

Likovniki osnovne šole Hajdina

ZVONKO ČREŠNIK

Nam

Zrasli smo v svobodi
ne poznamo trpljenja,
mi, mladi nosilci
novih plamenov življenja.
Spoštujemo to zemljo,
prepojeno s krvo
in v upanju padlih,
da nam bo lepo.

MARIJA LOVRENČIČ

Kliče te maj

Kliče te maj
pridi nazaj
v travi rož naberi
in na soncu
se odpočij.
Pomladi naužij
in pesmi murnov
prislunhi, ki ti pojo.
Pridi nazaj,
vabi te maj
in prinesi mi
majskih rož,
ki so se na travniku
razcvetele.
Pridi nazaj
kliče te maj
in ostani prijatelj moj.

ZVONKO ČREŠNIK

Pesem

Nocoj bom sestavil pesem,
zapeto jezikom vsega sveta.
Preplavala bo širna morja,
prodrila čez snežena pogorja.
Premagovala bo ogenj,
zanjo ne bo mej.
Močnejša od skalnih sten,
toplejša od vročega sonca,
slajša od medu,
da me bo slišala mati,
kako rad jo imam.
Nocoj govorim srcem sveta,
kot sem govoril včeraj
in bom prepeval jutri.
O izvor nepresušni,
ki v prsih držiš
in čuvaš v duši
tebi najdražje besede:
„Zdrav mi bodi sine!“
Naj pesem vsaj ta
k tebi pozdrav nosi.
Veš, tudi jaz čakam dan
ko ti bom rekel nasmejan
mati, rad te imam.

BRANKO ANŽEL

**Bilten MDA
Brkini 77**

Tavam po pogledih
med brigadirji,
iščem obraz,
ki njemu bil bi enak.

Iščem oči,
oči polne želja po miru,
ljubezni, pa jih ni enakih njegovim.

Tovarištvo med brigadirji
je veliko,
vendar ni tovariša
večjega kot on.

On, on je človek,
ki jih je malo,
človek, ki ga imamo radi.

BRANKO ANŽELJ

Svoboda

Kdo vas je zadržal, svobodni valovi?
Kdo vam je okove skoval?
Vetrovi, burja, dvignite valove,
zrušite pregrade, rešite valove okov!
Kje ste strele in grom simbol svobode,
da svetloba osvetli dan svobode.

ANICA ŠUMENJAK

Po dežju

Prelep je dan,
po dežju opran.
Veter hladan
veje čez plan.
Ti greš z menoj,
jaz grem s teboj.
Se ustavi korak,
pogled je mehak.
V tvojih očeh
vidim nasmeh.
Si tak kot takrat,
ko bil si še mlad,
ko gozd je šumel
in ti si objel
me srečen, vesel.
Zdaj je jesen,
a najin je sen
resnica postal.
Si zvest mi ostal.

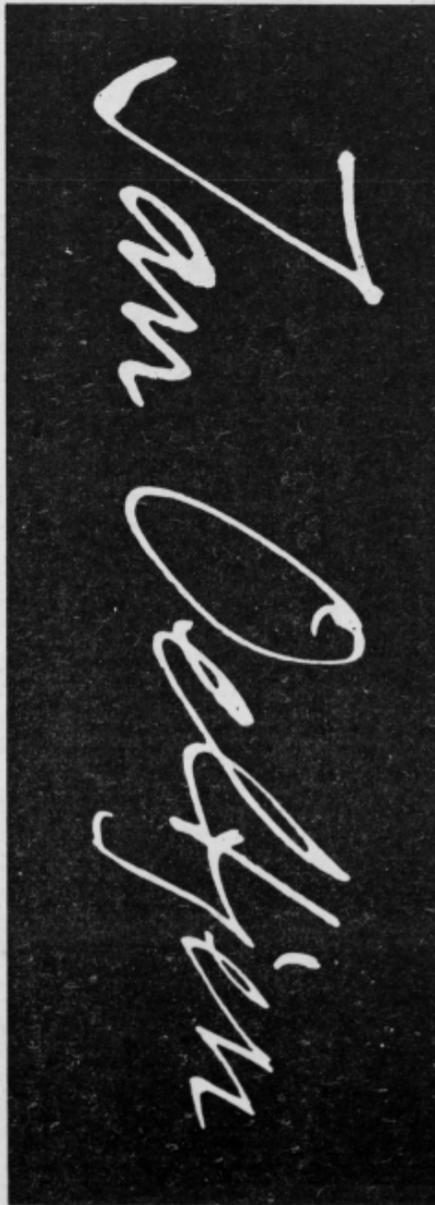
ZVONKO ČREŠNIK

Ptuj

Brez te ljubo
mesto zeleno,
s cvetjem okrašeno,
dnevi kot mesečni so.
Veseli pričakujem dan,
ko se vrnem razigran.
Vrgel bom titovko v zrak,
tvoj zvesti, krepki vojak.

JAN OELTJEN

Tokrat vam predstavljamo DEKLICO, ki jo je Jan Oeltjen narisal leta 1918

JOŽICA FIDERŠEK

**Mladost
revolucije**

Dolgo že tuhtam o mladosti revolucije. Kaj je to, kako to izraziti? Revolucija je vsaka sprememba, ki odpravi nekaj starega, ki uvede nekaj novega, na revolucionaren način. Ko nekaj v času in prostoru ne ustreza več stopnji družbenega razvoja, ko začnejo nastajati konflikti med potrebami po novem in težnjami po ohranitvi starega. Za novo so vedno najbolj sprejemljivi mladi ljudje. Že sama beseda revolucija — pomeni nekaj novega, pomeni mladost, zato ni mladosti brez revolucionarnosti in ne revolucije brez mladih.

Le zakaj vse to tako razčlenjujem, razumsko opredeljujem, ko pa želim le najti obraz, ki bi izražal mladost revolucije?

Sedem pred razpeto platno. Ali bom znala naslikati obraz revolucionarja, takega kot si ga predstavljam? Vzajem svinčnik in skiciram. Najprej osnovna oblika glave, nato prečne črte, ki označujejo lego oči, nosu, ust. Dobim osnovno konstrukcijo človekove glave. Toda, kako dalje, kako v to geometrijsko shemo vnesti lik, ki ne bo lik navadnega človeka, temveč lik človeka — revolucionarja?

Začnem nanašati barve. Angleško rdečo mešam z belo in iščem pravi ton polti. Revolucionar je blede, mesece in leta je studiral, tuhtal in diskutiral s tovariši v zaprtih prostorih... Ne! To je obraz nekdanjega ilegalca, jaz pa želim obraz današnjega mladega revolucionarja, ki se ukvarja tudi s športom, hodi v planine, na morje, se udeležuje mladinskih delovnih akcij. Imeti mora torej polt zdravega, od sonca zagorelega, mladega človeka. Lica mu žare od notranjega ognja. Ta ogenj moram prenesti tudi v oči. Ne vem, kakšno barvo naj namešam, črno, rjavo, modro, sivi ali zeleni odtenek? Sicer pa je to vseeno, pomembna sta pogum in odločnost, ki naj žarita iz pogleda. Odločim se za modro barvo, ker je lepa, ker izraža plemenitost, neskončnost, jasnost, ker tako ustreza lepši bodočnosti o kakršni sanja revolucionar.

Lasje nad visokim čelom so temni, nekoliko razmršeni, ko da kljubujejo vetru.

Usta oblikujem nekoliko preveč stisnjena, da bolj ponazorim odločnost, zavzetost.

Nos naslikam raven, obrvi nekoliko dvignem v bojevitosti lok, poudarim ličnice, da bi tako dosegla izžarevanje odločnosti, ponosa in bojevitosti celotnega lika.

Kakšno barvo naj vzamem za ozadje? Odločim se za rdečo, ki jo nanašam z divjimi potezami čopiča. Ponazoriti želim izbruh ognja, ki bo strašen, ki bo terjal veliko žrtev in krvi, preden bo opravil svojo očiščevalno nalogo. Ne! Spet me je zavedlo. Naš čas ne zahteva krvave revolucije, zahteva kontinuiteto revolucije.

To našo revolucijo moramo konkretno uresničevati v tovarni, na polju, v šoli, skratka povsod, kjer naš delovni človek živi, ustvarja in dela. Ta naša revolucija pomeni krečenje poti socializma na samoupravnih družbenih odnosih k cilju take družbe, v kateri ne bomo več delili po delu, temveč bomo v celoti zadovoljevali potrebe ljudi. Zato sem pustila v ozadju le toliko rdeče barve, da ponazarja proletarsko zastavo, zastavo naše ŽKJ, ki plapolala nad strehami...

Odmaknem se od pravkar ustvarjene podobe, kritično jo motrim. Ne vem, če se mi je posrečilo ustvariti to, kar sem želela, upodobiti lik resničnega mladega revolucionarja. S platna me je gledala neka idealna podoba, ki sem jo naslikala po svojem okusu, svoji zamisli, nihče pa mi ne more zagotoviti, da je pravi revolucionar res takšen. Morda bi morala vzeti za model katerega od mojih tovarišev v partijski organizaciji, znanca, sošolca?

Tedaj se zdrznem. Ali niso te modre oči, ki izžarevajo pogum in odločnost. Miranove oči, ki so prav tako žarele na protestnem zborovanju, ko je govoril o fašističnem zločinu v Frankfurtu. Ali niso te nekoliko preveč stisnjene ustnice enake ustnicam sošolke Nade, ali ni Dušan prav tako dvigal obrvi, stresal s kuštravo glavo, ko je pripovedoval, kaj delajo mladi v njihovi organizaciji združenega dela, ali niso te ličnice, ki izžarevajo odločnost tako podobne našemu učitelju obrambne vzgoje? Resnično, narisala sem skupek značilnosti obrazov ljudi, s katerimi dnevno delam, se srečujem, jih občudujem...

Kako preprosto je vse to. Revolucijo, polno herojskih dejanj, usodnih dogodkov, ki v temeljih pretresajo svet, spoznaš šele po tem, ko je že končana. Ko pa si sredi te revolucije, ne čutiš njene veličine, čutiš le dolžnost, opraviti to, ono, izvršiti nalogo, izpeljati kako zadevo, opraviti po svojih najboljših močeh, če le mogoče še boljše kot od tebe pričakujejo. Ob tem pa nisi nikoli zadovoljen z doseženim. Revolucionarnost se kaže v dejanjih, kakšna so ta dejanja, njihova prava luč se pokaže vedno tam in takrat, ko ocenjujemo doseženo, ko v prizadevanjih uspemo. Tako je v nekrvavi revoluciji, nič drugače pa ni, če bi bilo treba braniti našo revolucijo tudi za ceno lastnih življenj.

Ni težko pasti v revoluciji, dati svoje življenje zanjo. Mnogo težje je v revoluciji zmagati in ostati živ. To mora biti naš cilj tudi danes. Tudi naša današnja revolucija ne sme zgubiti nobenega poštenega človeka, za samoupravno socialistično družbo zavzetega tovariša. Danes temu ali onemu mlademu revolucionarnemu človeku ne bi bilo težko, na sestanku, na seji, v samoupravnem organu, v delegaciji, pokazati s prstom, ožigotati to ali ono napako, povedati resničnemu sovražniku v obraz, da je birokrat, tehokrat, klerikalec in ne vem kaj še vse... Toda, ali ne bi izpadel kot don Kihot, ali kot tisti borec, ki je z golimi pestmi jurišal na sovražnikov tank?

Ko tako razmišljam, vse bolj spoznavam, da je revolucija množica posameznikov, najosveščenejšega dela delavcev, kmetov, inteligence, mladine, skratka — delovnih ljudi, trdno povezana v svoji avantgardni organizaciji ZK, združena v enotno fronto borcev za socializem in samoupravljanje, ki raste in se razvija iz ljudstva, uveljavlja in usmerja njihova hotenja. Mladost revolucije je v tem, da vsak njen član pri svojem delu nenehno izraža zaupanje in vero v ljudi, v njihove sposobnosti, ki jih mora znati razvijati, spodbujati in usmerjati. Naša kontinuiteta revolucije je v tem, da znamo in moramo znati povezovati vse generacije, starejše z bogatimi izkušnjami, z znanjem in zrelim presojanjem, srednje, ki so na višku delovnih in umskih sposobnosti in mlajše, z našim mladostnim poletom, revolucionarnostjo in s svežim znanjem.

Konkretno sodelovanje v javni razpravi o osnutku zakona o zdravem delu, o preobrazbi srednjega šolstva v usmerjeno izobraževanje, neposredne zadolžitve ob tem, ocena izvršitve teh zadolžitve... Vse to so le drobne vsakodnevne politične naloge v sedanji fazi naše revolucije, ki bo jo morda, ali pa prav gotovo zgodovina nekoč ocenila kot obdobje velikih revolucionarnih dejanj. V tej revoluciji prispevajmo vsak svoj, na videz malenkostni delež, ki pa kot celota pomeni veliko revolucionarno dejanje.

Od nas, od vsakega posameznika je odvisno, kako bomo naloge današnjega časa opravili. Če se odlomi le en zob na drobnem kolesčku v okviru velikanskega stroja, če se pretрга le ena sama tanka žica v zapletenem elektronskem aparatu, ki ima na milijone takih žic, pa vendar lahko stroj odpove, če se pretрга ena sama žica. Vsakemu od nas naj bo vedno v zavesti, da je žica, ki se ne sme v revoluciji pretrgati, kolesce, ki se ne sme zlomiti.

Prispevek je na mladinskem razpisu Komunistična — glasila ZKJ po sklepu žirije dobil drugo nagrado leta 1976

23. nadaljevanje

Srečal sem Potokarjevo Alenko. Saj sem videl že nekaj lepih deklet, posebno v Zrinjcu, kjer sem se pogostokrat proti večeru malo sprehodil, da se je od študija utrujena glava osvežila in da sem se pred spanjem nasrkal svežega zraka. Odsle so mimo kakor vsa druga živa bitja, in za njimi je zamrl spomin. Ko sem jih po nekaj dneh ponovno srečal, sem še komaj vedel, da sem jih že nekoč videl. Tako kakor pač srečujemo vsak dan navidezno znane tujce. Kakor srečaš vsak dan v isti ulici mlekarja, ki v zgodnjem jutru hiti po isti poti.

Že pri prvem bežnem srečanju z Alenko sem začutil nekaj, česar do tedaj nisem poznal. Nekakšno tajinstveno magično moč, ki se me je polotila podzavestno. Ta nevidna sila je ostala v meni in mi oklepala srce. Občutil sem jo kot prijetno zaslužnost. Skoraj da se sprva nisem zavedal, kaj vse to pomeni, kam vodi. Čustvovanje, ki je bilo najprej nekje v srcu, se je počasi razraščalo in mi vklenilo tudi misli. Poprej sem mislil samo na knjige in vas. Sedaj pa kot začaran opažam, da misli nanjo prekrivajo vse ostalo in da me zasledujejo povsod.

Ko sva se sestala prvič na samem ob Trnavi, sva oba dolgo časa molčala. Bil sem nekam neroden, nisem vedel kaj in kako bi počel. Ne ona, ne jaz nisva upala začeti. Stisnil sem jo k sebi in poljubil. Na kratko. Priznal sem ji ljubezen. Nisem še prav končal svoje izpovedi, koje že storila ona isto. Pomagala mi je in olajšala zadrego... Vedno sem vam govoril resnico, ničesar nisem prikrival. Zakaj bi skrivaj svoja dosedaj najlepša čustva. Vse občutilim kot nekaj izrednega, kakor da sem prispel na važno razpotje v življenju. Mislim, da je prav, da sem vam vse razkril. O vsem dosedaj sem se posvetoval z vami. Skupno bomo lažje našli pravo pot.

Tako pristrčno se je svojim izpovedal Aleš, ki dosedaj še ni poznal resnejših življenjskih zapletov. Živel je s knjigami in v njih. Njegov pogled na življenje je bil še ves pod vplivom materine vzgoje.

Nepričakovano presenečenje je molk podaljšalo. Cela družina, vsi so bili v nekakšnem posvečenem razpoloženju. Sinek vedela sem da si tankočuten, kakor smo tankočutni vsi v našem rodu. Nihče ne zmore globlje dojeti sinovih čustev. kakor rodna mati. Priznam, da me je spoznanje prizadelo. A tvoja pristrčna, odkrita izpoved je tako lepa, da jo sprejemam in sem je celo vesela. Oba z očetom sva že v letih in dobro nama bo delo, da se bova ob dogodkih v mladi družini spominjala svojih mladih dni in se oplajal z nežnimi čustvi rosne mladosti.

Že v oče je bilo Zadravčevi materi videti, da ni samo povprečna ženska. Njen sanjavi pogled je povedal mnogo. V hiši je bilo mnogo knjig najrazličnejše vsebine, mnogo gospodarskih, še več leposlovnih. Tekom let svojega študija je Aleš zelo dopolnil domačo knjižnico z mnogimi novejšimi knjigami.

Zavladal je daljši molk. Anica in Martina sta prizadeti in sramežljivo uprli svoje poglede na beli prtiček in bolj iz zadrege, kakor pa potrebe jeli znova pobirati razstavljene dobrote. Tudi oče Martin je storil isto, čeprav je že prenehal malicati.

»Aleš, nisem pričakoval danes takih novic. Kljub temu me niso popolnoma presenetile. Končno, dosegel si srebrno starost. Diplomoma imaš v žepu. Treba bo začeti tudi telesno življenje.

Taka je pot vsakega zdravega človeka. Toda, kar si sam do sedaj povedal, je še komaj zarja sanjave ljubezni, ki včasih zasije bolj zgodaj in zopet ovane. Včasih pa zagradi hitro in resno in tedaj sledi vse tisto, kar imenujemo nova pot v življenje. Kako misliš ti?«

Po tem resnem in naravnost uperjenem vprašanju so vsi zopet molčali. Vsi so bili v zadregi. Mati je hotela poravnati prtiček. Oče, ki je bil že dobro zažarjen v obraz, je izvlekel pipo in jo nalašč nekam dolgo prižigal. Se najlažje je bilo obema sestrama, ki sta bili samo prisotni in nista čutili dolžnosti, da bi posegli z odločilno besedo.

Aleš, junak trenutka, je obsedel še najbolj mirno. Zavedal se je svoje pravice, da se zaljubi in ni imel niti najmanjšega občutka, da hi s tem delal komu krivico. Njegov obraz je kazal povsem umirjene poteze, ki tudi v najtežjih trenutkih držijo moza, polnega samozavesti, katere še niso naglodale vsakodnevnih težav in skrbi. Dosedaj je živel pod materinim varstvom in dom mu je skrbel za vse potrebe življenja sicer svobodnega samemu sebi prepuščenega akademika.

Vstal je in se možato vzravnal. Morda vendar malo v zadregi si je poravnal črno rahlo valovite lase. Stopil je do voza, se naslonil obenj in z malce pritajenim glasom odgovoril: »Vse vas razumem, tudi tiste, ki niste ničesar govorili. Razumljiva je prizadetost, ki izhaja iz skrbi za bodočnost. Slutnja, da ni več daleč dan, ko se bo naša družina skrhalo, nam je vsem stopila na pot. Toda za temnejše misli zaenkrat ni razlogov.

Oče je prav povedal. Ko so ptički godni, zletijo iz gnezda. Vendar naše gnezdo se bo praznilo počasi, ker smo trije. Najstarejši sem. Počasi bo treba pripraviti mesto novemu gospodarju. Ko ste me poslali v šole, je kocka padla na tisto stran, ki pomeni novo ime na stoletni Zadravčevini.

Nepričakovano, samo po sebi je prišlo, da sem začel razmišljati o lastnem domu. Toda, če res pride do slovesa, vemo in čutimo v svojih srcih vse, da bo ločitev zgolj telesna. Le da ne bomo več stanovali skupaj. V duhu ostanemo

povezani za vse nadaljnje dni. Tako nas je vzgojila naša mati.»

Po tako izpovedanem priznanju in smernicah je ponovno nastal molk, ki pa je bil že nekoliko drugačen. Ni bil več tako moreč. Vsi so bili bolj sproščeni in Aleš je nadaljeval: »Ko sem srečal Alenko se je zgodilo v meni nekaj, da sem zaslužil novo življenje. Ko sva se ponovno sestajala, sem spoznal v njej nežno pristrčno bitje, ki po svojem značaju lahko samo dopolni našo družino. Je tudi primerno izobražena, tako bo v duhovnem in gospodarskem oziru sožitje uravnovešeno.

Tako sem nameraval nadaljevati študije in me veseli, da bi tako imel priliko presedlati na ugledno dunajsko univerzo. To so zaenkrat samo zamisli, ki so komaj več kakor želje. Poskusil jih bom uresničiti. Se se bom poročil z Alenko, za kar sva se odločila oba, potem bi svoje zamisli lažje izpolnil. Njen oče je ugleden profesor na Dunaju. Prek njegovih poznanstev mi bo morda uspelo vključiti se v znanstveno udejstvovanje, kar sem si vedno tako zelo želel.»

Od tega trenutka dalje ni bilo več za nikogar iz Zadravčeve družine nejasnosti, kako življe-

ki jo je sicer zelo ljubil in skoraj bi lahko rekli tudi ubogal.

Nikdar ne poteka življenje tako mirno, da ne bi prišlo kdaj kaj navzkriž. Nekega dne se je gospodinja Terezija zelo razburila. Dosedaj pridna in zvesta pomočnica Lenčka ji je zaupala svojo skrivnost, da pričakuje otroka in da bo prišlo do poroda že čez dobre štiri mesece. Bila je uvidevna pa je rekla: »Gospa vem, da me take ne morete imeti. Ze zaradi sramote ne. Pa tudi delati ne bom mogla več tako izdatno. Umaknila se bom, poiščite si drugo pomočnico. Pri nas jih ni težko najti, vam bom pomagala poiskati kaj primerne. Dobro poznam vaše gospodinjstvo in vse potrebe ter navade, s količkaj sreče ne bo težko. Če pa bom kasneje zopet sposobna za službo in me boste hoteli nazaj, se bomo znova domenili in bi se rada vrnila.»

Potokarica je bila zelo presenečena in neprijetna novica jo je hudo prizadela, posebno še zato, ker je bila Lenčka zelo pridno dekle. Bila je večinoma doma in nič ni pohajkovala. Delala je od zore do mraka, potem pa utrujena legla v svoji sobici k nočnemu počitku. Zjutraj je bila prva na nogah in ko so ostali prikužali na dvorišče, je ona že opravila marsikatero ranih opravil.

Zavedala se je svoje krivde in sklenila je ostati trdna v prikrivanju. Bila je prepričana, da nikakor ni mogoče, da bi kdorkoli razen njiju dveh lahko kaj več vedel o njeni nesreči.

Samozavestno, kakor da ni nič posebnega, je odšla po klancu navzdol do Potokarjeve domačije. Vedno je bila prikupno dekle, v svojem novem stanju pa se je še mikavneje razcvetela. Poprej skoro malo preveč suhljato telo se je lepše zaoblilo in ostrejšje poteze na obrazu, ki jih je podedovala po svojem očetu, so se omilile in lica so se ji napela bolj sočno in rožnato. Prej malce moška postava je postala sedaj nežnejša.

V Potokarjevi trgovini je bilo tisto nedeljo zelo živahno. Dobili so nove sodčke svežih slaničkov in prišlo je mnogo kupcev od blizu in daleč. Za plitke viničarske žepe je bila ta riba poceni postalica. Posebno so jo kupovali tisti, ki so jedačo radi dobro zalili, da so poplaknili sol. Zlahtnejše meso je bilo za viničarje predrago.

»Dobro dan! Sosedja mi je naročila, naj se zglašim pri vas. Stisko imate danes. Se mi nič ne mudi, bom počakala, da boste lahko v miru odpravili ljudi.« Je pozdravila Lenčka in sedla na stolček v kotu. Vrvež v trgovini je bil zanjo prijetna sprememba. Na domačem bregu je le redko videla človeka, ki je prikrival mimo njihove hiše po zaraslem in strmem klancu. Pri njih so bile hiše redke in daleč odmaknjene druga od druge. Zanimivo je bilo opazovati kupce, kako so prebirali različne drobnarije.

Se kar naprej so prihajali novi kupci in oba Potokarjeva sta imela polne roke dela. »Grem pogledat malo okrog hiše. Zanima me, kako se je medtem razraslo na vrtu. Pa tudi v hlev bom stopila k svojim rogačam. Radovedna sem, ali bo Barna zamukala, kakor je bila navajena, čim sem stopila na prag. Ji smem nasipati malo otrobov, da ne bo razočarana?« Je dodala Lenčka in se umaknila iz trgovine.

»O, le daj, so še vedno na istem mestu v kotu v svinjski kuhinji. Zdelo se nam je, da te je tudi Barna pogrešala. Jedla je manj in celo manj mleka je imela. Tudi živali so po svoje pametne in občutljive.« Je odgovorila gospodinja in nekam pristrčno materinsko pogledala za Lenčko, ki je odhajala čez prag.

Ko se je Lenčka razgledala in pobožala svoje kravice, ji je prišla naproti mati, kakor so jo pomočnice ogovarjale, kadar je med njimi vladalo domače pristrčno vzdušje. »Lenčka, že drugi dan po tvojem odhodu nam je vsem bilo hudo, da si nas tako nepričakovano in pravzaprav brez pravega razloga zapustila. Z očetom sva premislila vse podrobnosti in se zedinila, da te takoj povabimo nazaj v službo. Oče je menil, da si tudi ti človek, kakor mi drugi in da ti prav tako pripada pravica do svobodnega življenja.«

Lenčki so se utrnile solze. Ni pričakovala tako toplih besed, kajti Potokarica je bila običajno bolj stroga do drugih, pa tudi do same sebe. Zaihtela je v globokem joku, vlovila je gospodinjino roko, si jo pritisnila na srce in ji hotela celo poljubiti. Bila je toliko ganjena, da ni mogla spregovoriti.

»Lenčka, smiliš se mi. Tvoje solze pričajo, da trpiš. Obenem pa pričajo, da si vesela in zadovoljna, da smo te povabili nazaj pod našo streho, ki ti je že tretje leto drugi dom. Nisi prva, niti zadnja na svetu, ki je morala v ponižanju z obžalovanjem in trpljenjem poplačati trenutke razplamtelih strasti in mnogokrat ponižana in zapuščenca sama nadaljevati trnjevo pot v kruto življenje.«

Potokarica je na kratko umolknila, kakor da nekaj premišljuje in je nadaljevala: »Če bi ostala taka doma pri osamelih materi, bi ti bilo najbrže težje, kakor če živiš in delaš pri nas. Čim kasneje bo mati izvedela za tvojo usodo, tem bolj bo zanjo in zate. Če se vrneš k nam bodo utihnile vse govornice, ki bi jih ljudje lahko kaj neprijetno napletli in navezali na tvojo zaganoto. Pri nas ti bo tudi po tem doživetju lažje. Imamo dovolj dela in kruha, zate in kasneje tudi za malčka. Doma nimate niti mleka in mati se sama težko prebija skozi življenje. Lahko ji vsaj še za nekaj dni prištedimo žalost.«

Lenčka še vedno ni mogla govoriti. Hvaležno je sprejela tolažbo in ostala je pri svojih gospodarjih. Sele pozno zvečer, ko se je skoraj že začelo mračiti, se je napotila proti svojemu domu. Pojasnila je začuden materi, da so jo Potokarjevi prisilili nazaj v službo in da jim ne more odreči, ko pa je vendar že tako dolgo pri njih: »Mati, spomnite se samo, koliko daril so vam že poslali. Pa, saj ni tako daleč, samo na drugem bregu in prišla bom pogosteje na obisk. Če bi vas bolezen priklenila na posteljo, pridem za nekaj dni domov. So dobri ljudje in pustili me bodo.«

Skrušena starka ni slutila ničesar, bila je takega značaja, da ni rada ogovarjala. Pritrčila je, da bo tako najbolje, češ hoditi po bregih za tečaka je še mnogo težje in še negotovo je čakati doma, kdaj bo kdo prišel prosit na delo.

Hitro sta pospravili majhno prtljivo in povezali culo, ki je še vedno čakala na klopi v kotu ob stari peči. Medtem se je že do dobra stemnilo in ob luninem svitu se je Lenčka vdruživč podala v dolino po isti poti v isto službo kot nekoč. Prvič s strahom od doma, kako bo v službi pri tujih ljudeh, sedaj pa s skrbjo, kako bo potekalo njeno nadaljnje življenje z otrokom pod tujo streho.

Niti prvič, niti drugič strah in skrbi niso bile na mestu. Potokarjevi so bili dobri. Njihov človekoljubnost je bila še pridružena tudi potreba po dobri pomočnici, kakršna je bila Lenčka. Sama je to dobro vedela, pa zato ni imela pomislekov ob ponovnem vabilu.

Nadaljevanje prihodnjič

Franjo Brumen

Zamujena življenja

(Biografski roman petih rodov)

njsko pot namerava ubrati Aleš. Vsi so ga imeli zelo radi. Vsi so bili tudi ponosni nanj. Sicer je bilo v njihovem trgu več univerzitetnih študentov, a zavedali so se, da je bil Aleš med vsemi najbolj viden. Morda bi celo lahko rekli, da je bil posebno cenjen in spoštovan. Bil je zelo prevdaren in resen. Ni pohajkoval, niti popival. Njegova stališča so bila vselej tehtno premišljena, pa naj je šlo za narodnostna ali politična vprašanja. Vsi so se dobro zavedali, da se bo poslej vse, kar je bilo doslej neposrednejše, bolj oddaljilo in da bo z njegovim odhodom ugled družine počasi tonil. Življenje je pač nekaj, kar je absolutno vezano na čas. Čas pa je pravzaprav identičen z bogom. Oba dva sta v bistvu eden in isti pojem in sta od vekomaj do vekomaj, kakor se pravilno glasi v molitvi. To velja za ateiste enako, kakor za nasprotni tabor. Pa četudi bo naš planet — zemlja našega življenja — nekega dne prenehal biti in bo z njim izginilo, oziroma se spremenilo vse; čas, ta absolutni gospodar bo trajal na vekomaj.

Času ni mogoče predvideti konca. V resnici ga tudi nikdar ne bo. In v tem večnem času so naša življenja le neznatni utripi nepomembnega dogajanja. Usoda je tedaj v bistvu enako odmerjena, le da so pota posameznikov različna. Med mnogimi milijardami življenj ni bilo, jih ni in jih ne bo niti dveh, ki bi bili povsem enaki...

Medtem so potekali dogodki na Rogu bolj mirno in enakomerno. Igor se je razvijal v zdravega in krepkega fantička. Sestra Otilija pa je bila pridna in ponosna učenka. Po uspehu v šoli je bila med najboljšimi. Tudi Potokarjeva trgovinica je prišla na dober glas, da je najcenejša in nič oderuška. Delala je z najmanjšim možnim zaslužkom in tako so prihajali kupci tudi od daleč z bolj oddaljenih bregov, posebno viničarji, ki so morali skrbno obrniti vsak dinarček.

Mati Terezija se je počasi predajala življenju med viničarji. Janez Potokar pa je bil že po svojem rodu bolj sproščene narave in prilagodljiv. Vsako nalogo, ki je bila neizbežna je sprejel s predanim razumom, češ če moram, pa naj bo, potem bo že tudi kako drugače. To pa nikakor ni pomenilo, da bi bil nerazsoden, nasprotno, vsako stvar je temeljito premislil. Le odpora ni nudil tam, kjer ni bilo potrebno. To je bila lastnost, ki ga je približala ljudem iz različnih krogov in ga je v vsakem okolju vsadila med priljubljene.

Četudi se je prelevil iz delavca v majhnega trgovčiča; Janez je ostal isti kot poprej in ni bilo opaziti zavisti. Sprememba je bila samo zunanja, namesto da bi kupoval, je stal za pultom in prodajal. Ohranil je dobro besedo in srce za vsakogar, posebno dober pa je bil do revežev. Mnogokrat se je primerilo, da so revni kupili pri njem brez denarja. Zapisal jih je sicer v knjigo dolžnikov, izterjal pa jih ni nikdar. Kupcev je bilo vedno več, a izkupiček je pogosto zaostajal za izdatki.

Zato Janezova trgovina že iz začetka ni kaj prida uspevala. Bil je človek, ki je živel z občutkom, da je izterjevanje nekaj krutega. Tega mu ni mogla izbiti iz glave niti ljubka žena Terezija,

Gospodinja je sprva malo pomolčala in skušala prikriti prizadetost in razburjenje: »Opazila sem, da si postala nekam močnejša in bolj prsata, pa mi kaj takega vseeno ni prišlo na misel. Mislim, da si se le malo poredila, ko preteklo zimo nismo imeli težjega dela. Zelo te bomo pogrešali. Toda če ne gre drugače, si se verjetno odločila za najbolj pravo pot. Samo, kaj bo porekla vaša nesrečna mati, ko te bo videla kaka boš prišla domov! Kaj pa, poročiti se ne nameravaš? Kdo pa je oče? Ali boš lahko z gotovostjo navedla njegovo ime?« Pri zadnjih vprašanjih se je Potokarčin glas vznemirljivo in očitajoče spremenil. V njenih očeh je bilo videti prikrito karanje in zaskrbljenost obenem. Obe sta bili vznemirjeni, kakor da si stojita nasproti dva tekmeča. Za Lenčko so bila vprašanja žaljiva, istočasno pa tudi kazna.

»Nikdar si nisem mislila, da se bo tudi na tebi uresničil pregovor, da tiha voda bregove dere. Mnogo si zgubila v mojih očeh!« Je s povzdignjenim glasom dodala in zdelo se je, kakor da je Potokarico poleg razočaranja in skrbi zaradi Lenčke zajel dosedaj še nepoznan strah za lastno zakonsko srečo.

Čez nekaj dni je bilo prvega v mesecu in Lenčka je povezala culico. Da ne bi bilo kakega spogledovanja, se je odpravila na pot, ko je greben Roga že zajela noč. Koliko je pomnila Tereziji in kako jo je cenila, so dokazovale solze slovesa v obojnih očeh.

Prve dni je Potokarica mislila, da bi bilo morda najbolje poiskati novo pomočnico. Z dnevi pa je zamera jela popuščati in čedalje bolj se ji je vsiljevala misel, da bi bilo le boljše obdržati Lenčko. Ona je bila preizkušena in zanesljiva, zakaj bi se spuščala v negotovost. Dobra pomočnica je bila tudi že takrat mnogo vredna, včasih celo nenadomestljiva. Tega se je Potokarica dobro zavedala.

Ni še potekel teden po Lenčkinem odhodu, ko je Terezija že izrabila priliko, da je naročila Trjukovi sosedji, ki je prišla po nedeljski maši v trgovino, da naj se Lenčka čimprej zgasi.

Sosedje na Stanetinskem vrhu še niso izvedeli, zakaj se je Lenčka tako nenadoma vrnila domov. Mislili so, da najbrže zaradi materine priletnosti in bolehnosti. Tako ni bilo nič posebnega ugibanja in govoričenja. Lenčka je skrbno prikrivala svojo skrivnost. Oblačila se je tako, da niti starejšje ženske niso opazile nevsakdanjih sprememb.

Že naslednjo nedeljo se je Lenčka odpravila k maši v cerkev na Rogu, kamor so zahajali verniki z njihovega brega, čeprav so pripadali v drugo farno. Bilo jim je bolj pri roki, ker je bila njihova farna cerkev mnogo bolj oddaljena na Urbanskem vrhu. Poleg bližine pa so bile privlačne tudi trgovine, ki so bile tostran deželne meje bolj zalogene z različnim blagom, ki ga je na njihovi strani često primanjkovalo in je bilo navadno tudi znatno dražje in še slabše kakovosti. V dolini ob Santavcu je namreč potekala deželna carinska meja.

Lenčka pri maši ni bila posebno zbrana. Različne misli so ji prešinjale glavo. Ni si mogla pojasniti, zakaj jo tako hitro kličejo nazaj. Bala se je, da bi jo Potokarjeva kaj preveč podrobno spraševala, kje in kako je prišlo do zanositve.

Iskala sem pomlad!

Ze dolgo so nekaj beli snežni bregovi onemeli in osamljeni. Zamrl je otroški živžav na saneh in na smučeh. Bregovi so pusti, kažejo nam le mokre krpe blata, pokriti so z redko travo. Pred nekaj dnevi nas je zima obdarila s poslednjimi snežinkami, preden se je za tri letne čase poslovila. Pomlad jo je neusmiljeno preganjala in nehote sem bila priča njenemu prepiru.

Zima: »Kdo pa te je že klical sem, ti Pomlad smrdeča. Od teh tvojih smrdljivih vonjev mi je že pošteno slabo. Kaj ne vidiš, kakoso otroci srečni na moji beli odeji, mar si slepa? Zakaj jim jemlješ to srečo, ti prepenka!«

Pomlad odeta v dostojanstveno in prelepo cvetočo haljo, je topla in milo poslušala zimo. Ni bila jezna iz nje je vela prijetna toplota. Botra zima, tvoj čas gospodarjenja je minil. Morala boš oditi, morala se boš posloviti, zopet boš obiskala te kraje, ko bo tvoj čas. Mar nisi slišala kmeta — orača na polju, mar nisi slišala ptice, O saj vem, ničesar nisi slišala, preveč si bila zaverovana v svojo lepoto, preveč te je bilo strah slovesa in hote si mižala, kajti nisi hotela verjeti, da boš morala oditi. Ha, mislila si, da bom odšla. Pa si se zmotila. Tu bom ostala, ljudje me imajo radi — prebudijo se iz otrplosti, v njih se prebudi življenje.

Danes pa sem res imela srečo, namenila sem se iskat pomlad in zdaj poslušam prepir med zimo in pomladjo. Zopet jima prisluhnem.

Zima: »O ti važička natičkana z nemogočimi barvami. Zdaj si zmagala, ali še bom prišla, kajti jaz sem najlepši letni čas.

Pomlad: »Ne nisi! Jaz sem najlepši letni čas. Obudim in oživim delo na polju, drevesa odene v dišeče in raznobarne cvetove, večeri so topli. In — botra zima li veš, da sem jaz najlepši čas za ljubezni? Vsako večer moj topel veter v krošnjah dreves šepče melodije zaljubljenecem.

In mesec maj je najlepši mesec ljubezni. Srmežljivi pogledi, plahi stiski rok, burno razbijanje mladih src, nežne besede ljubezni, drhtenje mladih teles v naročju toplega večera varno skritih pod mojim okriljem. In cvetice — prve rože, prvi znanilci pomladi, ali te niso botra zima opozorili, da prihajam jaz — Pomlad.

Veliko sem slišala, neslišno sem zapustila kraj prepira in se zamišljeno napotila domov. Iz mojega premišljevanja me vzdrami glasno zvončkanje. Pogledam okrog sebe in vidim, osamljen zvonček pri kupu suhe trave. Zmaknjena sem nekaj časa opazovala prevzeta sem bila od njegove prešerne igrivosti.

»Cin, cin« se je zopet zaslišalo. Veter je rahlo pozibaval njegovo rahlo stebelce, glavica je neumno cingljala. »Cin, cin« deklica, ali veš da je danes prišla pomlad, da je danes prvi pomladanski dan. Danes je za nas veliki dan. Oh, kako sem srečen, srečen. Nasmehnila sem se mu in nadaljevala pot. Srečen, srečen, so odmevale besede zvončka že daleč za menoj.

Tra, trara, tra, trara! Ja kaj pa je zdaj to? Od kod pa trobenta v gozdu? Radovedno zijam okrog. Aha, zdaj me pa nekdo že namerno zadržava. Tedaj zaslišim glasno hihitanje.

»Poglejte to neumnico! Zija in zija okrog sebe, pa nas ne vidi. Hi, hi, pa še tako opazno barvo imamo, joj pa veliko nas je na kupu hi, hi!«

Presnete ve, trobentice, pošteno ste me potegnile za nos. Nisem bila užaljena, saj je vendar danes prvi pomladanski dan in vse cvetice so danes srečne.

Vsaj tako mi je rekel zvonček.

Utrujena sem se usedla na suho podro tanko deblo. V svojo težo sem se spustila na deblo in resk-deblo se prelomi, se prelomi, jaz pa padem na vse štiri po tleh. Jezna se poberem in zacetpetam. »Joj, da me ne pohodiš« zaslišim plah glasek. O vijolica, tebe sem tudi danes srečala. Poskočim od veselja — vse pomladanske cvetice bom še danes videla. Iskala jih bom tako dolgo, kot sem Pomlad, ki sem jo slučajno srečala v prepiru z zimo. Vsem, vsem bom povedala, da je danes prvi pomladanski dan, da sem srečala POMLAD, da sem se pogovarjala s pomladanskimi cveticami. Joj, kaj pa če mi ne bodo verjeli? Kaj zato, upam, da mi verjamete vsaj vi, saj se nisem zlagala.

Krajnc Nada

6. a. razred

OSNOVNA ŠOLA »FRANC OSOJNIK«

Življenje je umrlo, a Tito je ostal v nas in z nami

Moj, najboljši mesec v letu nam je dal največjega, najboljšega, najbolj spoštovanega in najbolj ljubljenega predsednika. Ta prekrasni mesec nam je to veliko osebnost tudi vzel v svoje cvetoče okrilje.

Nemi smo ostali v nedeljo, zvečer, ko smo zvedeli, da je prenehalo biti srce ljubljenu tovarišu Titu. Solze, bledica na obrazu in žalostni pogledi so nas spremljali, ko smo poslušali izjave radijskih in televizijskih delavcev. Nismo mogli verjeti, da je ta novica resnična. Toda kmalu smo spoznali, da je zares pretrgana nit življenja, tistemu, ki smo ga imeli najrajši. Res je, da je tovariš Tito umrl, a v nas bo ostal takšen, kot je bil vedno. Za nas ne bo nikoli umrl. Pustil nam je veliko dediščino in začrtano pot, po kateri bomo hodili naprej in stremeli za tistim kar bo najboljše, najbolj pravično in najbolj napredno. Branili bomo to, kar nam je on priboril s pogumnimi partizani. Naša dolžnost je tudi, da ohranimo to, kar nam je on ustvaril, priboril in začrtal.

Naloga nas pionirjev je, da se naprej pridno učimo, da bomo nekoč poštene in marljivi delavci, da bomo stopali po Titovi poti in pomagali uspešno graditi našo — Titovo Jugoslavijo.

Leonida Poplatnik, 4/b. OŠ Podgorci

POMLADNE ROŽE — linorez, Simona Širec, 6. b OŠ Tone Žnidarič

pero
v rokah
mladih

OB OKNU

Ždim ob majhnem oknu lesene planinske kočice in opazujem ta lep planinski svet. Nenadoma me zmotijo prve dežne kaplje, ki so počasi polzele po šipi. Vsa narava se je hipoma spremenila.

Temni oblaki so prekrili sinje nebo. Dolina je postala kakor mrtva. Mogočne smreke so upogibale svoje veje pod težkimi sunki vetra in navalu dežnih kapelj. To vršenje je motilo šumenje in bučanje bistrega gorskega potoka, v katerem je domovalo mnogo postrvi. Voda se je močno spenila ob vsakem udarcu ob skalno steno. Nebo je postajalo vedno bolj in bolj sivo. Prekrivalo je gore, ki so nemo molele svoje vrhove kvisku. Trop gamsov se je nemirno podil po ozkih gorskih stezicah. Vse živali so obmiravale, kakor da bi bile uklete.

Narava se je pripravljala na nevihto. Tudi v meni je nastajal nekak nemir. Polkne ob oknih, so ob sunkih vetra rahlo udarjale ob zid. Pogled mi je obstal na drobni planiki, ki se je borila za življenje. Velike, težke dežne kaplje so neusmiljeno bile vsako rastlino, vsako žival. Bilo mi je, kakor bi zadrževale tudi mene. Dež je polagoma pojenjal.

Temni oblaki so se razgrnili in spet so se pokazali topli sončni žarki. Vsaka rastlina obrača in nastavlja svoj obraz soncu, da se spet malo ogreje.

Sedaj sem šele opazila, kako lepa je naša domovina. Vendar pa pregovor pravi: »Povsod je lepo, doma je najlepše.«

Marinka Zuran, 8/a. OŠ Maksa Bračiča, Cirkulane

VAZA — linorez, Vera Bombek, OŠ Tone Žnidarič

Umrli je ljubljene predsednik Tito

V nedeljo 4. maja smo po televiziji izvedeli zelo žalostno novico, da je umrl tovariš Tito. Bil je priljubljen, zato smo zelo žalostni in prizadeti. Naš predsednik Tito se je boril za pravice delavcev in mir na svetu. Zelo rad je imel pionirje in mladino. S tem si je pridobil veliko spoštovanje doma in po svetu. V naši krajevni skupnosti je bila žalna seja in odprta knjiga žalosti, v katero smo se vpisali pionirji in občani. Z veliko žalostjo v srcih in s solzami v očeh smo se poslovili od svojega očeta in voditelja tovariša Tita. Pogreb in zadnje slovo je bilo v četrtek v Beogradu.

Naloga pionirjev je, da se naprej pridno učimo in nadaljujemo njegovo pot. Franci Vajda, 3. r. OŠ Velika Nedelja

UMRL JE PREDSEDNIK TITO

Po hudi bolezni je umrl tovariš Tito. Vsi smo bili zelo žalostni. Tito je bil velik človek. Dolga leta je vodil našo domovino. Ponosni smo nanj. Cenimo ga in spoštujemo. Velikokrat slišimo besede:

»Mi smo Titovi, Tito je naš.« Čeprav je mrtev, smo v mislih vedno pri njem. Nikoli ga ne bomo pozabili.

Naša dolžnost je, da se pridno učimo, saj je tovariš Tito rekel mladini: »Vaša prva naloga je učenje.«

Bojan Stanič, 3. r. OŠ Velika Nedelja

ČRNA VEST

jugoslovskega družbenopolitičnega življenja. Za njimi so se zvrstili državniki in predstavniki držav ter delegacije komunističnih partij in naprednih strank z vseh kontinentov. Prinašali so vence s cvetovi vseh barv in izkazovali spoštovanje največjemu državniku in strategu tega stoletja.

Ob osmih se je pričel mimohod množic, ki je trajal vse dneve in noči, dokler niso tovariša TITA

položili v belo grobnico na Dedinju. Ljudje prihajajo nemo, si otirajo solze, saj žalujejo za največjim sinom jugoslovske zemlje in za največjim človekom na svetu.

Tiho spremljam prizadeto množico, iz bolečine pa se oglašajo obljuba: tovariš TITO, nadaljevali bomo tvoje veliko delo in zvesto čuvali tvoje oporoke.

Manja Bezjak, 6. a

TIHOŽITJE — linorez, Marjan Avguštin, 8. a. OŠ Majšperk

TITOV LIK

Osemindeset let je bila dolga njegova življenjska pot. Nihče ni slišal sojenic, ki so prerokovale, da bo iz majhnega kričača zrastle velik mož, velik po duhu, ki mu ne bo enakega v svetu.

Odšel je, toda v naših srcih ni umrl. TITO ne more umreti, ker nam je zapustil vse svoje delo, ves svoj boj, zapustil nam je svojo in našo Jugoslavijo. V naših dejanjih bosta živela on in njegova misel. Jugoslavija in z njo ves svet je izgubila velikega moža, človeka, ki se je boril za mir, bratstvo in enotnost, ki je krepil neuvrščenost, ki se je boril za svobodo in prijateljstvo, za srečo vseh ljudstev.

Človek, ki je tolikokrat postavil na kocko svoje življenje, da bi rešil tovariše, ne more umreti. Sredi vojne vihrje je iz obroča podivjanih človeških zveri rešil štiri tisoč bolnih in ranjencev. Bodril je borce na Sutjeski, ko so omagavali od strašne utrujenosti in lakote. Vodil je svojo vojsko skozi krvavo Kozaro. Na

vseh krvavih poteh je izgoreval v boju za svobodo in človeka.

Vtkan je v našo preteklost, sedanjost in prihodnost. Vedno je bil komunist, ki nikoli ni odstopal od marksističnih načel, kadarkoli je moral odkrito izpovedati svoj nazor. Bil je največji humanist, ki ga pozna zgodovina. Vselej in povsod je mislil na srečo vseh ljudi, živčih doma in v svetu.

Tak človek, ki nas je učil z besedo, dejanji in s svojim življenjem, ne more umreti.

Z njegovim imenom so se pozdravljali pionirji, njegovo ime so klicali ljudje, ko je prišel mednje ali pa se poslavljali od njih, njegovo ime je postalo simbol sožitja med narodi.

Bil je človek, ki je živel, ki živi in bo živel.

Daniel Bračič, 8. a

DOMAČA RAST je literarna priloga TEDNIKA in jo izdaja Zavod za časopisno in radijsko dejavnost Radio—Tednik Ptuj, Vošnjakova 5, poštni predal 99. DOMAČO RAST ureja uredniški odbor: Nataša Belšak, Branka Bezelj-Glazer, Viktorija Dabič, Drago Šuligoj in Darja Križančič.